

TÜRK EĞİTİM-SEN

ŞİDDET ve TACİZ

ANKET

**İLKÖĞRETİM 7 ve 8. SINIFLARDA OKUYAN ÖĞRENCİLERİN
“OKULDA ŞİDDET ve TACİZ” KAVRAMLARINA İLİŞKİN**

KAVRAMSALLAŞTIRMALARI

TÜRK EĞİTİM-SEN GENEL MERKEZİ

Bayındır2 Sokak No:46 Tel:0 312 424 09 60 Faks: 0 312 424 09 68 Kızılay/ANKARA

www.turkegitimsen.org.tr

TEMMUZ 2005

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA ŞİDDET VE TACİZ

İLKÖĞRETİM OKULLARININ 7 ve 8. SINIFLARINDA OKUYAN ÖĞRENCİLERİN “OKULDA ŞİDDET” VE “TACİZ” KAVRAMLARINA İLİŞKİN KAVRAMSALLAŞTIRMALARI

PROJE YÖNETİCİ
Prof. Dr. M. Cihat ÖZÖNDER

YARDIMCI ARAŞTIRMACILAR
Yrd.Doç. Dr. Serdar SAĞLAM
Dr. Erdal AKSOY
Araş.Gör. Gökhan V. KÖKTÜRK
Araş.Gör. Şeref ULUOCAK

2005

ANKARA

1. ARAŞTIRMANIN KONUSU VE KAPSAMI

Bu çalışmanın konusu, ülkemizdeki ilköğretim okullarının 7. ve 8. sınıflarında eğitim görmekte olan öğrencilerin “okulda şiddet” ve “cinsel taciz” kavramlarına ilişkin kavramsallaştırmalarıdır. Çalışmanın ana noktası öğrencilerin bu kavramları kendilerinin nasıl algıladıkları ve nasıl kavramsallaştırdıklarına ilişkindir. Çalışmamızda öncelikle onların hangi tür davranışları “şiddet” kapsamı içerisinde değerlendirdiklerini ve hangi tür davranışları “taciz” çerçevesinde ele aldıklarını kendi tanım ve adlandırmalarından yola çıkarak sınıflandırdık.

Okulda şiddet ve dünyanın bütün ülkelerinde daima var olan bir olgudur. Bu olgu ülkeden ülkeye iktisadi, sosyal ve kültürel sebeplerle farklı şekillerde tezahür etmektedir. Okulda şiddet ve taciz olayları belirli zaman dilimlerinde de değişen oranlarda azalan veya yükselen bir seyir takip etmektedir.

Okulda şiddet ve tacize ilişkin mesele, ülkemizin eğitim hayatında ve kurumlarında da kendisini hissettirmektedir. Kentleşme, okullaşmanın artması ve iletişim araçlarının yaygınlaşması gibi bir dizi etken bu konunun ve bu kapsama giren muhtelif olayların ülkenin gündemine taşınmasını sağlamıştır.

Ülkemiz hızla şehrili bir toplum olurken, demokrasi ve insan hakları ve dünya ile bütünleşme süreci yaşanırken “şiddete” ilişkin konular da gündemimize oturmaktadır. Konumuz itibariyle şiddet ilk olarak, eğitim kurumlarının kendi resmi kuralları ve kalıpları, gerekse eğitimde yer alan öğretim kadrosunun bir tavır şeklinde ele alınması gereken bir olgudur. İkinci olarak ta şiddet, bu eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin kendi aralarında veya kurumlarına yönelik tavırlarını esas alan davranışlarını kapsamaktadır.

Okulda şiddet ve tacizi konu alan çalışmalar öncelikle Batı Avrupa'nın gelişmiş ülkelerinin araştırmacıları tarafından gündeme getirilmiştir. Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupalı bilim adamları ve araştırmacılar bu konularda yoğun çalışmalar yapmaktadırlar.

Konu ile ilgili çalışmaya başlarken ülkemizde şiddet ve taciz konusu ile ilgili çok az çalışmanın bulunduğunu gördük. Şiddet ve taciz konusunda yapılmış bulunan çalışmaların çoğu “işyerinde cinsel tacizi” ele almaktaydı. Bu çalışmalarda resmi ve özel kuruluşlarda “şiddete ve cinsel tacize” yönelik davranışlar araştırılıyordu. Bunun yanında işyerlerindeki personel üzerinde anket uygulanarak “şiddet” ve “cinsel taciz” olaylarının yapısı ve nitelikleri çözümlenmeye çalışılıyordu. Esasen Batı'da yapılan

çalışmalar da daha çok işyerlerindeki şiddet ve cinsel taciz eksenlidir. “İşyerlerinde cinsel taciz” kavramı en az “şiddet” ve “cinsel taciz” kavramları kadar yaygın bir şekilde kullanılmaktadır.

Araştırmamız Türkiye’de 2002-2003 Öğretim Yılı içerisinde 7. ve 8. sınıflarda okuyan İlköğretim öğrencilerinden 1136’sı üzerinde uygulanan anket formlarına dayanmaktadır. Anket formları ülkemizin çeşitli bölgelerinden alınan örneklem üzerinde uygulanmıştır. Bu örneklem grubu 15 ildeki İlköğretim okullarına tekabül etmektedir.

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEM/TEKNİKLERİ

Araştırma oluşturulan kuramsal ve kavramsal çerçeveye uygun bir şekilde uygulamalı bir sosyolojik çalışma olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada nicel araştırma tekniği olan yapılandırılmış görüşmelerde kullanılan anket formu uygulanmıştır.

2.1. Araştırmanın Evren/Örnekleme

Araştırmanın evrenini Türkiye’de 2002-2003 eğitim-öğretim yılı 7. ve 8. sınıflarında okuyan tüm ilköğretim öğrencileri oluşturmaktadır. Bu evreni temsil edecek örneklem grubu, tabakalı örneklem tekniği ile belirlenmiştir.

Bölgeler	Anket sayısı	Anket Yüzde Oranı
Marmara Bölgesi	303	26,7
Ege Bölgesi	160	14,1
Akdeniz Bölgesi	145	12,8
İç Anadolu Bölgesi	194	17,1
Karadeniz Bölgesi	138	12,1
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	106	9,3
Doğu Anadolu Bölgesi	90	7,9
Toplam	1136	100,0

Araştırmada Türkiye'nin coğrafi bölgeleri esas alınarak, bu bölgelerde okuyan ęrenci sayılarını temsil eden örnekleme grubuna tabakalı örnekleme tekniği yoluyla ulaşılmıştır.

Araştırmada elde edilen ham veriler SPSS programına girilerek frekans (f) ve yüzde (%) tabloları oluşturularak analiz edilmiştir. Araştırmanın amacına göre, sorgulanması gereken değişkenler arasındaki ilişkileri sorgulamak üzere çapraz tablolar oluşturulmuştur.

3. KURAMSAL/ KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu araştırmanın kuramsal çerçevesi etiketleme teorisi ile açıklanmaya çalışılacaktır. Araştırmada kullanılacak kavramsal çerçeveyi ise şiddet, taciz ve türleri ile bu kavramların alt kavramları oluşturmaktadır.

Etiket ya da damga kavramı ilk olarak kullanıldığı dönemde, kişilerin ahlaki statüleri hakkında alışılmadık ya da kötü şeyleri açığa çıkarmak için kullanılan bedensel işaretler olarak tanımlanmaktadır.

Etiketleme (Labelling) terimini ilk kez kullanan ve etiketleme kuramı içerisinde önemli bir yere sahip olan Becker'a göre, toplumsal gruplar, oluşturdukları kurallara uymayanları "dışarıdakiler" olarak etiketler ve sapmayı yaratır. Anlaşıldığı gibi, gruplara ait kurallar grup için uygun olan davranışı tanımlamaktadır. Bu kuralların ihlal edilmesi de bir kişiyi dışarıdaki yapar. Ancak diğer bakış açısından da kuralların oluşumunda güce sahip olan kişilerin kararları kimin dışarıdakiler olarak tanımlanacağını belirler. Kuralların oluşumunda güce sahip olan kişinin kararı önemliken, kurallar yine de grupla birlikte oluşturulur. Sonuçta, sapma; kişilerin eylemlerinin bir niteliği değil, kuralların ve yaptırımların uygulanmasının sonucudur. Etiketlin başarıyla uygulandığı kişi de sapmış olarak tanımlanır. Sapmış davranış toplumun etiketlediği davranıştır (Becker 1963:9'den aktaran Bakacak 2002:55).

Becker'a göre, toplumdaki grupların ve kesimlerin farklı gelenek ve tarihe sahip olmaları, onların farklı kurallar seti geliştirmelerine yol açar. Farklı grupların kuralları farklı/çeşitli gruplar ya da kesimler arasında çatışma ve zıtlıklar doğurur ve bu yüzden belli bir durumda benzer davranış çeşitleri üzerinde anlaşmazlıklar olmaktadır. Ancak Becker, toplumda kuralları koyanların daha güçlü insanlar olduğunu, bir başka ifadeyle, kuralların egemen sınıflar tarafından konulduğunu ve konan kurallara uymayanların toplumdışı olarak etiketlendiklerini vurgulamaktadır (Kızılcelik 1996:152).

Bir insanın sapmış olarak görülmesi, o kişinin daha sonraki sosyal katılımlarında ve benlik imgesinde önemli sonuçlara yol açmaktadır. En önemli sonuç, sapmış olarak etiketlenen bireyin, toplum içerisindeki kimliğinde görülür. Bu durum bireyin kendisi hakkında sahip olduğu imgenin değişmesine neden olur. Toplumun kendisine yapıştırdığı etiket, onun gerçek kimliğinin yerini almaya başladığında birey artık kendini sahip olduğu etiketin nitelikleriyle görmeye başlar.

Goffman (1963:5'den aktaran Bakacak 2002:8), günlük söylemlerimizde bile özgün anlamından farklılaşmayan, sakat insan, gayri meşru çocuk, aptal gibi damgalama sözcükleri kullandığımızı belirtir. Bireylerin günlük söylemlerine dikkat ettiğimizde, genellikle kendilerinin farklı ve güçlü olduğunu belirtmek istediklerinde karşılarındaki kişileri şu ya da bu şekilde etiketlediklerini ve onları “ötekileştirdiklerini” görebiliriz. Goffman'a göre bugün bile, diğerleri karşısında eylemlerimizi haklılaştırmak için onların sahip olduğu kusurlar silsilesine özgün damga anlamlarından birini atfetme eğilimi taşımaktayız.

Doğrudan bedene yönelik damgalamadan, toplum içinde bireyin kendi kimliğini inşa etmesinde “öteki”ne karşıt bir imgeden yola çıkması anlamlıdır. Birey, toplum içerisinde kendini, bir başkasını “dışlayarak”, “etiketleyerek” gerçekleştirebilmektedir (Wagner 1996:68'den aktaran Bakacak 2002:37).

Goffman (1963:4-5'den aktaran Bakacak 2002:47), damgayı (stigma); “sahip olunan nitelikler (attitudes) ve toplumda kabul edilmiş değerler (stereotype) arasındaki özel bir ilişki biçimi” olarak tanımlamaktadır. Bu ilişki negatif bir ilişki biçimidir. Toplumdaki kabul edilmiş değerlerle sahip olunan nitelikler uyuşmadığı zaman damga ortaya çıkar. Bu tanımlama, günlük söylemlerimizde kullandığımız sakat insan, gayri meşru çocuk gibi kelimeleri niçin seçtiğimizi açıklamaktadır. Buradan da anlaşılacağı gibi, Goffman'a göre damga güç gibi ilişkiyel bir fenomendir. Damga, toplumlar ya da sosyal gruplar, cezalandırılması gerektiği konusunda fikir birliği ettikleri hoşnutsuzlukları başarılı bir biçimde rasyonelleştirdiklerinde ortaya çıkmaktadır. Bu tür bir rasyonelleştirme ya da etik mazeretler, damgalanmış bireylerin tehlikeliliğini ve bayağılığını göstermek için kullanılan bir ideoloji ya da damga teorisidir.

3.1. Şiddet

19.yy'a kadar tek başına araştırılan bir kavram olmayan şiddet, sosyal bilimler tarafından çeşitli boyutlarıyla araştırılan yeni bir olaydır. Sorunun ele alınışında saldırganlık ve şiddet kavramlarının farklı anlamlar içerdiği noktasından hareketle tanımlar yapılmıştır.

Steinmetz'e (1986) göre; bir bireyin yaralanmasına, sindirilmesine, öfkelenmesine veya duygusal baskı altına alınmasına yol açan fiziki veya herhangi bir şekildeki davranış ve muamele biçimi şiddettir.

Holmes'a (1981) göre; şiddet, verimsiz bir sistemin harcanmış enerjisidir. Bir birine karşılıklı bağımlı olan sistemler verimli biçimde işlemezse şiddet ortaya çıkar.

Yıkıcı, yok edici saldırganlığın bir biçimi olan şiddet; Kişilere ya da nesnelere çeşitli boyutlarda zarar vermeyi içeren güçlü, kontrolsüz, aşırı, birdenbire, amansız bilen toplu ya da bireysel görülebilen bir olgudur (Yıldırım 1998: 25).

Sosyolog H. L. Nieburg şiddeti, "Kişileri veya malları yaralamaya ya da yok etmeye yönelik, doğrudan veya dolaylı eylem" olarak tanımlamaktadır. H. D. Gurr ise, "Dar anlamda şiddet, insanı yaralamaya, mala zarar vermeye yönelik bir davranış olarak tanımlanır. Toplumsal veya kişisel olarak böylesi eylemleri, iyi, kötü, ne iyi ne kötü olarak algılayabiliriz. Bu hareketin kime karşı yapıldığına ve kimin başlattığına göre değişir" diye yazmıştır (Michaud 1991: 10-11).

Hem şiddet durumlarını, hem de şiddet eylemlerini açıklayan bir tanım vermeye çalışalım: "Bir karşılıklı ilişkiler ortamında taraflardan biri veya birkaçı doğrudan veya dolaylı, toplu veya dağınık olarak, diğerlerinin bir veya bir kaçının bedensel bütünlüğüne veya mallarına veya simgesel ve sembolik ve kültürel değerlerine, oranı ne olursa olsun zarar verecek şekilde davranırsa, orada şiddet vardır (Michaud 1991: 10-11).

Şiddetin sözlük anlamı bile, ne denli yaygın bir kullanım alanı olduğunu göstermektedir: "Sertlik, katı ve kaba davranış, bedene zor uygulama, bedensel zedelenmeye neden olma, kişisel özgürlüğü zor yoluyla kısıtlama, büyük güç, haşinlik, rahatça gelişmesini ya da tamamlanmasını engellemek üzere bazı doğal süreçlere, alışkanlıklara yersiz kısıtlamalar getirme..." Şiddetin yol açtığı zarar-kişisel ya da toplumsal-kimi zaman tarihte örneklerini görebildiğimiz biçimde "yok etme" sonucuna varabilir (Atman 2003: 333).

Şiddeti genelde algılandığı gibi yalnızca "fiziksel zarar" ile açıklamak yeterli değildir. Ruhsal anlamda da bireyde ya da toplumsal boyutta değişken sürelerde, hatta kalıcı etkileri olabilir. Şiddetin biçimlerine göre gözden geçirilmesinde, fiziksel, duygusal-psikolojik, sözel, cinsel, ekonomik ve daha pek çok davranış, şiddet biçimleri olarak karşımıza çıkar. Genel bir sınıflama ile; kişinin kendine uyguladığı şiddet, kişiler arası şiddet (aile içi şiddet), örgütlü (organize) şiddet (savaşlar) şiddet tiplerini oluştururlar (Atman 2003: 333).

3.1.1. Çocuğa Yönelik Şiddet ve Çocuk İstismarı

Çocuğa yönelik şiddet tanımı daha çok fiziksel saldırıları içermektedir. Çocuğa yönelik şiddet ile ilgili literatüre bakıldığında, fiziksel saldırıları kapsayan şiddetin yanında başka değişik terimlerin de kullanıldığı göze çarpmaktadır.

Bu terimlerden biri olan çocuğa yönelik kötü davranış (child abuse), çocuğun ebeveynleri veya ondan sorumlu olan diğer kişiler tarafından fiziksel veya psikolojik nitelikli kötü davranışların tümünü kapsamaktadır. Çocuğu aç bırakma, tavan arasına veya tuvalete kilitleme, yakıcı nesnelere dağlama, cinsel saldırı, duygusal veya psikolojik olarak aşağılama "child abuse" kapsamına girmektedir (Yıldırım 1998: 26).

Çocuk ihmali (child neglect) çocuğa yönelik şiddet literatüründe kullanılan bir diğer terimdir. Çocuk ihmali; daha gizli olan, çocuğun sağlığına, beslenmesine, giyimine, eğitimine ve sosyalizasyonuna gereken dikkat ve özenin gösterilmediği ebeveyn davranışlarının tümüdür (Yıldırım 1998: 27).

Son zamanlarda, çocukların cinsel olarak diğer çocukları istismar edebildikleri kimi yazarlar tarafından ortaya konmuştur. Gençlerde Cinsel İstismarı Önlemede Milli Görev Takımı (1993) cinsel istismar (sexual abuse) davranışını taraflar arasında rıza gösterilmeksizin gerçekleşme, güç eşitsizliği ya da zorlama sonucu devam ettirilen cinsel hareketler olarak tanımlamıştır. Bu bağlamda rıza göstermek şu şekilde tanımlanmıştır:

- 1- Önerilenin ne olduğunu anlamış olmak;
- 2- Önerilen şeyin toplumdaki ölçütlerine ilişkin bilgi sahibi olmak,
- 3- Olası sonuçlar ve seçenekler konusunda bilinçli olmak;
- 4- Kabul veya reddetmenin karşılıklı olarak saygı göreceği konusunda hemfikir olmak;

5- Gönüllü karar vermek;

6- Zihinsel olarak yeterli olmak. Eşitlik iki katılımcıların bir ilişkide aynı güç düzeyine sahip olarak, birinin diğeri tarafından idare edilmediği ve zorlanmadığı durum bağlamında tanımlanır. Zorlama ise yetkinin kötüye kullanılması, rüşvetle kandırma, şiddet kullanarak tehdit etme, gözdağı vererek işbirliği etmeye veya boyun eğmeğe zorlama olarak tanımlanmıştır (Shaw, Lewis, Loeb ve diğerleri 2000:1592).

Cinsel olarak istismar (sexually abuse) edilmiş çocuklar klinik olarak belirgin duygusal, bilişsel, fiziksel ve davranışsal belirtiler yaşarlar. Cinsel istismarın en şiddetli psikolojik tepkileri, endişe, korku, gerileyici davranışlar, kabuslar, içe kapanık

davranışlar, duyguların içselleştirilmesi veya dışa vurma sorunları, suç işleme, zalimlik, kendini yaralama, genel davranış bozuklukları, travma-sonrası gerginlik sorunu, kendini küçük görme, ve davranışların cinselleşmesi (Shaw, Lewis, Loeb ve diğerleri 2000:1592).

Shaw, Lewis ve Loep'in ABD'de yaptıkları bir araştırmaya göre; gençlerde cinsel saldırganlık ve istismarı inceleyen raporlar son zamanlarda göze çarpan bir artış sergilemektedir. Gençler arasında tecavüz sebepli tutuklamalar 1983-1992 arası % 20 artış gösterdi. Lise öğrencileri arasında gerçekleştirilen bir araştırma her beş öğrenciden birinin, bir diğerini cinsel ilişkiye zorladığını, ve oğlanların % 60'ının bir erkeğin bir kızı cinsel ilişkiye zorlamasının kabul edilebilir bir durum olarak gördüklerini açığa çıkarmıştır. Gençlerde cinsel tacizde, mütecaviz çoğunlukla ergenlerdir ancak, ergenlik öncesi dönemde ortaya çıkan cinsel saldırı ve istismar davranışlar da artış göstermektedir (Shaw, Lewis, Loep ve diğerleri 2000:1592).

Ciddi şiddet davranışlarının başlamasında en riskli dönem 15-16 yaşlardır. Ne var ki, ergenlerde taciz üzerine yapılan araştırmalar ilk cinsel tacizin 15 yaşından, ve hiç de azımsanmayacak bir kısmının da 12 yaşından önce başladığını göstermiştir. Buna ilaveten, 12 yaşın altındaki çocuklar diğer çocukları istismar edebilirler. Bu gibi durumlarda yaşa uygun cinsel davranışla cinsel istismar davranışlarını ayırt edebilmek önemlidir (Shaw, Lewis, Loeb ve diğerleri 2000:1592-1593).

3.1.2. Okulda Şiddet

Okul bağlamında yürütülen araştırmalardaki boşluğun olası nedenleri arasında, psikoloji ve eğitimde şiddetin genellikle bilişsel veya davranışsal eksikliklerle (örneğin sosyal veya iletişim yetilerinin olmaması, ya da empati gösterememe) özdeşleştirilmiş bir davranış olarak kavramsallaştırılması yer almaktadır. Çoğu çağdaş şiddet araştırmacısının şiddetin çok sayıda faktör tarafından etkilendiğine inanmasına rağmen, okullarda şiddeti önlemeye ilişkin en yaygın kullanılan stratejiler, şiddetin öncelikle davranışsal ve bilişsel eksikliklerden kaynaklandığı varsayımı üzerine kuruludur. Sonuç olarak, okulda şiddeti önleme girişimlerinin çoğunun altında yatan öncül şiddetin temel sebeplerinin ya bireyler arasında ya da bireylerin içinde olduğudur. Davranış ve birey üzerine odaklanan böyle bir eğilim sorunludur, çünkü çalışmaların çoğu şiddetin aynı zamanda belli mekan ve zamanla yakından ilintili olduğunu göstermiştir. Dolayısıyla, belli fiziki okul bölgeleriyle özdeşleşmiş sosyal

dinamikler, öğrencilerin şiddeti algılamalarını etkiler görünmektedir. Bazı araştırmacıların psikolojik araştırmalara (aile ve topluluk gibi) bağlamsal konuları da dahil etmelerine rağmen, okullar içindeki belli altbağlımların niçin sorunlu olduğu tam olarak açıklamamışlardır (Astor ve Meyer 2001: 378).

Günümüzdeki okulda şiddet araştırmalarının önündeki kavramsal engellerden biri okulun sosyal bağlamının eğitim literatürüne göre tanımlanmasıdır. Birçok araştırma sosyal ve organizasyonel unsurların okulda şiddetle bağlantılı olduğunu göstermiştir. Ne var ki, kavramlar genellikle bütün okul topluluğunu saran geniş çaplı ilişkiler boyutunda belirlenmiştir. Örneğin, öğretmen/öğrenci ilişkilerinin zayıflığı ya da öğretmenin ilgisizliği, büyük ve kişisel olmayan okul ortamı ve okul organizasyonunun zayıflığı gibi değişkenler, okulda şiddetin yaygınlığıyla özdeşleşmiştir. Bu değişkenler genellikle geniş çaplı ve/veya çift yönlü (iyi ve kötü) terminoloji çerçevesinde tanımlanmışlardır ve okulda şiddeti önlemek için öne sürülen geniş çaplı tavsiyeler şunları içerir: öğretmen/öğrenci ilişkilerinin iyileştirilmesi, okulu daha küçük ve daha kişisel hale getirmek, ev, okul ve toplum bağlarını kuvvetlendirmek, ve okulda şiddeti önlemeye yönelik daha net organizasyonel tepkiler yaratmak (Astor ve Meyer 2001: 379).

Öğretmen ve araştırmacıların bu tavsiyelere katılmalarını beklessek de, bu alandan gelen çözümler okulda şiddetle özdeşleşmiş belli bir zaman ve mekan kesitinde okulların sosyal yapılarının sorgulanmasını engellemektedir. Örneğin, eğer şiddet daha çok öğretmenlerin öğrencilerin yanında olmadığı zamanlar meydana geliyorsa, (mesela öğle yemekleri ayrı mekanlarda yeniyorsa), bu durumda öğretmen/öğrenci ilişkilerinin sınıf içinde iyileştirilmesi, okulun diğer mekanlarında öğrenci davranışlarına çok büyük etkide bulunmayabilir (örneğin park, kafeterya, okul yolu). Okulda şiddetin yaygınlığını düşünecek olursak, öğretmenlerin öğrencilerle olan şiddet eğilimli altbağlımlardaki ilişkilerinin doğası, derslikteki ilişkiler kadar önem taşıyabilir. Öğretmenlerin çoğu derslik içinde güvenli bir ortam oluşturmanın kendilerinin sorumluluğu olduğunda hemfikirdir, fakat okulun diğer mekanlarındaki rolleri konusunda daha az bir fikir birliği söz konusudur. Sonuç olarak, öğretmen sorumluluğunun geniş çaplı bir bütünü, eğitimcilerin öğrencileri bir okul altbağlamında gözlemleyip bir diğerinde gözlemlemediğini sorgulamayabilir.

3.1.2.1. Okulda Şiddet Sorunu

Okulda şiddet fiziksel ve psikolojik yaralama, mülke zarar verme gibi birçok kasti ve cüretkar davranışı kapsar. Bu olaylar sıklık ve şiddet bakımından değişen davranışları da içerebilir; cinayet, silah kullanma, cinsel taciz, kavga, zorbalık, sözlü tehdit ve gözdağı verme, dayak, çete şiddeti, tecavüz, nefret suçları, vandalizm, okul yolunda fiziksel veya lafla taciz ve sevgiliye şiddet uygulama gibi (Astor ve Meyer 2001: 380).

Halk, medya ve politikacılar okulda şiddetin sadece öldürücü biçimleriyle meşgul olsalar da, yurt çapında elde edilen veriler öldürücü derecedeki şiddetin epidemiolojik perspektiften oldukça az rastlanır bir olay olduğunu göstermektedir. Buna karşın, fiziksel kavgalar ve şiddetin öldürücü olmayan diğer şekilleri hem öğretmen hem de öğrenciler için sık rastlanır durumlardır. Öğretmen ve öğrencilerin okullarında meydana gelen (öldürücü veya öldürücü olmayan şiddet biçimlerini) olayları ne şekilde dengeledikleri okullarındaki şiddet sorununu değerlendirme şekillerini etkileyecektir. Böyle olsa bile, okuyucu, şiddetin ne sıklıkta ve ne sertlikte meydana geldiğini bilmenin, bireylerin okullarının güvenliğini veya daha önemlisi, güvenliğin ne şekilde sınıflandırılması gerektiğine ilişkin algılarını sorgulamayabileceğini bilmelidir (Astor ve Meyer 2001: 380).

Herhangi bir okul bağlamında öğrencilerin, öğretmenlerin veya kamunun güvenlik ya da sorunun çapına ilişkin yargıları davranışsal olaylara ilişkin kanılarla aynı değildir. Örneğin, öğrenci veya öğretmenler okullarında sıkça meydana gelen vahşi şiddet olaylarının farkında olabilmelerine rağmen, (bütün) okul çevresinin şiddet sorunu olduğunu kabul etmekte gönülsüz davranabilirler. Oldukça gerçekçi bir perspektiften bakarsak, bir okul bazı yönlerden ve bazı altbağlamlarda güvenli, bazılarında da güvensiz olabilir. Örneğin, ders saatlerinde derslik alanları güvenli kabul edilir, öte yandan öğle yemeği sırasında kafeterya tehlikeli görülür. Bazı çocuklar güvensiz altbağlamlardan tamamen kaçınırken, diğerleri tehlikeye maruz kalabilir (Astor ve Meyer 2001: 381).

Felsefi konuşacak olursak, okul ortamının bir şiddet sorununa sahip olduğunun anlaşılmasından önce okullarda ne kadar ve ne tip şiddete meydan verildiği, deneysel araştırmalar çerçevesinde tartışılması gereken bir sorudur. Şiddetin kurbanı olan okulluların ve çocukları mağdur edilen velilere göre, ölümlerle sonuçlanabilecek bir olay, okulu büyük şiddet sorunu olan bir okul olarak etiketleyecektir. Bu durumda; "Bir

yıl boyunca 6 potansiyel ölüm vakası olan bir okul, 10 potansiyel ölüm vakası olandan daha güvenli midir?" gibi bir soru yöneltilebilir. Eğer sıklık bir okul sorunu olan şiddetin tanımlanmasında öncül kriterse, bu durumda okulun ciddi şiddet problemi olduğunun okul çalışanları ve öğrenciler tarafından kabul edilebilmesi için kaç adet ciddi şiddet olayına (tedavi gerektiren silahla yaralama, tecavüz, bıçaklama, dövme) ihtiyaç vardır? Aynı soru itme, yumruklama gibi daha düşük düzeydeki şiddet olayları için de sorulabilir. Eğitimcilerin ve araştırmacıların okul atmosferini bütün olarak tartışırken böyle 'büyük' bir sorunun eşliğinin ne olabileceği konusunda bir fikirleri var mıdır? Bu soruların ampirik değil, felsefi olduğuna inanıyoruz (Astor ve Meyer 2001: 381).

Tartışmayı ileri götürecek olursak, sıklıktan yola çıkan epidemiolojik¹ oranlar okul ortamının göreceli güvenliğini belirlemede kullanıldığında aldatıcı olabilir. Bunun sebebi okulun öğrenci ve öğretmenler tarafından diğer sosyal ortamlardan daha farklı yaşanıyor olabilmesidir. Bunun sonucu olarak, epidemiolojik bir yaklaşım çok sayıda şiddet olayı meydana gelen bir okulu sırf bir diğerinden daha fazla öğrencisi olduğu için daha güvenli olarak tanımlayabilir. Örneğin, iki okul incelenmiş ve her birinde iki tecavüz (yada silahla yaralama, bıçaklama, dayak) vakası gerçekleşmiş, birinde 500 öğrenci, diğerinde 1000 öğrenci eğitim görüyor olsun. Epidemiolojistler öğrenci başına düşen vakanın oranına bakarak, birinci okulu daha az güvenli olarak tanımlayacaklardır. Gene, orana dayalı bu şiddet sorunu okul bireylerinin kişisel deneyimleri açısından gerçeklik taşıyabilir veya taşımayabilir. Okulun toplumsal entegrasyonu ve öznel değerlendirmesi öğrenci sayısı veya öğrenci başına düşen şiddet olaylarının oranıyla özdeş olmayabilir. Ne var ki okulda şiddetin nasıl algılanması gerektiğine ilişkin bağlamsal kriter, bağlamsal tanımlar ve felsefi perspektiflerin olmadığı durumlarda araştırmacılar arasında, okul bağlamında şiddetin anlamını ve derinliğini incelemek yerine, okul ortamının güvenliğini sıklık hesaplamaları (mağdur öğrencilerin veya olayların sayısı) ile veya güvenliğin öznel olarak ölçülmesi eğilimleri başlamaktadır (Astor ve Meyer 2001: 382-383).

Kriminoloji, mimari, çevre psikolojisi ve şehir planlaması, sosyal konut projeleri, hapisane, üniversite yerleşkesi ve mahallelerde belli kamusal alanların şiddete daha açık olma eğilimi gösterdiklerini göstermiştir. Mimar ve şehir planlamacısı Oscar Newman, şiddetin niçin belli alanlarda yoğunlaştığını açıklamaya yönelik olarak

¹ salgın hastalıkları inceleyen hekimlik dalı

tanımlanmamış kamu alanı kavramını geliştirmiştir. Newman bina ve/ya toplulukların, içlerinde barınan sakinlerin yaklaşım ve davranışlarına etkide bulunduğunu tespit etmiştir. Sosyal konut projeleri üzerine gerçekleştirdiği çalışmada Newman, şiddet ve suçların en çok binaların, toplum üyelerinin gözetlenmesinden kimseyi sorumlu görmedikleri, yarı-kamusal, tanımlanmamış alanlarında (lobiler, merdiven boşlukları ve asansörler) gerçekleştiğini görmüştür (Astor ve Meyer 2001:384).

Başka çalışmalar da bu tanımlanmamış alanların şiddet eylemleri için bulunmaz yerler olduğu hipotezini desteklemiştir. Bu bulgular, okulların da tanımlanmamış, dolayısıyla gözetlenmesi ve güvenliğinin sağlanmasının kimsenin ya da hiçbir grubun sorumluluğunda bulunmayan belirli bölgeleri olma olasılığını göstermektedir. Dolayısıyla, derslik dışındaki altbağlamların güvenliğini yükseltmeye yönelik olarak, belirlenmemiş alan fikri üzerine geliştirilmiş bazı önlemler okul binalarına da uygulanabilir (Astor ve Meyer 2001:384).

Okulda şiddet üzerine yürütülen çalışmaların, şiddet eylemlerinin okul binalarının belli bölgelerinde ve belli zamanlarda gerçekleştiğini göstermesinden ötürü, bu belli okul altbağlamları üzerine eğilmek önemlidir. Aslında 20 yıldan fazla zamandır araştırma bulguları okullar içinde öğretmen ve öğrencilerinin tehlikeli ve şiddet eyleminin oluşmasına eğilimli gördükleri altbağlamlar olduğunu göstermiştir.

Bugüne kadar yapılan çalışmalarda, öğretmenlerin bu belirlenmemiş altbağlamlara müdahale etmeyi profesyonel iş tanımları içinde görmediklerini göstermektedir. Bu tanımlanmamış bölgelerdeki öğrenci davranışları, öğretmenlerin resmi sorumluluk sınırlarının dışına düştüğünden bu alanlar içerisinde öğretmenler öğrenciler arasındaki şiddet olaylarını engellemeye ilişkin yükümlülükleri konusunda emin olmamaktadırlar. İlaveten, öğretmenler olaylara müdahale ederlerse, yaralanmaktan korktuklarını bildirmekte, çünkü derslikler dışındaki alanların gözlemlenmesini öngören bir politika bulunmamaktadır.

Gençlerde şiddet ve çocuklar arasında şiddetin oluşumuna ilişkin literatür bayağı geniştir. Ne var ki, farklı okul türlerinin şiddet davranışlarına etkisi az işlenmiştir. Belirgin örneklerden birisi, ilköğretim ve liselerin şiddetin kavramsallaştırılış ve ele alınış şekillerindeki farklılıklardır. Okulda şiddete ilişkin araştırmaların çoğu, ilk ergenlik döneminde şiddette artış olduğunu ifade eder, fakat ilköğretim okullarının sosyal ve fiziki koşullarının etkisi sorgulanmaz. Araştırmalar sosyal/fiziksel, felsefi ve pedagojik hedeflerin, öğretmen eğitiminin ve öğretimin her bir bağlam için farklı olduğunu öne sürmektedir (Astor ve Meyer 2001:390).

Çocuklara yönelik cinsel tacizi ve istismarı önlemek üzere okullarda uygulanan programlar ilk olarak ABD’de, 1970’lerde kadın hareketinin öncülüğünde başlatıldı. O günlerden bugüne kadar ABD’de çocuklara yönelik cinsel tacizi önlemek üzere 400-500 kadar çeşitli malzeme geliştirildi: Video filmler, cinsel organları olan bebekler, kuklalar, boyama kitapları, çocuk kitapları, okul eğitim programları vb. (İlkkaracan, Gülçür ve Arın 1996:134-135).

O zamandan beri bir çok ülkede geliştirilmiş olan bu tür programlar her ne kadar birbirinden farklılık gösterebilirler de, ortak noktaları, çocuğu güçlendirerek cinsel tacizi önlemektir: Çocuğa iyi ve kötü dokunma arasındaki farkı göstermek, çocukları bedenleri hakkında bilgilendirmek, onları gerektiğinde sınır koymaya teşvik etmek, iyi ve kötü sınırları birbirinden ayırt etmeyi öğretmek ve kötü deneyimlerle karşılaştıklarında, kaçmak, bağırarak ya da güvendikleri birisine açılmak gibi davranışlar kazandırmaktır (İlkkaracan, Gülçür ve Arın 1996:135).

3.2. Cinsel Taciz ve Türleri

Akranlar arasında lafla sataşma ve cinsel taciz zorbalıktan daha az ilgi görmüş olmakla birlikte, birçok öğrenci eğitim ve psiko-sosyal sonuçları bakımından olumsuz sonuçlar doğuran bu olgularla karşılaşmışlardır. Bazı araştırmacılar lafla sataşmayı zorbalığın yaygın bir şekli olarak kabul ederken, bazıları da ayrı bir kategori olarak değerlendirirler (Boulton ve Hawker1997; Hazler ve diğerleri 1997; Keltner ve diğerleri 1998; Ross1996; Olweus 1999). Araştırmacıların çoğu cinsel taciz zorbalığın ergenlikteki biçimi olarak kavramsallaştırmışlardır (Craig ve diğerleri2001; Pellegrini 2001; Ross 1996; Stein 1995;1997). Araştırmacıların bu görüşlere ilişkin aşağıda kısaca incelenen tanımları cinsel taciz ve lafla sataşmanın, zorbalığın çeşitleri olmadıklarını; farklı özellikler sergilediklerini ancak bu özelliklerin henüz tam olarak dile getirilmediğini ve deneysel olarak incelenmediğini göstermektedir.

Literatürde öğrencilerin, zorbalığı lafla sataşma ve cinsel tacize karşı nasıl kavramsallaştırdıklarına ilişkin çok az şey bilinmektedir. Dolayısıyla, bu kavramlar arasındaki benzerlik/farklar açıkça ortaya konularak kavramlar ve alt kavramları arasındaki sınırlar belirlenmiş değildir.

Araştırmanın kavramsal çerçevesi, “taciz” kavramı ve bu kavramın alt kavramlarından oluşmaktadır. Bu çerçeve oluşturulurken “taciz” kavramının, Türk Dil Kurumu sözlüğündeki, “tedirgin etme, canını sıkma” anlamları dikkate alınmıştır.

Öğrencilerin yanıtları arasında “taciz” edilme sözcüğü geçiyor olduğundan bunun hukuki ya da farklı uzmanlık alanlarındaki karşılıklarının öğrenciler tarafından kastedilmiş olma ihtimali göz ardı edilerek ortak bir referans noktası olarak sözcüğün Türk Dil Kurumu sözlüğündeki karşılığının kullanılması uygun görülmüştür.

Taciz türleri, kişilerin kendilerine rahatsızlık verdiğini ve en fazla ayıpladıkları davranış türleri üzerinden, öğrencilerin doğrudan doğruya kendi öznel ifadeleri çerçevesinde aşağıdaki şekilde temalaştırılmıştır.

I. Öğrenciler Arasındaki Taciz Türleri

1.Sözlü Taciz

1.1.Şiddete Yönelik Sözlü Taciz

1.2.Şakaya Yönelik Sözlü Taciz

2.Fiziksel Taciz

2.1.Şiddete Yönelik Fiziksel Taciz

2.2. Şakaya Yönelik Fiziksel Taciz

3.Cinsel Taciz

3.1. Kızların Erkeklerle Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler

3.2. Erkeklerin Kızlara Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler

3.3. Hem Kızlara Hem de Erkeklerle Yönelik Cinsellik İçerikli Türler

II. Öğrencilerle Eğitim Kurumu Arasındaki İlişkiler Açısından Taciz Türleri

1. Kurumsal Taciz

1.1. Kurumsal Olana Yönelik Taciz

1.2.Kurumsal Olanı Temsil edenlerce Yapılan Taciz

3.2.1. Cinsel Taciz (Sexual Harassment)

Çocuklara yönelik cinsel tacizi araştırmaya başlarken belki de en yararlı nokta, cinsel tacizin tam olarak ne olduğunun tanımını yapmak olacaktır. Bu konuda bir çok tanım vardır. Amerikalı pedogoglar Ruth ve Henry Kempe'nin tanımları en basiti ve yaygın kabul göreni şöyle;

“Cinsel taciz, bağımlı, yeterince gelişmemiş çocuklarla ergenlik çağındakilerin, tam olarak kavrayamadıkları, bilerek rıza göstermedikleri ya da aile fertleri arasındaki cinsel tabuları sarsan, cinsel aktivitelere katılmalarıdır.” (Search 1993: 11).

Daha karmaşık, fakat daha anlaşılır bir başka tanım ise, 1983'de kurulan bir hayır kurumu olan Cinsel Tacize Uğramış Çocuklar İçin Komite tarafından yapıldı;

“Rıza yaşının altında bir çocuk, ergin biri tarafından (çocuğa ilişkin toplumsal ya da öznel sorumlulukların planlanarak ya da ihmal sonucu çiğnenmesiyle) cinsel açıdan yetişkin bir kişinin cinsel açıdan doyumuna yol açacak bir edime sokulduğunda ya da bu duruma göz yumulduğunda, cinsel tacize uğramış sayılır. Bu tanım, söz konusu edimin herhangi bir araçla ve cebir kullanılarak yapılıp yapılmadığıyla; jenital ya da fiziksel temas içerip içermediğiyle; çocuk tarafından başlatılıp başlatılmadığıyla; ve kısa dönemde ortaya çıkacak derecede zararlı bir sonuç doğurup doğurmadığıyla ilgilenmez.” (Search 1993: 11-12).

Cinsel tacizin, gerçek anlamda “cinsellik”le ilgisi yoktur. Her ne kadar bazı durumlarda yetişkinler bu yolla bir takım duygusal gereksinimlerini karşılamaya çalışsalar da, çocuklara yönelik cinsel taciz, saldırgan cinsellikten değil, cinselleştirilmiş şiddetten kaynaklanmaktadır. Bilimsel yayınlarda cinsel tacizin tanımına dair çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Bunların ortak noktalarını alırsak, şöyle bir tanımın ortaya çıktığını görüyoruz: Çocukların yetişkinler (ya da kendilerinden daha büyük gençler) tarafından cinsel tacizi; yetişkinin, çocuğun duygusal ve zihinsel gelişimi açısından yeterince bilgilendirilmemiş ve özgür iradesiyle böyle bir davranışa rıza gösterecek konumda olmamasına rağmen, çocuğa yönelik cinsel bir davranışta bulunmasını içerir (İlkkaracan, Gülçür ve Arın 1996:118-119).

Araştırmacıların tanımlarının çoğu istenmeyen ya da hoş karşılanmayan cinsel davranış üzerine odaklanmıştır (Brandenburg 1997). Bazı tanımlar davranışın hedefi veya çevreyi olumsuz etkileme özelliğini de içerir. Bazı araştırmacılar tekrar ve devamlılığın akranlar arası cinsel tacizin bileşenleri olduğunu, ancak zorbalığın aksine, cinsel tacizin çoğu tanımının bu ölçütleri göstermediğini belirtirler (Roscoe ve diğerleri1994; Stein1997). Araştırmacıların cinsel taciz tanımları aynı zamanda mütecavizin niyetini de içermez (Land 2003: 149).

AAUW (1993) ABD’de en çok anılan çalışmaları toplamış ve cinsel tacizi şu şekilde tanımlamıştır: “Cinsel taciz, hayatınıza giren, istenmeyen ve hoş karşılanmayan cinsel davranıştır. Cinsel taciz hoşlandığınız ya da istediğiniz davranışlar değildir (örneğin istenilen öpüşme, dokunma veya flört)” (Land 2003: 149).

Araştırmacılar zorbalığın, cinselliğe ilginin ve kızlarla erkekler arasındaki etkileşimin arttığı anda cinsel tacize dönüşeceğini öngörmüşlerdir (Coronolly ve diğerleri 2000; Craig ve diğerleri 2001; Mc Master ve diğerleri 2002; Pellegrini 2001; Stein 1995;1997). Stein (1997) zorbalığa cinsel taciz bakımından 'verimli bir uygulama alanı'; cinsel tacize de zorbalığın 'abisi' olarak yaklaşmıştır. Zorbalığın cinsel tacize dönüşümüne ilişkin ilk deneysel araştırmalar öngörülen bu bağlantıyı desteklemiştir. Zorbalara daha önceden ve daha sık rastlandığı ve sevgililere karşı daha çok cinsel taciz, fiziksel ve sosyal öfke sergiledikleri görülmüştür. Nansel ve diğerleri (2001) öğrencilere beş çeşit zorbalık tipi sormuş, bunlardan biri cinsel yorum ve davranışı içermiştir. Tekrar gözden geçirilmiş Olweus Zorba/Kurban anketi (Olweus 1996) cinsel anlam içeren kötü sözcükler, yorum ve hareketleri araştırmıştır. Çalışmalar cinsel taciz ve zorbalığın bağlantılı olduğunu gösterse de, bu görüngüler arasındaki farklılıklar deneysel düzeyde çok araştırılmamıştır (Land 2003: 150).

3.2.2. Lafla Sataşma [Sözlü Taciz] (Teasing)

Lafla sataşmayı inceleyen araştırmacıların çoğunluğu bir tanıma ulaşmanın zor olduğunu ve tanımların değişebileceğini belirtmişlerdir. Bu karmaşa büyük oranda, özellikle lafla sataşma üzerine yoğunlaşan çalışmaların azlığından kaynaklanmaktadır (Warm1997). Bazı araştırmacılar lafla sataşmanın doğası gereği belirsiz, şakacı, saldırgan ve paradoksal olduğunu vurgulamıştır (Keltner ve diğerleri 1998; Pawluk 1989; Shapiro ve diğerleri 1991, Warm 1997). Bu bağlamda lafla sataşma, nadir araştırmacının belirsiz bulacağı zorbalıktan ve cinsel tacizden ayrılır (Land 2003: 150).

Warm (1997:98-99) lafla sataşma çalışmasına yaygın kullanımı doğrultusunda yapılmış aşağıdaki tanımla başlar:

“Sözle sataşma kurbanda endişe, hüsrana, öfke, utanç, aşağılanma vb gerilim yaratmak üzere sataşan tarafından tasarlanmış kasti bir eylemdir ve eğer kurban ne olduğunu 'çakarsa' kaçabilirmiş gibi sunulur. Lafla sataşmayı sözel saldırganlıktan ayıran şey, kurbanın kaçabilme yetisidir; çünkü saldırı ya gerçek dışıdır, ya da gerçek dışı olacak şekilde abartılmıştır.”

Ne var ki Warm çocukların ve erginlerin lafla sataşma örneklerinde hedefe her zaman bir kaçış sağlamadıklarını bulmuştur. Verdiği tanımları da bu doğrultuda kaçış

fırsatı tanınmayan kesin şekilde olumsuz sözel ve fiziksel saldırganlığı içerecek şekilde düzeltmiştir.

Zorbalık konusunda araştırma yapılırken öğrenciler sıklıkla sözle sataşmanın olumsuz örneklerini sağlamış, ve yaşadıkları en yaygın zorbalık biçiminin sözle sataşma veya laf atılma olduğunu ifade etmişlerdir (Hoover ve diğerleri 1992; Whitney ve Smith 1993). Bazı araştırmacılar zorbalık tanımlarına lafla sataşmayı açık bir şekilde dahil ederken, bazıları da lafla sataşmanın tekrar etmesi ve sert olması koşulunu ileri sürmüştür (Hoover ve diğerleri 1992; Olweus 1999; Whitney ve Smith 1993). Buna karşın Ross (1996) tekrar etse ve zalimce olsa bile lafla sataşmayı zorbalığa eşlik eden, zulmün ayrı bir biçimi olarak görür ve lafla sataşmaya fiziksel zulmün de eklendiği durumlarda, başa çıkmak için özel stratejilerin kullanılması gerektiğini ileri sürer. Diğer araştırmacılar ise lafla sataşmayı kabul edilebilir davranış olarak, kabul edilemez zorbalık davranışıyla karşılaştırır. Örneğin Hazler ve diğerleri (1997) şöyle der, “Zorbalıkla lafla sataşma arasında zulümle oyun arasındaki ince çizgi vardır”. Zorbalık ve lafla sataşma arasındaki ayrımları netleştirecek çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır (Land 2003: 150-151).

3.2.3. Zorbalık[Fiziksel Taciz] (Bullying)

Araştırmacılar genellikle şu unsurları zorbalık tanımları içerisinde görürler (Farrington 1993; Swain 1998) sözel, fiziksel ve/veya psikolojik saldırı veya grup ya da kişi tarafından tehdit edilme; hedefi korkutma, üzme veya yaralama isteği; hedefin korkması, üzülmesi veya başka bir şekilde zarar görmesi; zorba veya zorbalının lehine asimetrik güç dengesi, hedef kaynaklı herhangi bir kıskırtmanın olmaması ve davranışın zamanla tekrarlaması. Ne var ki araştırmacıların hepsi tanımlarında tüm bu bileşenler üzerinde fikir birliğine varmış değildir. Olweus (1993,1999) davranışların zarar verme niyeti taşıma özelliğine değinmiştir. Tek başına kötü bir davranış zorbalık olarak görülse de, bir çok durumda zorbalık sayılması için davranışın tekrar etmesi ve zaman içinde oluşması gerekecektir (Land 2003: 148).

Sözel ve fiziksel zorbalığın yanında, araştırmacılar genellikle dolaylı zorbalığı da (mesela bir hedef üzerinde doğrudan uygulanmayan zalimlik) –veya toplumsal dışlama (örneğin bir öğrencinin grup ve faaliyetlerden dışlanması) veya ilişkilere dönük zorbalığı (örneğin öğrencinin akranlarıyla olan ilişkileri yoluyla zalimlik) çalışmalarına dahil ederler (Land 2003: 149).

Akranları ya da arkadaşları tarafından fiziksel, sözel, cinsel ya da duygusal zorbalığa maruz kalan çocukların hem kısa, hem de uzun dönemde bu tür yaşantıdan/yaşantılardan olumsuz biçimde etkilendiğine ilişkin araştırma bulguları giderek artmaktadır (Neary ve Joseph, 1994). Bu alandaki kimi çalışmalar akran istismarı (peer abuse), kimi çalışmalarda zorbalık (bullying) olarak bilinmektedir (Schafer, Werner ve Crick, 2002). İstismarı/zorbalığı yapan kişiye genellikle zorba (bully), maruz kalan kişiye de kurban (victim) denmektedir. Bir başka grup çocuk ise kimi zaman zorba davranışlar sergilemekte, kimi zaman ise zorbalığa maruz kalabilmektedir (Kapıcı 2004:1).

Pişkin (2002), zorbalıkla ilgili bir derleme çalışmasında, zorbalığın çeşitli tanımlarını vermekte ve bu tanımlarda bulunan ortak noktaların altını çizmektedir. Bunlar;

- a) Zorbalık, bilinçli ve kasıtlı olarak yapılan ve kurbanı fiziksel, zihinsel, sosyal ya da psikolojik zarar verme amacı güden söz ve eylemleri içerir,
- b) Zorbalığın belli bir süre tekrarlanma özelliği vardır,
- c) Kurban kendini koruyamayacak ve savunamayacak durumdadır,
- ç) Zorbalar eylemlerini bireysel ya da grupla yapabildikleri gibi, kurbanlar da bu eylemlerden bireysel ya da grup olarak zarar görebilirler,
- d) Zorbalar, bu tür eylemlerinden dolayı genellikle kendilerine çıkar sağlayabilirler (Kapıcı 2004:1-2).

Araştırmacılar, çoğunlukla üç tip zorbalıktan söz etmektedirler: sosyal dışlama, fiziksel ve sözel zorbalık (Olweus, 1993). Son ikisi, gözlenebilirliğinden dolayı doğrudan zorbalık içinde yer alırken, sosyal dışlama ise dolaylı zorbalık olarak tanımlanmaktadır. Dedikodu yaymak, istenileni yapmadığı takdirde arkadaşlığı bitirmekle tehdit etmek gibi doğrudan gözlenmeyen davranışları içeren dolaylı zorbalık, ilişkisel saldırganlık terimiyle de ifade edilmektedir (Crick ve Bigbee, 1998). Bunun yanı sıra, zorbalık, hapisane ya da üniversite iş ortamı gibi her kurumda görülebilmesine karşın, çoğunlukla ilköğretim okullarında çalışılmaktadır (Craig ve Pepler, 2003; Seals ve Young, 2003). Belki de bunun bir nedeni, zorbalığın gelişimsel olarak bir risk faktörü olduğuna işaret eden çalışmalardır. Bu çalışmalardan birinde, yaşlara göre, “zorbalık” ve “kurbanlık” kavramlarının anlaşılmasında/değerlendirilmesinde bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Ondört ülkeden 1245 öğrencinin katıldığı bu çalışmada, 8 yaşındakilerin yalnızca saldırgan olan ve olmayan davranışları ayırt edebildikleri görülürken, 14 yaşındakilerin kavga

etmeyle bedensel zorbalığı ve sözel zorbalıkla sosyal dışlamayı ayırt edebildikleri görülmektedir. Kimi araştırmalar da yaşla birlikte zorbalığın değil, zorbalığa maruz kalmaya ilişkin bildirim oranının azaldığını belirtmektedirler. Örneğin, Salmivalli (2002), ilköğretim öğrencileriyle yaptığı bir araştırma sonucuna dayanarak 'paranoya zorbalığı' olarak da bilinen ve kişinin yalnızca kendisinin bildirdiği –arkadaşlarının bildirmedikleri- zorbalık oranında yaşa bağlı olarak düşüş olduğunu altını çizmektedir (Kapıcı 2004:2).

Türkiye'de zorbalıkla ilgili araştırmaların sayısı oldukça sınırlıdır. Bu çalışmalardan birinde, Yıldırım (2001), 8 ve 11 yaş gruplarındaki çocuklarda zorbalık, popülerite ve aile ortamı arasındaki ilişkilere bakmıştır. Çocuklar,

- a) zorba,
- b) kurban,
- c) zorba-kurban

ç) kontrol grubu olmak üzere dört farklı gruba ayrıldıktan sonra, yetiştirildikleri aile ortamı ve popüler-dışlanan gibi sosyometrik değerlendirmeler açısından karşılaştırılmıştır. Aile ortamları açısından gruplar arasında herhangi bir farklılık bulunmamıştır. İşbirliği yapma, kavga etme, rahatsız etme, liderlik ve çekingenlik gibi davranış özellikleri açısından ise gruplar arasında farklılıklar ortaya çıkmıştır. Zorbalarda, kavga etme ve rahatsız etme özellikleri yüksek bulunurken, kurbanlarda çekingenlik özelliği daha yüksek bulunmuştur. En az sevilenler, zorbalar ve zorba-kurbanlardır. Kurbanlar ve kontrol grubundaki çocuklar –zorba ve zorba/kurbanlara göre- daha fazla sevilen çocuklar olarak değerlendirilmişlerdir (Kapıcı 2004:2).

Başka bir çalışmada ise, zorbalığın ilk ve orta öğretim kurumlarında ne ölçüde ve hangi ortamlarda/mekarlarda görüldüğüne ilişkin öğretmen ve yönetici görüşlerine başvurulmuştur (Çinkır ve Karaman-Kepenekçi, 2003). İtme, ad takma, alay etme ve cinsellik içeren sözler söyleme en sık rastlanan zorbalık türleri olarak belirtilmiştir. Ayrıca, zorbalık davranışlarının en çok okul bahçesinde gerçekleştiği ifade edilmiştir (Kapıcı 2004:2-3).

4. VERİLERİN ANALİZİ

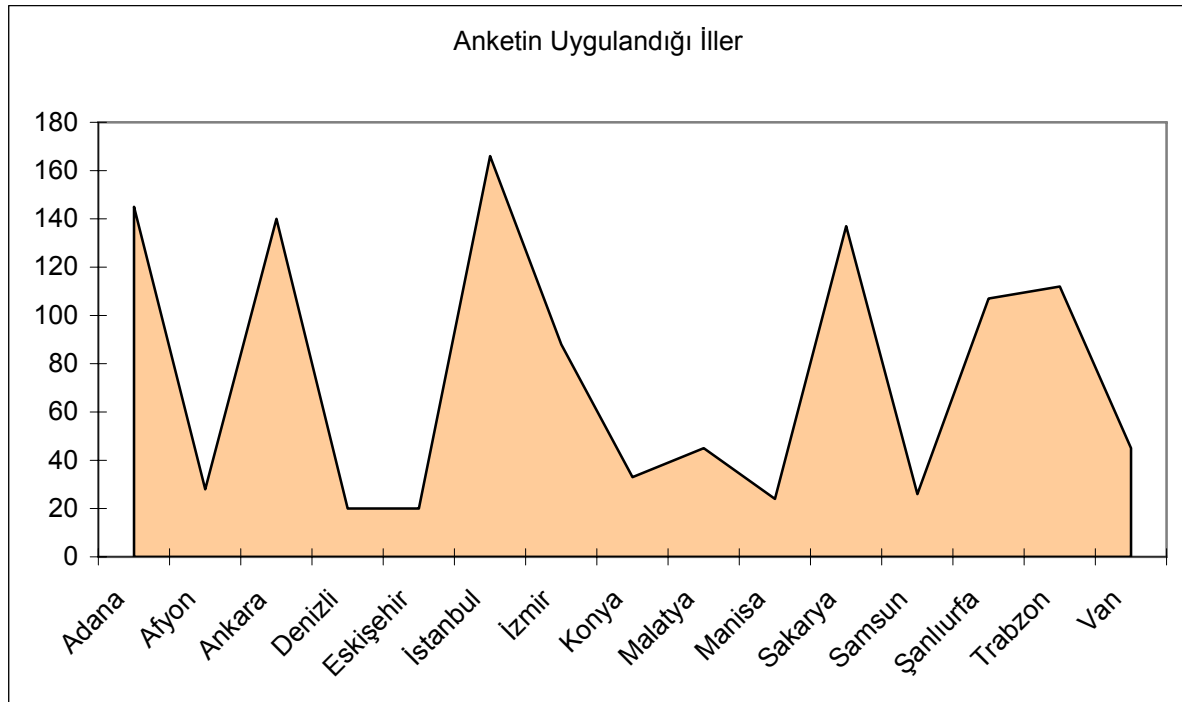
Örnekleme İlişkin Frekans Yüzdeleri

Anketin Uygulandığı Bölgeler	Frekans	Yüzde
Marmara Bölgesi	303	26,7
Ege Bölgesi	160	14,1
Akdeniz Bölgesi	145	12,8
İç Anadolu Bölgesi	194	17,1
Karadeniz Bölgesi	138	12,1
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	106	9,3
Doğu Anadolu Bölgesi	90	7,9
Toplam	1136	100,0
Anketin Uygulandığı İller	Frekans	Yüzde
Adana	145	12,8
Afyon	28	2,5
Ankara	140	12,3
Denizli	20	1,8
Eskişehir	20	1,8
İstanbul	166	14,6
İzmir	88	7,7
Konya	33	2,9
Malatya	45	4,0
Manisa	24	2,1
Sakarya	137	12,1
Samsun	26	2,3
Şanlıurfa	107	9,4
Trabzon	112	9,9
Van	45	4,0
Toplam	1136	100,0
Ankete Katılan Öğrencilerin Yaşları	Frekans	Yüzde
12	59	5,2
13	275	24,3
14	603	53,4
15	157	13,9
16	34	3,0
17	2	,2
Toplam	1130	100,0
Cevapsız	6	
Toplam	1136	
Cinsiyet	Frekans	Yüzde
Kız	568	50,3
Erkek	562	49,7
Toplam	1130	100,0
Cevapsız	6	
Toplam	1136	

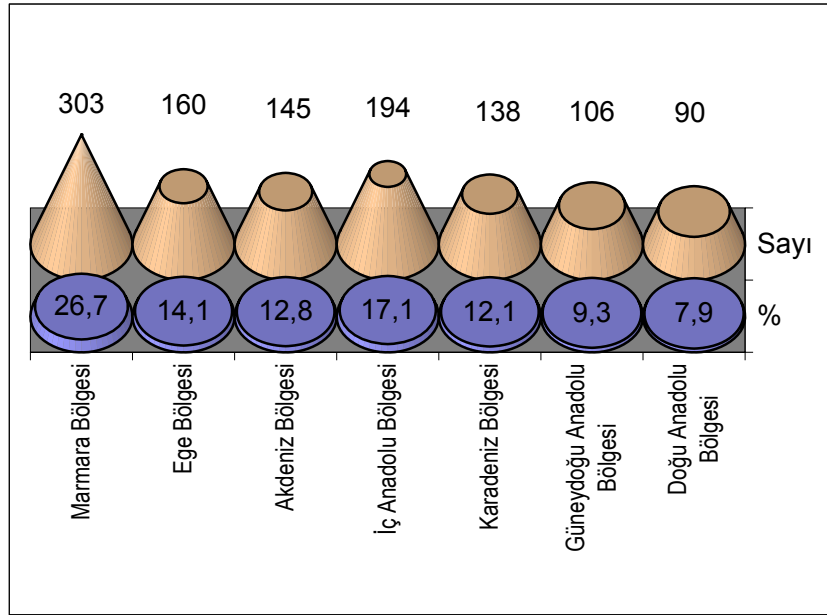
Anketin Uygulandığı İller

İller	Frekans	Yüzde
Adana	145	12,8
Afyon	28	2,5
Ankara	140	12,3
Denizli	20	1,8
Eskişehir	20	1,8
İstanbul	166	14,6
İzmir	88	7,7
Konya	33	2,9
Malatya	45	4,0
Manisa	24	2,1
Sakarya	137	12,1
Samsun	26	2,3
Şanlıurfa	107	9,4
Trabzon	112	9,9
Van	45	4,0
Toplam	1136	100,0

Örneklekimizi oluşturan ilköğretim okullarının 7. ve 8. sınıflarındaki öğrenciler Türkiye'nin çeşitli illerindeki ilköğretim okullarından seçilmiştir. Buradaki ana amaç dağılımın genellenebilirlik açısından Türkiye'deki tüm ilköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerini yansıtabilmesidir. Yukarıdaki tablo hangi ilden ne kadar cevaplayıcı sayısına ulaşıldığını göstermektedir.

Anket Uygulamasının Bölgelere Göre Dağılımı

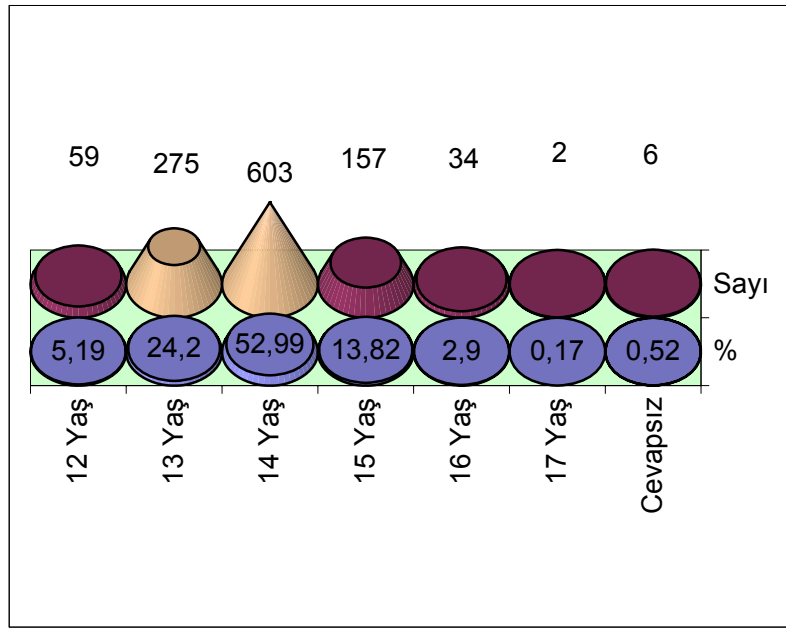
Örneklemin bölgelere göre dağılımı, araştırma konusu açısından bölgeler arası farklılaşmanın olup olmadığı ve bölgeler arası karşılaştırmanın yapılması açısından önem arz etmektedir. Yukarıdaki tabloda da görülebileceği gibi Marmara Bölgesi %26.7 oranı ile en yoğun cevaplayıcı sayısına ulaşılan bölgedir, bunun dışında kalan bölgelerden ulaşılan cevaplayıcı sayısı oransal olarak birbirine çok yakındır: Ege Bölgesi %14.1, Akdeniz Bölgesi %12.8, İç Anadolu Bölgesi %17.1, Karadeniz Bölgesi % 12.1, Güneydoğu Anadolu Bölgesi %9.3 ve Doğu Anadolu Bölgesi %7.9.

Anket uygulamasının illere ve bölgelere göre dağılımdaki farklılıkların oluşmasındaki en önemli etkenlerden biri; idareci ve öğretmenlerin gerek içeriği gerekse başka nedenlerden dolayı anketin öğrencilere ulaşmasına izin vermemeleridir.

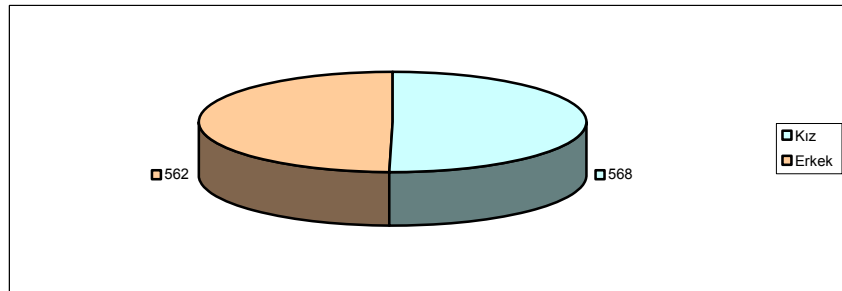

Öğrencilerin Yaş Dağılımı

Öğrencilerin yaş dağılımlarına baktığımızda 14 yaş oranının %52,99 ile en yüksek oran olduğunu ve bunun arkasından 13 yaş oranının %24,2, 15 yaş oranının da %13,82 ile geldiğini görmekteyiz. 12 yaş oranı %5,19, 16 yaş oranı % 2,9 ve 17 yaş oranı da % 0,17'dir. Tablodan da anlaşılacağı üzere 13 ve 14 yaşları yani ilköğretim okullarının 7. ve 8. sınıflarına denk gelen yaşlar % 77,19 oranındadır.

Cinsiyete Göre Dağılım

Örnekleminizin %50,3'nü kız, %49,7'sini erkek cevaplayıcılar oluşturmaktadır. Görüldüğü üzere cinsiyet açısından birbirine çok yakın oranlarda cevaplayıcı sayısına ulaşılmıştır. Bu durum cinsiyete göre yapılan karşılaştırmalı analizlerde yüksek geçerlilik oranlarına ulaşılmasını sağlamıştır.

Cinsiyetin Anketin Uygulandığı Bölgelere Göre Dağılımı

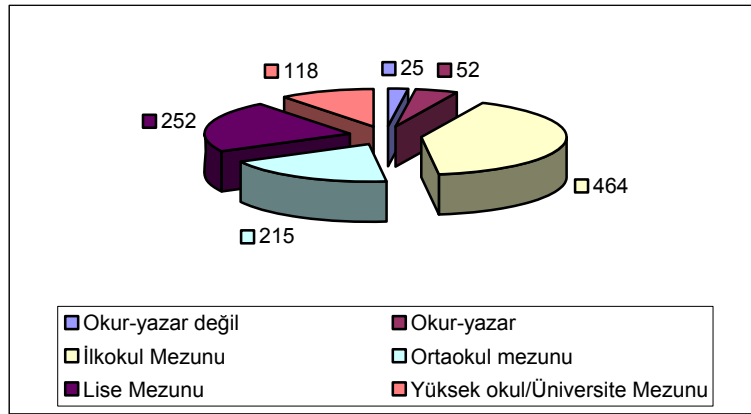
Anketin Uygulandığı Bölge		Cinsiyet		Toplam
		Kız	Erkek	
Marmara Bölgesi	Sayı	149	153	302
	Bölge (%)	49,3%	50,7%	100,0%
	Cinsiyet (%)	26,2%	27,2%	26,7%
	Toplam (%)	13,2%	13,5%	26,7%
Ege Bölgesi	Sayı	96	64	160
	Bölge (%)	60,0%	40,0%	100,0%
	Cinsiyet (%)	16,9%	11,4%	14,2%
	Toplam (%)	8,5%	5,7%	14,2%
Akdeniz Bölgesi	Sayı	67	78	145
	Bölge (%)	46,2%	53,8%	100,0%
	Cinsiyet (%)	11,8%	13,9%	12,8%
	Toplam (%)	5,9%	6,9%	12,8%
İç Anadolu Bölgesi	Sayı	91	100	191
	Bölge (%)	47,6%	52,4%	100,0%
	Cinsiyet (%)	16,0%	17,8%	16,9%
	Toplam (%)	8,1%	8,8%	16,9%
Karadeniz Bölgesi	Sayı	73	65	138
	Bölge (%)	52,9%	47,1%	100,0%
	Cinsiyet (%)	12,9%	11,6%	12,2%
	Toplam (%)	6,5%	5,8%	12,2%
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	Sayı	58	47	105
	Bölge (%)	55,2%	44,8%	100,0%
	Cinsiyet (%)	10,2%	8,4%	9,3%
	Toplam (%)	5,1%	4,2%	9,3%
Doğu Anadolu Bölgesi	Sayı	34	55	89
	Bölge (%)	38,2%	61,8%	100,0%
	Cinsiyet (%)	6,0%	9,8%	7,9%
	Toplam (%)	3,0%	4,9%	7,9%
Toplam	Sayı	568	562	1130

Örnekleminizin bölgelere göre cinsiyet dağılımına baktığımızda; Marmara bölgesinde % 49.3 kız % 50.7 erkek, Akdeniz Bölgesinde % 46,2 kız % 53,8 erkek, İç Anadolu Bölgesinde % 47,6 kız % 52,4 erkek, Ege Bölgesinde % 60,0 kız % 40,0 erkek, Karadeniz Bölgesinde % 52,9 kız % 47,1 erkek, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde % 55.2 kız % 44.8 erkek, Doğu Anadolu Bölgesinde ise % 38.2 kız % 61.8 erkek oranlarında cevaplayıcı sayısına ulaşılmıştır. Dağılımda göze çarpan en önemli nokta Ege Bölgesi ve Doğu Anadolu bölgesi dışında kalan diğer bölgelerde kız ve erkekler arasındaki oranların birbirine çok yakın olduğu, Ege Bölgesinde Kız cevaplayıcı oranınının % 60 oranı ile erkek cevaplayıcılardan fazla olduğu, Doğu

Anadolu Bölgesinde ise kız cevaplayıcı oranının % 38.2 ile erkek cevaplayıcı oranından az olduğudur.

Genel dağılıma baktığımızda ise; kız cevaplayıcıların en yüksek oranda %26.2 ile Marmara Bölgesinden en düşük oranda da % 6 ile Doğu Anadolu Bölgesinden olduğunu, erkek cevaplayıcıların ise en yüksek oranda % 27.2 ile yine Marmara bölgesinden % 8.4 ile Güneydoğu Anadolu Bölgesinden olduğu gözlenmektedir.

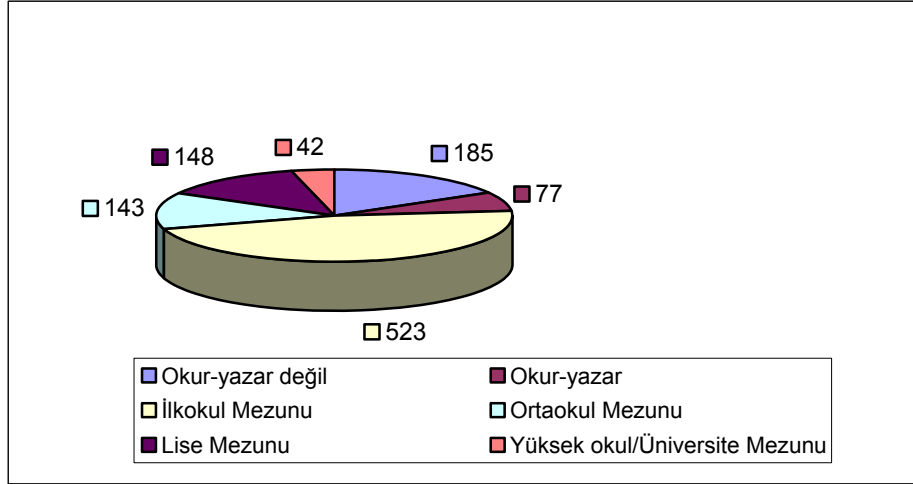
Babanızın eğitim durumu nedir?

Örneklekimizi oluşturan öğrencilerin babalarının eğitim durumuna baktığımızda; en yüksek oranın % 41.2 ile İlkokul mezunu olduklarını görmekteyiz. Bunu % 22.4 ile Lise mezunu, % 19.1 ile Ortaokul mezunu izlemektedir. Sadece okur-yazar olanların oranı % 4.6, okur-yazar olmayanların oranı ise % 2.2'dir. Babaları Yüksekokul/Üniversite mezunu olanların oranı ise % 10.5'tir.

Baba Eğitim Durumu	Frekans	Geçerli Yüzde
Okur-yazar değil	25	2,2
Okur-yazar	52	4,6
İlkokul Mezunu	464	41,2
Ortaokul mezunu	215	19,1
Lise Mezunu	252	22,4
Yüksek okul/Üniversite Mezunu	118	10,5
Toplam	1126	100,0
Cevapsız	10	
Toplam	1136	

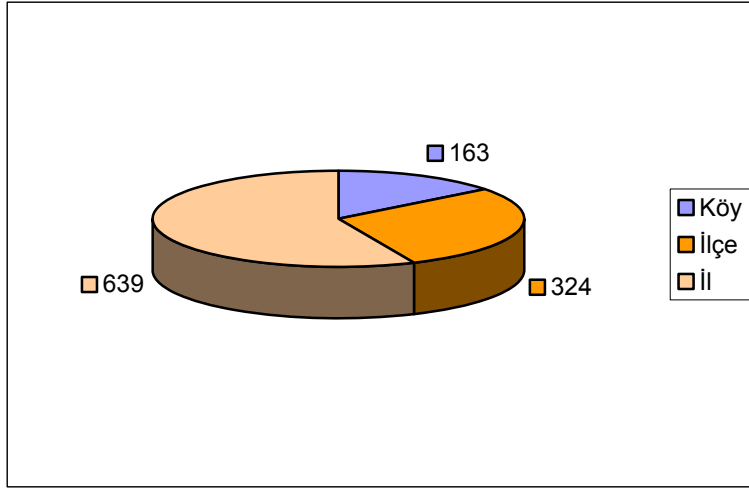
Annelerin eğitim durumu nedir?

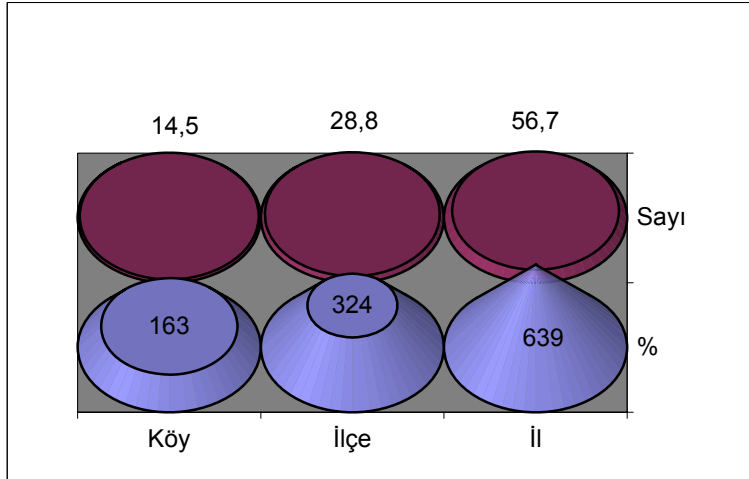
Örneklelimizi oluşturan öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna baktığımızda ise; en yüksek oranın % 46.8 ile İlkokul mezunu olduğunu görmekteyiz. Bunu % 13.2 ile Lise mezunu, % 12.8 ile Ortaokul mezunu ve % 3.8 ile Yüksekokul/Üniversite mezunu izlemektedir. Annelerin eğitim durumunda anlamlı bir şekilde yüksek çıkan okur-yazar olmama oranını (% 16.3), % 6.8 ile sadece okur-yazar olma oranı izlemektedir.

Anne Eğitim Durumu	Frekans	Geçerli Yüzde
Okur-yazar değil	185	16,5
Okur-yazar	77	6,9
İlkokul Mezunu	523	46,8
Ortaokul Mezunu	143	12,8
Lise Mezunu	148	13,2
Yüksek okul/Üniversite Mezunu	42	3,8
Toplam	1118	100,0
Cevapsız	18	
Toplam	1136	

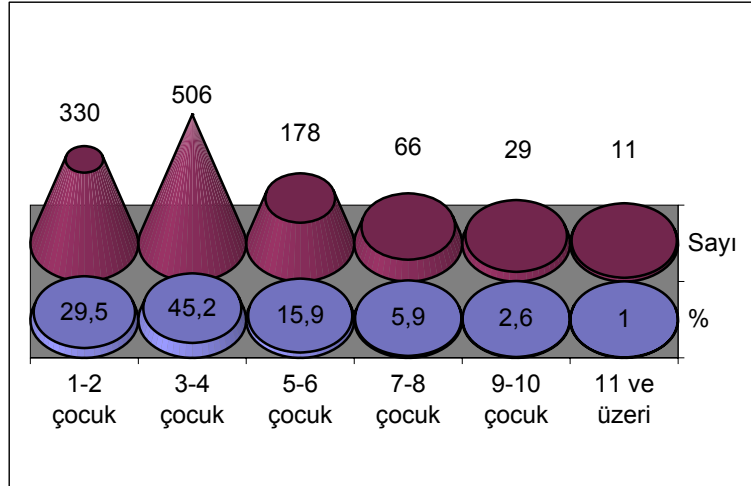
Nerede doğdunuz?

Örneklekimizi oluşturan öğrencilerin % 56.7'si il'de, % 28.8'i ilçe'de, % 14.5'i de köy'de dünyaya gelmişlerdir.

Ailedeki Toplam Çocuk Sayısı

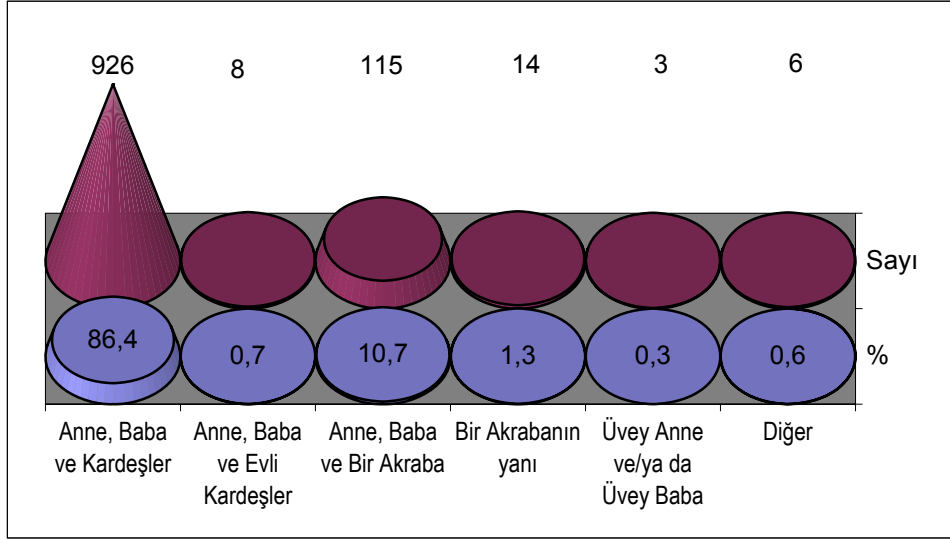

Çocuk Sayısı	Frekans	Geçerli Yüzde
1-2 çocuk	330	29,5
3-4 çocuk	506	45,2
5-6 çocuk	178	15,9
7-8 çocuk	66	5,9
9-10 çocuk	29	2,6
11 ve üzeri	11	1,0
Toplam	1120	100,0
Cevapsız	16	
Toplam	1136	

Örneklekimizi oluşturan öğrencilerin ailelerindeki toplam çocuk sayısı oranlarının dağılımına baktığımızda; en yüksek oranın (% 45.2) 3-4 çocuğa sahip olmada olduğunu görmekteyiz. Daha sonra bu oranı % 29.5 ile 1-2 çocuk, % 15.9 ile de 5-6 çocuk sahibi olanlar izlemektedir. 7-8 çocuğa sahip olma oranı % 5.9, 9-10 çocuğa sahip olma oranı ise % 2.6'dır.

Genel dağılıma baktığımızda ise tek çocuğa sahip olma oranı % 2.8'dir

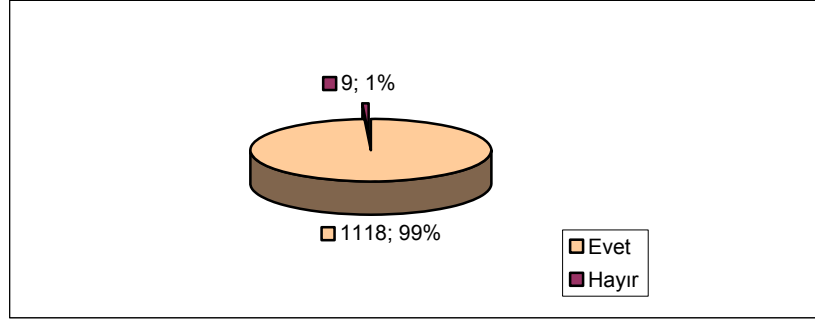
Evinizde kimlerle birlikte yaşıyorsunuz?

Evinizde kimlerle birlikte yaşıyorsunuz?	Geçerli Yüzde	Frekans
Anne, Baba ve Kardeşler	86,4	926
Anne, Baba ve Evli Kardeşler	,7	8
Anne, Baba ve Bir Akraba	10,7	115
Bir Akrabanın yanı	1,3	14
Üvey Anne ve/ya da Üvey Baba	,3	3
Diğer	,6	6
Toplam	100,0	1072
Cevapsız		64
Toplam		1136

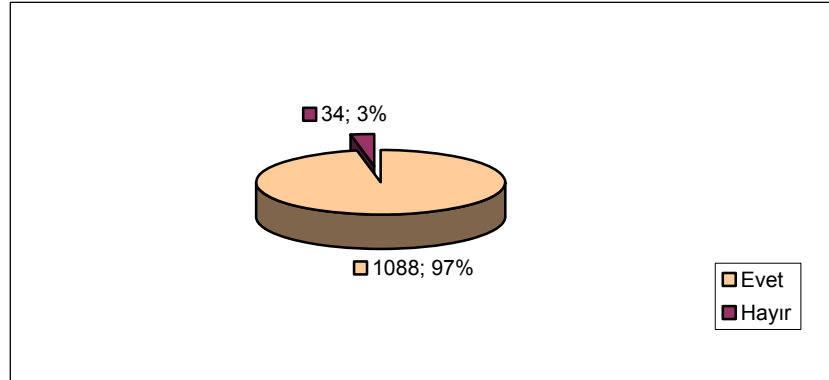
Örneklemimizi oluşturan öğrencilerin evlerinde kimlerle birlikte yaşadıkları sorulduğunda % 86.4 oranı ile “Anne, Baba ve Kardeşler” cevabı alınmıştır. Bunun yanında öğrencileri % 10.7’si “Anne, Baba ve Bir Akraba” ile yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Anneleriniz hayatta mı?

Öğrencilere annelerinin hayatta olup olmadığı sorulduğunda % 99.'u hayatta olduğunu % 1'i de hayatta olmadığını belirtmişlerdir.

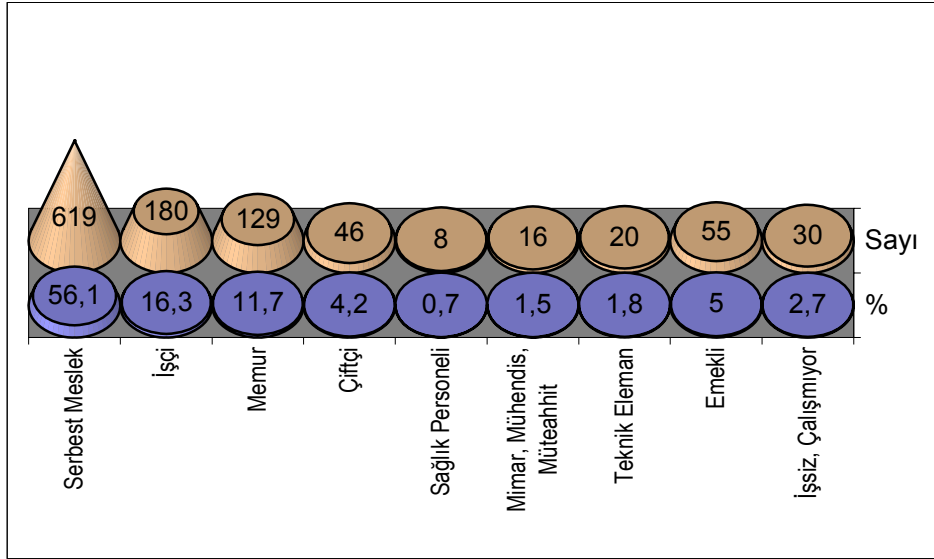
Babanız hayatta mı?

Öğrencilere babalarının hayatta olup olmadıkları sorulduğunda % 97 evet, %3 hayır cevabı alınmıştır.

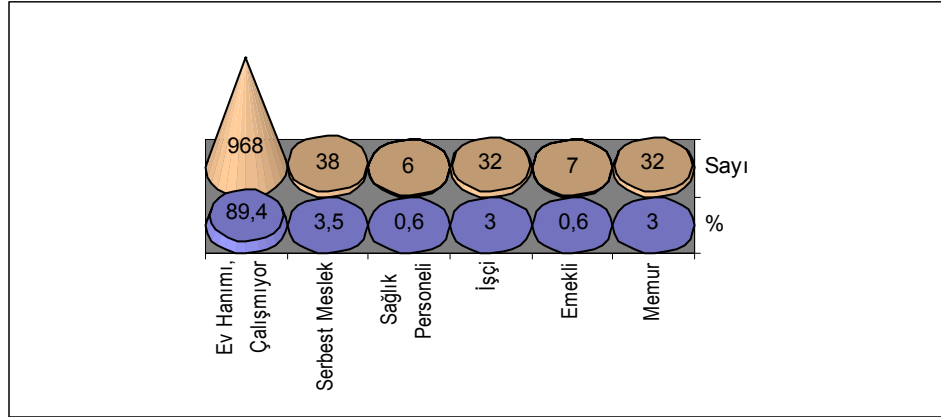
Babanızın mesleği nedir?

Baba Mesleği	Frekans	Yüzde %
Serbest Meslek	619	56,1
İşçi	180	16,3
Memur	129	11,7
Çiftçi	46	4,2
Sağlık Personeli	8	,7
Mimar, Mühendis, Müteahhit	16	1,5
Teknik Eleman	20	1,8
Emekli	55	5,0
İşsiz, Çalışmıyor	30	2,7
Toplam	1103	100,0
Uygulanamaz	4	
Cevapsız	29	
Toplam	33	
Toplam	1136	

Araştırmamız kapsamında olan öğrencilerin babalarının mesleği konusunda en yüksek orana (%56.1) sahip meslek kategorisi serbest meslek olarak gözlenmektedir. Baba mesleği işçi olanların oranı % 16.3, memur olanların oranı da % 11.7'dir. Babaları emekli olanlar % 5, çiftçi olanlar % 4.2, teknik eleman olanlar % 1.8, mimar/mühendis/müteahhit olanlar % 1.5, sağlık personeli olanlar % 0.7'dir. babaları işsiz ya da herhangi bir işte çalışmıyor durumda olanların oranı da % 2.7 olarak gözlenmektedir.

Annelerinizin mesleği nedir?

Anne Mesleği	Frekans	Geçerli Yüzde
Ev Hanımı, Çalışmıyor	968	89,4
Serbest Meslek	38	3,5
Sağlık Personeli	6	,6
İşçi	32	3,0
Emekli	7	,6
Memur	32	3,0
Toplam	1083	100,0
Cevapsız	53	
Toplam	1136	

Öğrencilerin annelerinin mesleklere göre dağılımına baktığımızda ise; ev hanımı ya da çalışmıyor durumda olanların oranının % 89.4 olduğunu görmekteyiz. Annelerinin mesleği serbest meslek kategorisinde olanların oranı % 3.5, işçi olanların oranı % 3, memur olanlar % 3, emekli olanlar % 0.6, sağlık personeli olanlar da % 0.6 şeklinde gözlenmektedir.

En çok hangi tür filmleri seyredersiniz? (ilk tercih)

Film Türü	Frekans	Geçerli Yüzde
Türk filmi	107	9,9
Yabancı film	50	4,6
Aksiyon,Macera, Gerilim,Korku	484	44,8
Bilim-kurgu,Teknoloji	19	1,8
Duygusal,Aşk,Dram	31	2,9
Belgesel	28	2,6
Çocuk filmi,Çizgi film	38	3,5
Dini filmler	7	,6
Eğitici-Öğretici filmler	10	,9
Komedi,Eğlence	111	10,3
Pornografik/Erotik	5	,5
İlgimi çeken,Farketmez	24	2,2
Seyretmem	2	,2
Diğer (maç,müzik,haber,dizi....)	164	15,2
Toplam	1080	100,0
Cevapsız	56	
Toplam	1136	

Örneklekimizi oluşturan öğrencilerin neredeyse yarısı (% 44.8) aksiyon/macera/gerilim/korku türünde filmleri ilk tercihleri olarak izlemeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Bunun yanında % 10.3'ü komedi/eğlence türünde filmleri, %3.5'i çocuk filmlerini/çizgi filmleri, % 2.9'u duygusal/aşk/dram konulu filmleri, % 2.6 belgesel nitelikli filmleri, % 1,8'i bilim-kurgu, teknoloji filmlerini, %0.9'u eğitici-öğretici filmleri, % 0.6'sı dini filmleri, % 0.5'i pornografik/erotik filmleri izlemeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Dağılımda ayrıca film türü belirtilmeksizin Türk filmi diyenlerin oranı %9.9, yabancı film tercih edenlerin oranı da % 4.6'dır.

Film seyretmede belirli bir tercihlerinin olmadığını belirtenlerin oranı ise % 2.2 olarak gözlenmektedir.

En çok hangi tür filmleri seyredersiniz? (ikinci tercih)

Film Türü	Frekans	Geçerli Yüzde
Türk filmi	63	6,5
Yabancı film	63	6,5
Aksiyon,Macera, Gerilim,Korku	403	41,6
Bilim-kurgu,Teknoloji	20	2,1
Duygusal,Aşk,Dram	51	5,3
Belgesel	29	3,0
Çocuk filmi,Çizgi film	26	2,7
Dini filmler	11	1,1
Eğitici-Öğretici filmler	10	1,0
Komedi,Eğlence	123	12,7
Pornografik/Erotik	7	,7
İlgimi çeken,Farketmez	25	2,6
Seyretmem	1	,1
Diğer (maç,müzik,haber,dizi....)	137	14,1
Toplam	969	100,0
Cevapsız	167	
Toplam	1136	

Örneklelimizi oluşturan öğrencilerin film izlemekte tür tercihlerinde ikinci tercih olarak ilk sırayı yine aksiyon/macera/gerilim/korku türü filmler almaktadır (%41.6). Komedi/eğlence türü filmler % 12.7, Türk filmi % 6.5, yabancı filmler % 6.5, duygusal/aşk/dram konulu filmler % 5.3, belgesel nitelikli filmler % 3, çocuk filmleri ve çizgi filmler % 2.7, eğitici-öğretici filmler % 1, dini filmler % 1.1, pornografik/erotik filmler % 0.7 oranlarında film türü tercihinde ikinci olarak tercih edilme şeklinde gözlenmiştir.

En çok hangi tür televizyon dizilerini seyredersiniz? (ilk tercih)

Dizi Türü	Frekans	Geçerli Yüzde
Aile dizileri,Eğitici-Öğretici	57	5,6
Aşiret,Ağalık	46	4,5
Mafya	213	21,0
Aşk	129	12,7
Komedi	198	19,5
Çocuklarla ilgili,Okul dizileri	102	10,1
Aksiyon,Macera,Gerilim,Korku	138	13,6
Yerli dizi	49	4,8
Yabancı dizi	15	1,5
Fark etmez,Akşam yayınlananlar	19	1,9
Seyretmem	20	2,0
Diğer (Belgesel,Magazin ....)	28	2,8
Toplam	1014	100,0
Cevapsız	122	
Toplam	1136	

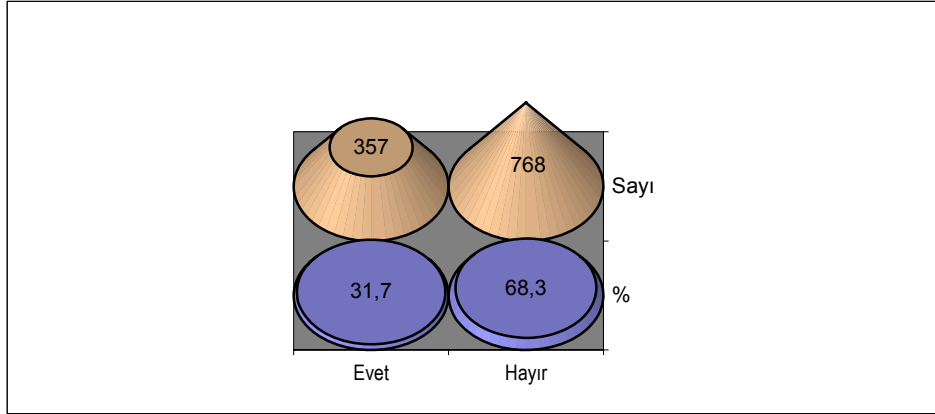
Öğrencilerin televizyon dizilerini seyretmede ilk tercihlerinin hangi tür diziler olduğuna yönelik soruda % 21 oranı ile mafya dizileri ilk sırayı almaktadır. Bunu %19.5 ile komedi dizileri izlemektedir. Öncelikli tercihlerinde aksiyon/macera/gerilim/korku türünde dizileri izleyenlerin oranı % 13.6, çocuklarla ilgili ve okul dizilerini seyredenleri oranı % 10.1, aile dizileri ve eğitici öğretici dizileri izleyenlerin oranı %5.6, aşiret/ağalık konulu dizileri izleyenlerin oranı da % 4.5'dir.

En çok hangi tür televizyon dizilerini seyredersiniz? (ikinci tercih)

Dizi Türü	Frekans	Geçerli Yüzde
Aile dizileri,Eğitici-Öğretici	34	4,3
Aşiret,Ağalık	71	9,0
Mafya	81	10,3
Aşk	109	13,9
Komedi	162	20,6
Çocuklarla ilgili,Okul dizileri	80	10,2
Aksiyon,Macera,Gerilim,Korku	158	20,1
Yerli dizi	18	2,3
Yabancı dizi	23	2,9
Fark etmez,Akşam yayınlananlar	12	1,5
Seyretmem	3	,4
Diğer (Belgesel,Magazin ....)	35	4,5
Toplam	786	100,0
Cevapsız	350	
Toplam	1136	

Öğrenciler televizyon dizilerini seyretmede ikinci sıradaki tercihlerini % 20.6 oranı ile komedi dizileri, % 20.1 ile aksiyon/macera/gerilim/korku, % 13.9 ile aşk, %10.3 ile mafya, % 10.2 ile çocuklarla ilgili/okul dizileri, % 9 ile aşiret/ağalık, % 4.3 ile aile dizileri/eğitici-öğretici diziler olduğunu belirtmişlerdir.

Atari salonlarına ya da internet kafelere gider misiniz?

Atari salonlarına ya da internet kafelere gider misiniz?	Frekans	Geçerli Yüzde
Evet	357	31,7
Hayır	768	68,3
Toplam	1125	100,0
Cevapsız	11	
Toplam	1136	

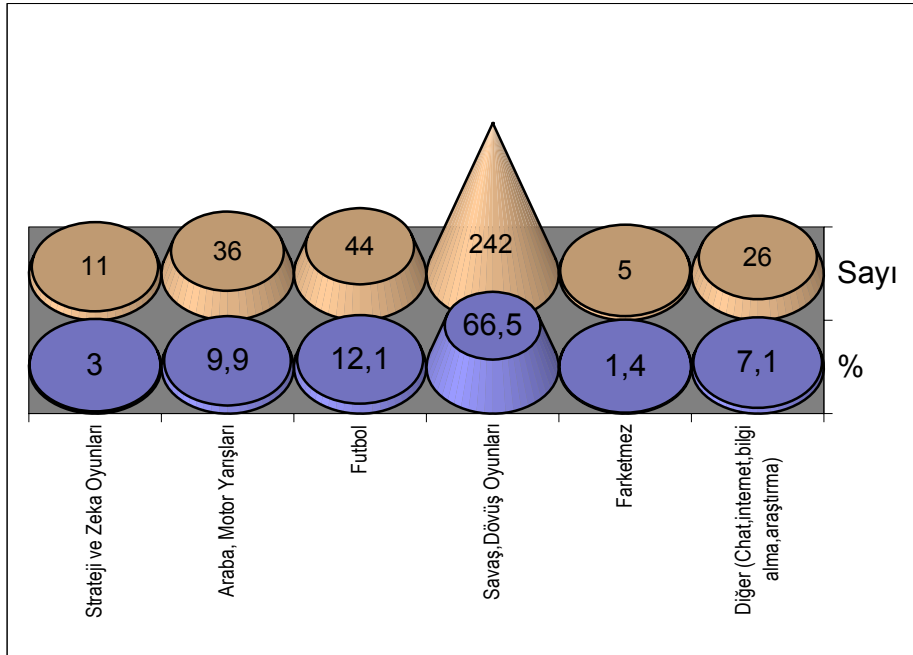
Öğrenciler atari salonu yada internet kafelere gitmeleri konusunda; % 31.7 oranı ile evet, % 68.3 oranında da hayır cevabı vermişlerdir.

Atari salonlarına ya da internet kafelere gitmenin cinsiyete göre dağılımı

Atari salonlarına ya da internet kafelere gitmenin cinsiyete göre dağılımı			Cinsiyet		
			Kız	Erkek	Toplam
Atari salonlarına ya da internet kafelere gider misiniz?	Evet	Sayı	31	325	356
		Satır (%)	8,7%	91,3%	100,0%
		Sütun (%)	5,5%	58,3%	31,8%
		Toplam (%)	2,8%	29,0%	31,8%
	Hayır	Sayı	531	232	763
		Satır (%)	69,6%	30,4%	100,0%
		Sütun (%)	94,5%	41,7%	68,2%
		Toplam (%)	47,5%	20,7%	68,2%
	Toplam	Sayı	562	557	1119
		Satır (%)	50,2%	49,8%	100,0%
		Sütun (%)	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam (%)	50,2%	49,8%	100,0%

Öğrencilerden atari salonu ya da internet kafelere gider misiniz sorunu evet olarak cevap verenlerin % 91.3'nü erkek, % 8.7'sini de kız öğrenciler oluşturmaktadır.

Atari salonu ya da internet kafelere gidiyorsanız genellikle hangi oyunları oynuyorsunuz? (ilk tercih)

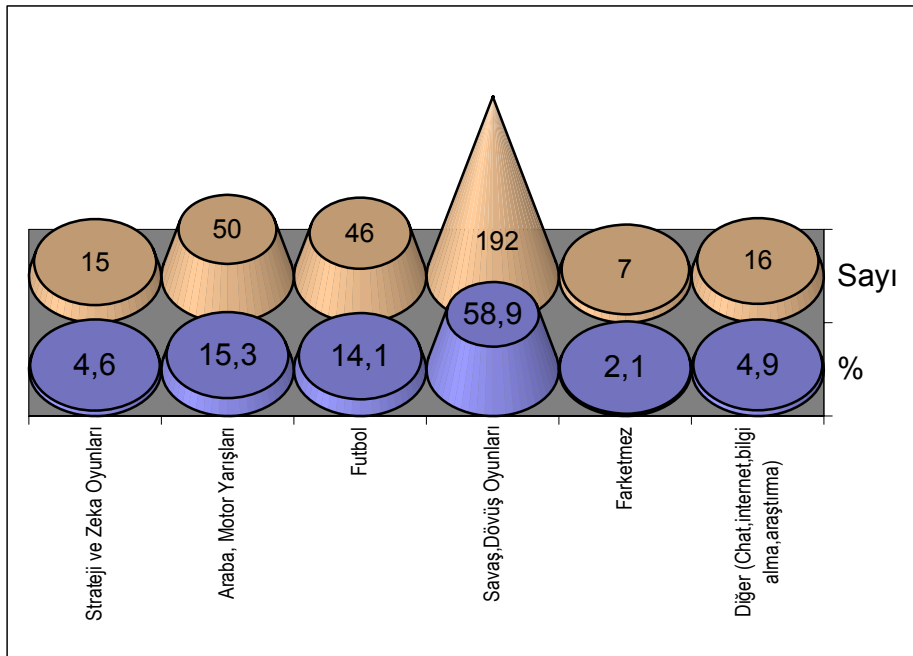

Oyun Türü	Frekans	Geçerli Yüzde
Strateji ve Zeka Oyunları	11	3,0
Araba, Motor Yarışları	36	9,9
Futbol	44	12,1
Savaş,Dövüş Oyunları	242	66,5
Farketmez	5	1,4
Diğer (Chat,internet,bilgi alma,araştırma)	26	7,1
Toplam	364	100,0
Uygulanamaz	753	
Cevapsız	19	
Toplam	772	
	1136	

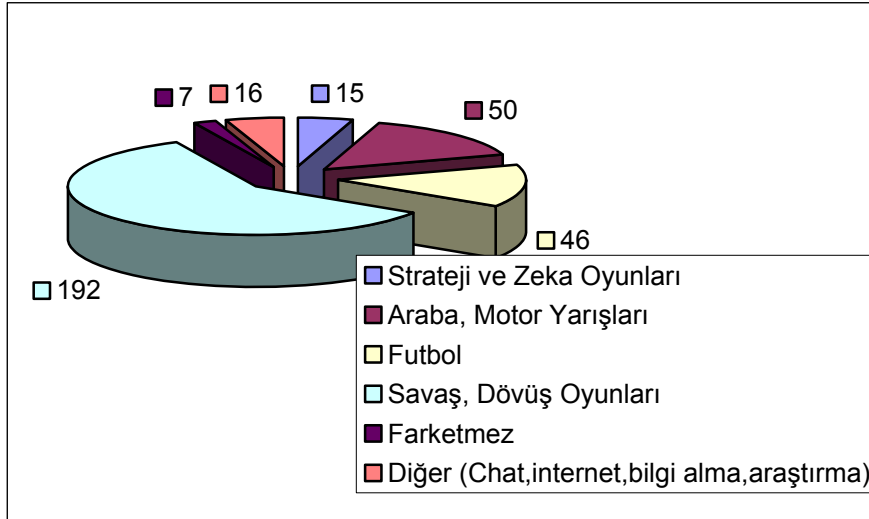
Öğrencilerden atari salonu ya da internet kafelere gidenlerin arasında en çok oynanan oyun türü % 66.5 ile savaş ve dövüş oyunları olarak gözlenmektedir. Futbol % 12.1, araba ve motor yarışları % 9.9, strateji ve zeka oyunları % 3 oranlarında öğrencilerin ilk tercihi olarak belirtilmiştir.

Bunun yanında atari salonu ya da internet kafelere giden öğrencilerin % 7.1'i chat, bilgi alma ve araştırma yapmak amacıyla buralara gittiklerini belirtmişlerdir.

Atari salonu ya da internet kafelere gidiyorsanız genellikle hangi oyunları oynuyorsunuz? (ikinci tercih)

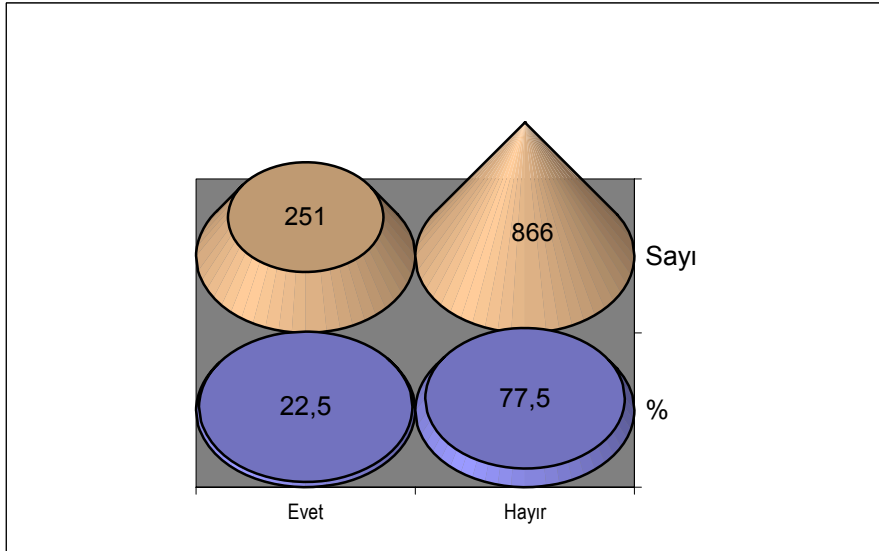
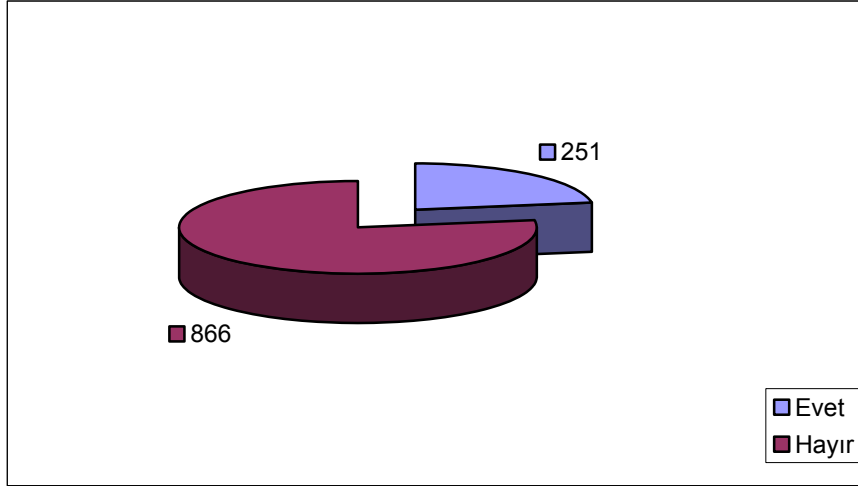

Oyun Türü	Frekans	Geçerli Yüzde
Strateji ve Zeka Oyunları	15	4,6
Araba, Motor Yarışları	50	15,3
Futbol	46	14,1
Savaş,Dövüş Oyunları	192	58,9
Farketmez	7	2,1
Diğer (Chat,internet,bilgi alma,araştırma)	16	4,9
Toplam	326	100,0
Uygulanamaz	758	
Cevapsız	52	
Toplam	810	
	1136	

Atari salonu ya da internet kafelere giden öğrencilerin ikinci sırada tercih ettikleri oyun türlerinde; % 58.9 oranla savaş ve dövüş oyunları yine ilk sırada yer almaktadır. Araba ve motor yarışları % 15.3, futbol % 14.1, strateji ve zeka oyunları % 4.6 oranında ikinci sıradaki tercih edilen oyun türü olarak belirtilmiştir.

Bunun yanında bilgi alama, araştırma yapma ya da chat yapmak amacıyla buralara gidilmesinin ikinci sırada tercih edilme oranı ise % 4.9'dur.

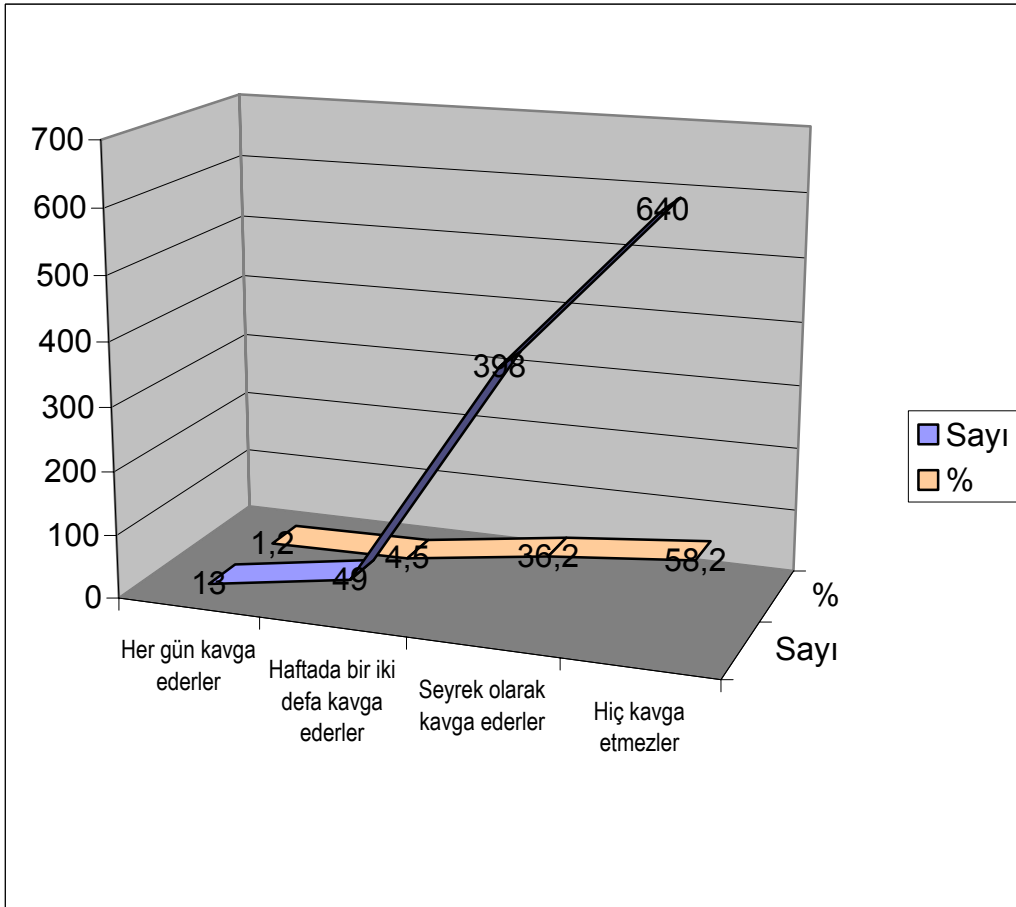
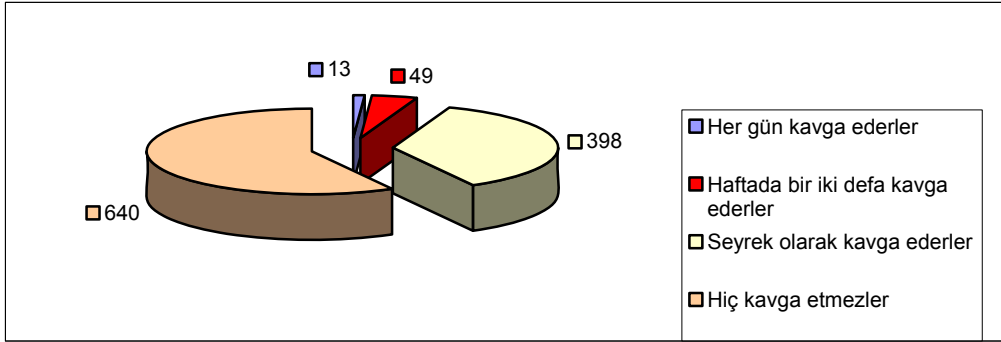
Anneniz ve babanız kavga ederler mi?

Anneniz ve babanız kavga ederler mi?	Geçerli Yüzde	Frekans
Evet	22,5	251
Hayır	77,5	866
Toplam	100,0	1117
Uygulanamaz		2
Cevapsız		17
Toplam		19
		1136

Öğrencilerin % 22.5'i anne ve babalarının kavga ettiğini belirtirken, % 77.5'i de anne ve babalarının kavga etmediklerini belirtmişlerdir.

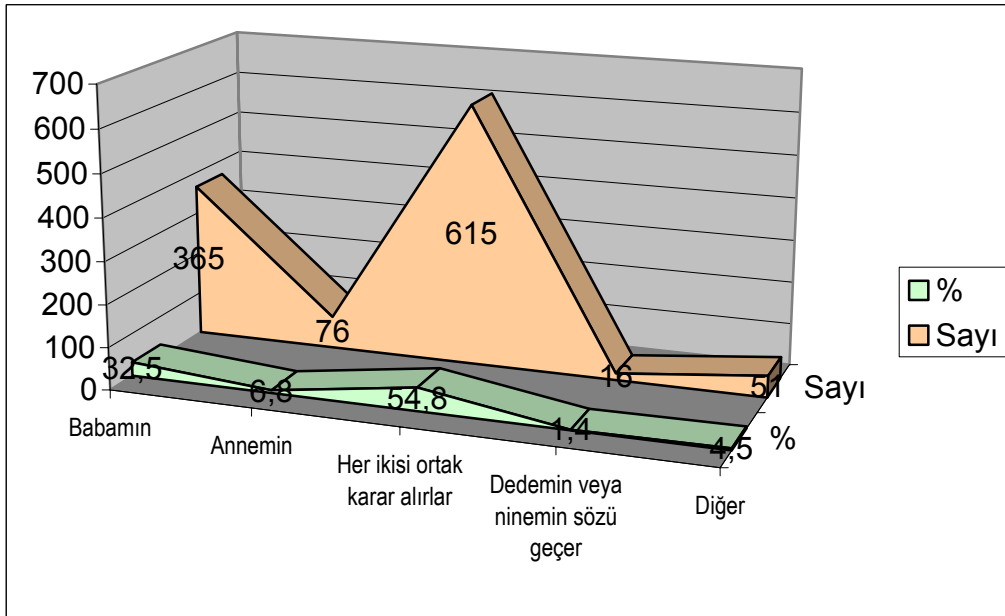
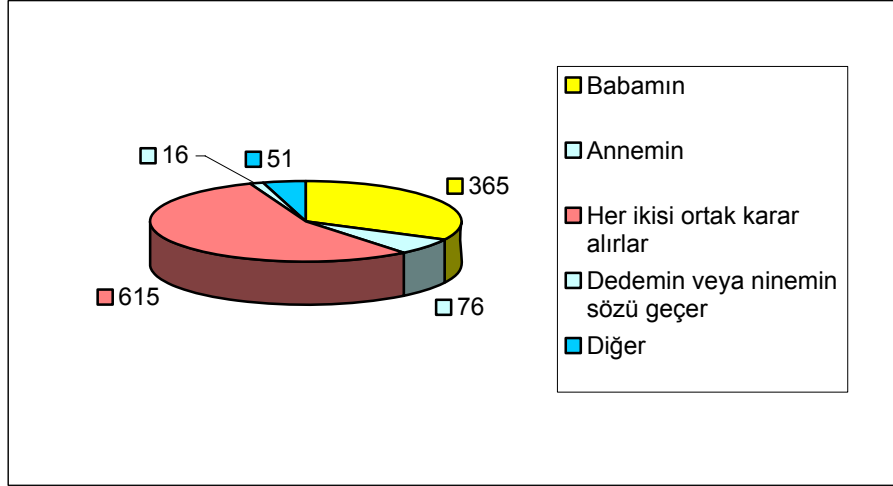
Annenez ve babanız ne kadar sıklıkla kavga ederler?

Annenez ve babanız ne kadar sıklıkla kavga ederler?	Frekans	Geçerli Yüzde
Her gün kavga ederler	13	1,2
Haftada bir iki defa kavga ederler	49	4,5
Seyrek olarak kavga ederler	398	36,2
Hiç kavga etmezler	640	58,2
Toplam	1100	100,0
Cevapsız	36	
Toplam	1136	

Anne ve babalarının kavga ettiklerini belirten öğrencilerden % 36.2'si seyrek olarak kavga ettiklerini, % 4.5'i haftada bir iki defa kavga ettiklerini ve % 1.2'si de her gün kavga ettiklerini belirtmişlerdir.

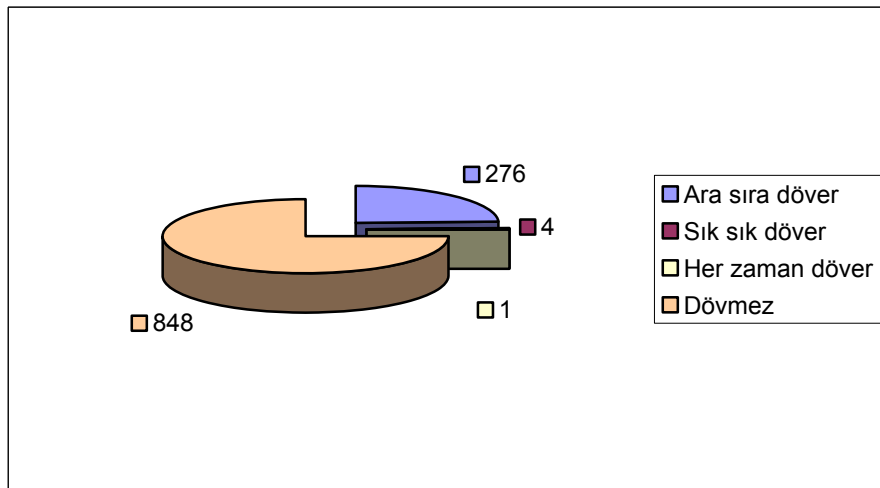
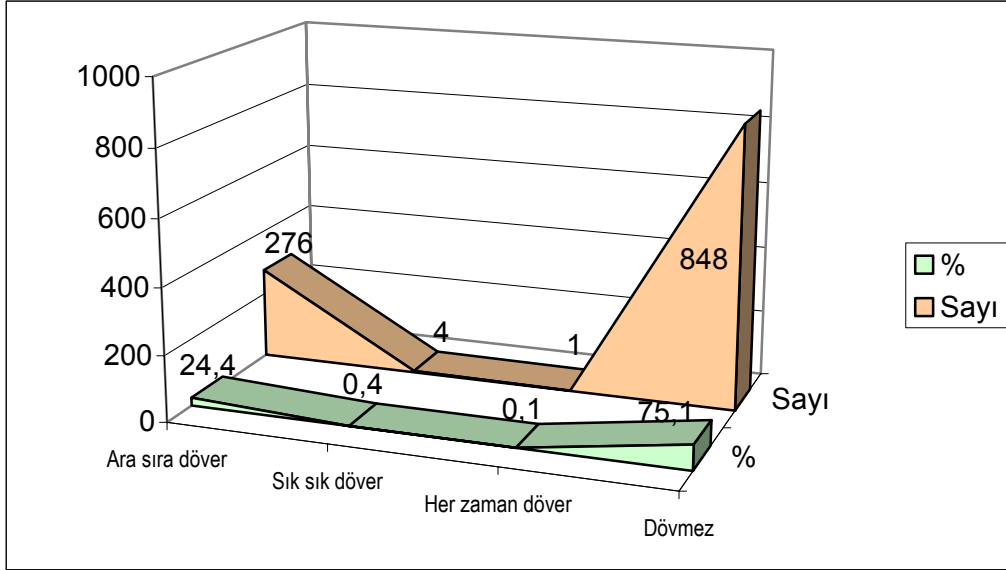
Ailenizde karar alınırken en çok kimin sözü geçer?

Ailenizde karar alınırken en çok kimin sözü geçer?	Frekans	Geçerli Yüzde
Babamın	365	32,5
Annemin	76	6,8
Her ikisi ortak karar alırlar	615	54,8
Dedemin veya ninemin sözü geçer	16	1,4
Diğer	51	4,5
Toplam	1123	100,0
Cevapsız	13	
Toplam	1136	

Örneklekimizi oluşturan öğrencilerin ailelerinde karar alınırken anne ve babanın ortak karar alması % 54.8 oranında gözlenmektedir. Karar alınırken sadece babanın sözünün geçmesinin oranı % 32.5, sadece annenin sözünün geçmesinin oranı da % 6.8'dir. Bunun yanında ailede karar alınırken dede veya ninenin sözünün geçmesi oranı da %1.4'tür.

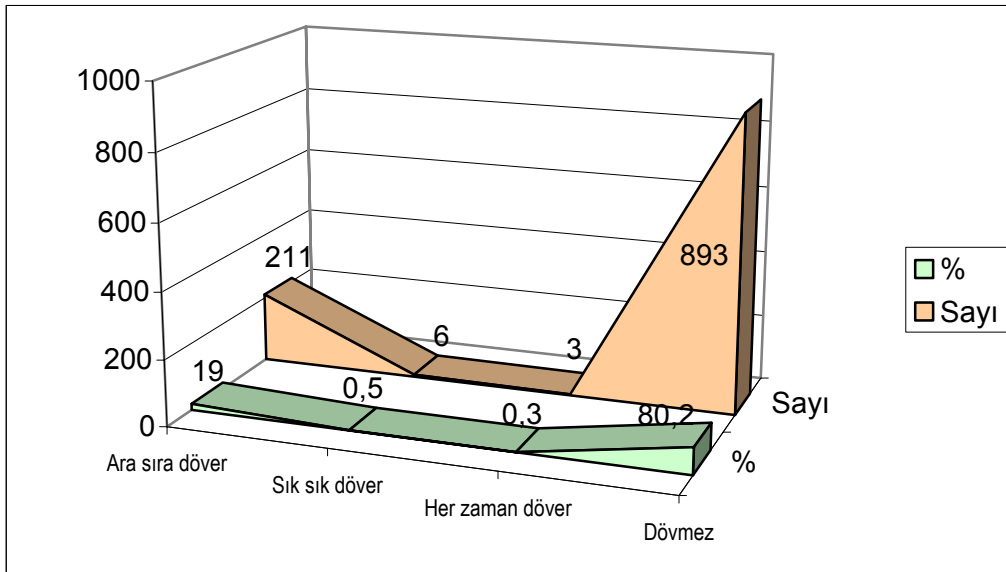
Annemiz sizi döver mi?

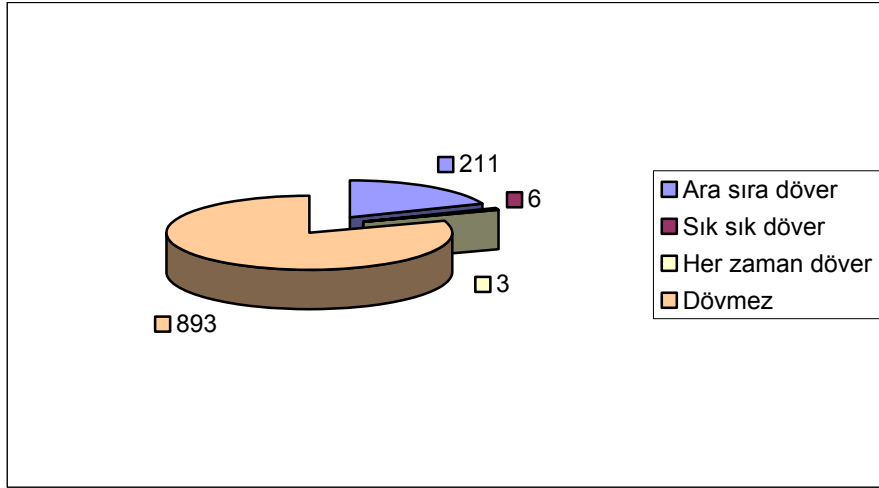

Anneniz sizi döver mi?	Frekans	Geçerli Yüzde
Ara sıra döver	276	24,4
Sık sık döver	4	,4
Her zaman döver	1	,1
Dövmez	848	75,1
Toplam	1129	100,0
Uygulanamaz	1	
Cevapsız	6	
Toplam	7	
Toplam	1136	

Örneklekimizi oluşturan öğrencilerin % 24.4'ü annelerinin kendilerini ara sıra dövdüğünü, % 0.4'ü sık sık dövdüğünü, % 0.1'i de her zaman dövdüğünü belirtmişlerdir. Buna karşılık öğrencilerin % 75.1'i annelerinin onları dövmediklerini belirtmişlerdir.

Babanız sizi döver mi?

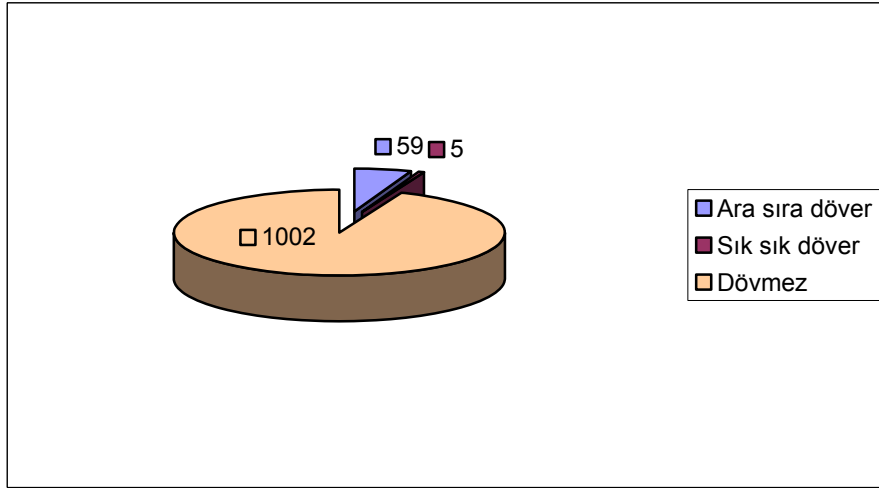
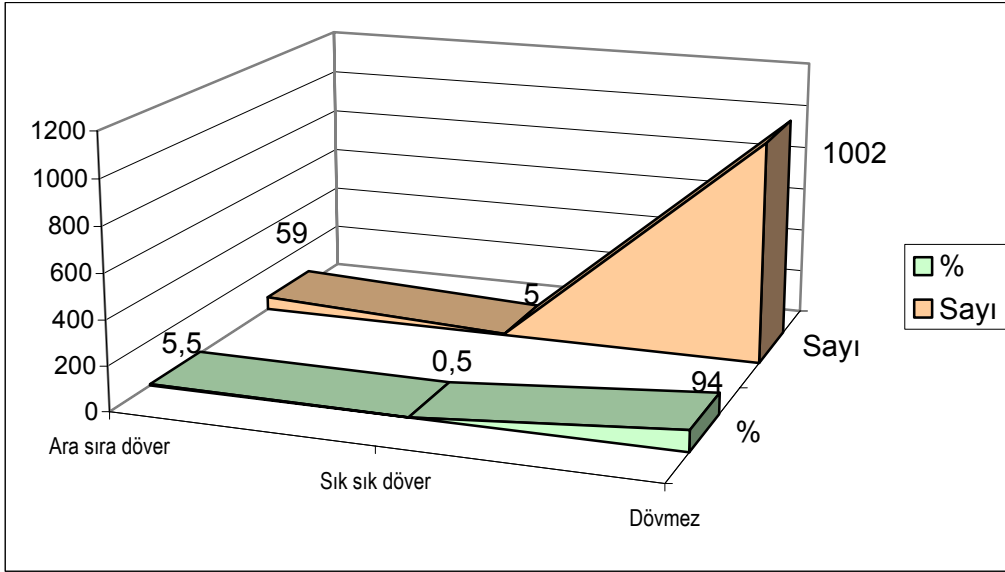

Babanız sizi döver mi?	Frekans	Geçerli Yüzde
Ara sıra döver	211	19,0
Sık sık döver	6	,5
Her zaman döver	3	,3
Dövmez	893	80,2
Toplam	1113	100,0
Cevapsız	23	
Toplam	1136	

Öğrencilere babalarının onları dövüp dövmediği sorulduğunda ise; % 19'u ara sıra dövdüğünü, % 0.5'i sık sık dövdüğünü, % 0.3'ü de her zaman dövdüğünü belirtmişlerdir. Bunun yanında babalarının onları hiç dövmeğini belirten öğrencilerin oranı ise % 80.2'dir.

Babanız annenizi döver mi?

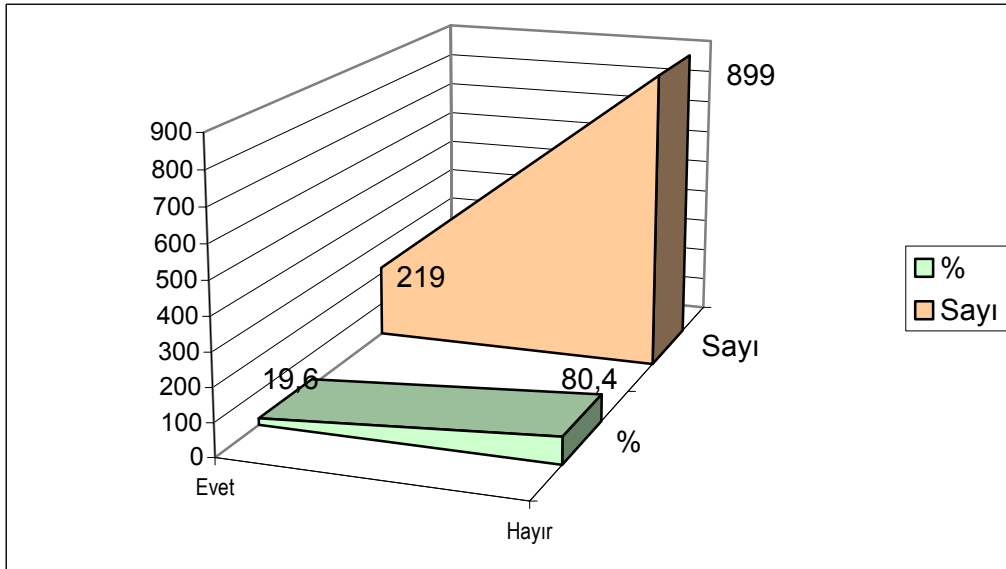
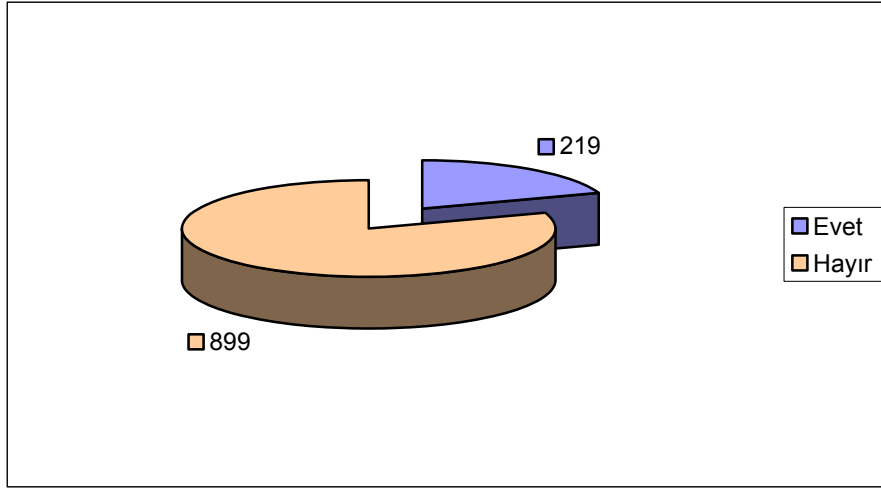

Babanız annenizi döver mi?	Frekans	Geçerli Yüzde
Ara sıra döver	59	5,5
Sık sık döver	5	,5
Dövmeyiz	1002	94,0
Toplam	1066	100,0
Cevapsız	70	
Toplam	1136	

Öğrencilere anne ya da babalarının onları dövüp dövmediği konusunun yanında ebeveynlerin birbirine uyguladıkları şiddet açısından babalarının annelerini dövüp dövmediği sorulduğunda; % 94'ü babalarının annelerini dövmediğini, % 5.5'i ara sıra dövdüğünü, % 0.5'i de sık sık dövdüğünü belirtmişlerdir.

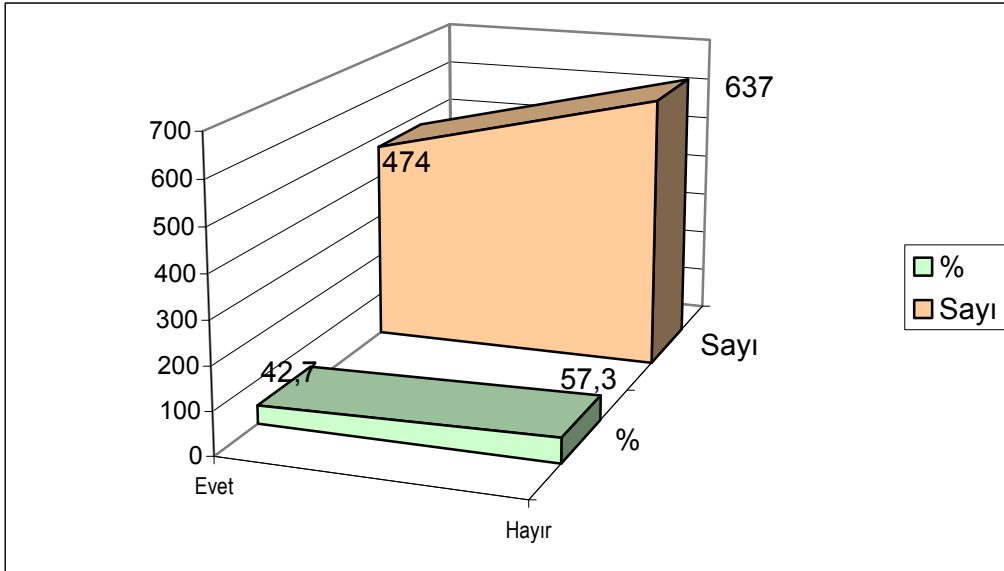
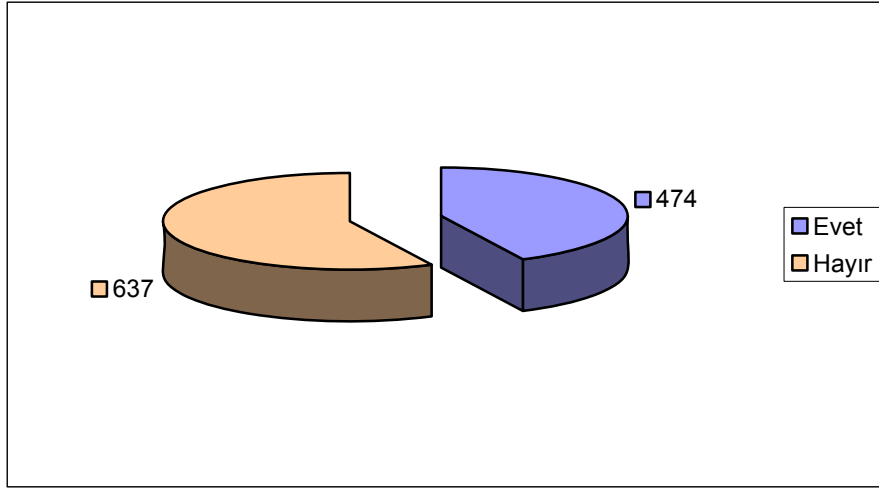
Şu an "çıkıldığınız" biri var mı?

Şu an "çıkıldığınız" biri var mı?	Frekans	Geçerli Yüzde
Evet	219	19,6
Hayır	899	80,4
Toplam	1118	100,0
Cevapsız	18	
Toplam	1136	

Öğrencilere şu an "çıkıldığınız" biri var mı sorusu sorulduğunda % 19.6'sı evet, %80.4'ü de hayır cevabını vermişlerdir.

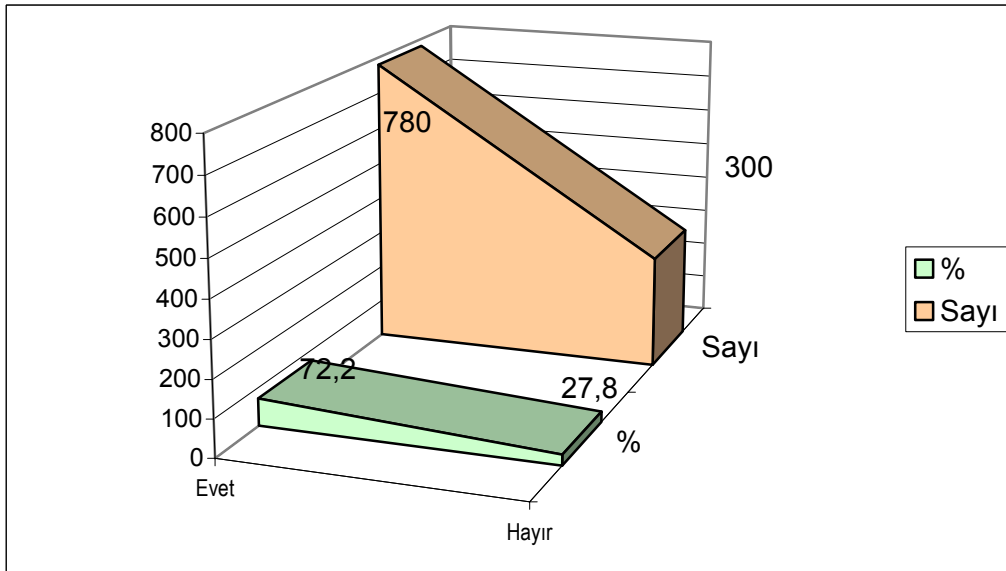
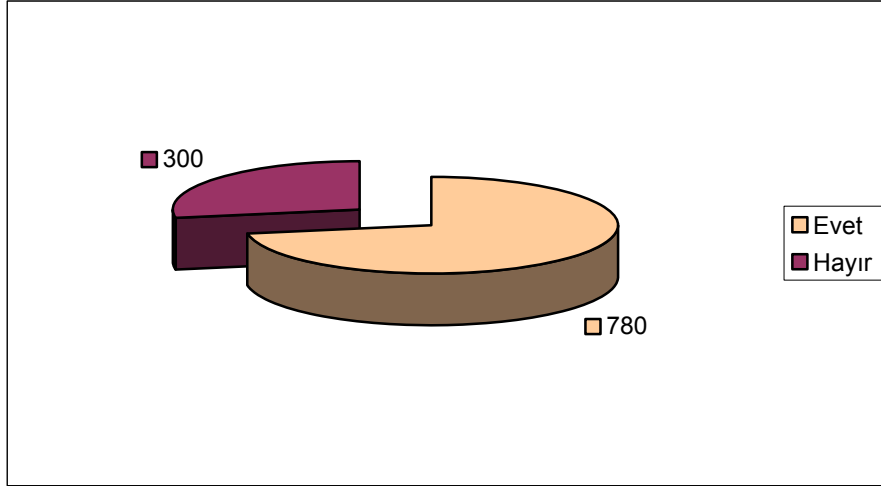
Karşı cinsten ilgi duyduğunuz, "arkadaşlık" kurmak istediğiniz biri var mı?

Karşı cinsten ilgi duyduğunuz, "arkadaşlık" kurmak istediğiniz biri var mı?	Frekans	Geçerli Yüzde
Evet	474	42,7
Hayır	637	57,3
Toplam	1111	100,0
Cevapsız	25	
Toplam	1136	

Öğrencilere çıktıkları biri olup olmadığı sorusunun yanında karşı cinsten ilgi duydukları birinin olup olmadığı, arkadaşlık kurmak istedikleri birinin olup olmadığı sorulduğunda ise; % 42.7'si böyle birinin olduğunu, % 57.3'ü ise böyle birinin olmadığını belirtmişlerdir.

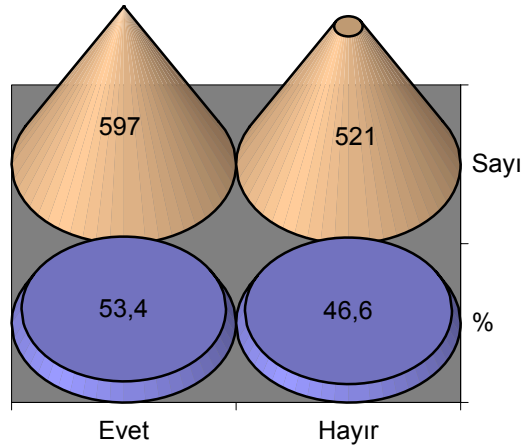
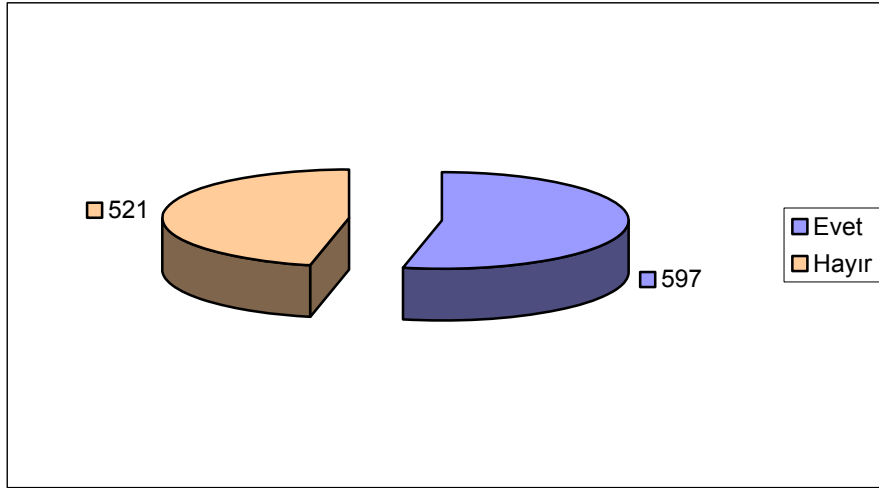
Karşı cinsle olan ilişkilerinizde, "koymanız gereken" sınırlar olduğunu düşünüyor musunuz?

Karşı cinsle olan ilişkilerinizde, "koymanız gereken" sınırlar olduğunu düşünüyor musunuz?	Frekans	Geçerli Yüzde
Evet	780	72,2
Hayır	300	27,8
Toplam	1080	100,0
Cevapsız	56	
Toplam	1136	

Örneklekimizi oluşturan öğrencilerin % 72.2'si karşı cinsle olan ilişkilerde koyulması gereken sınırların olduğu fikrine katılırken, % 27.8'i koymaları gereken sınırlar olduğunu düşünmediklerini ifade etmişlerdir.

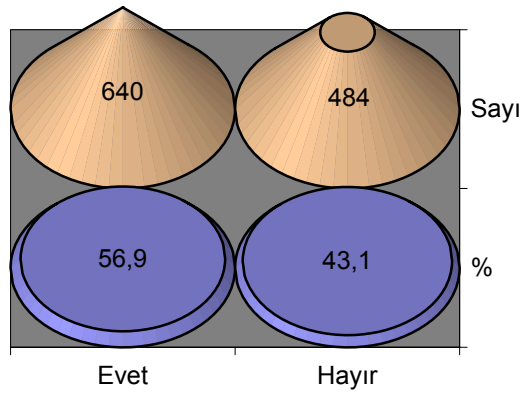
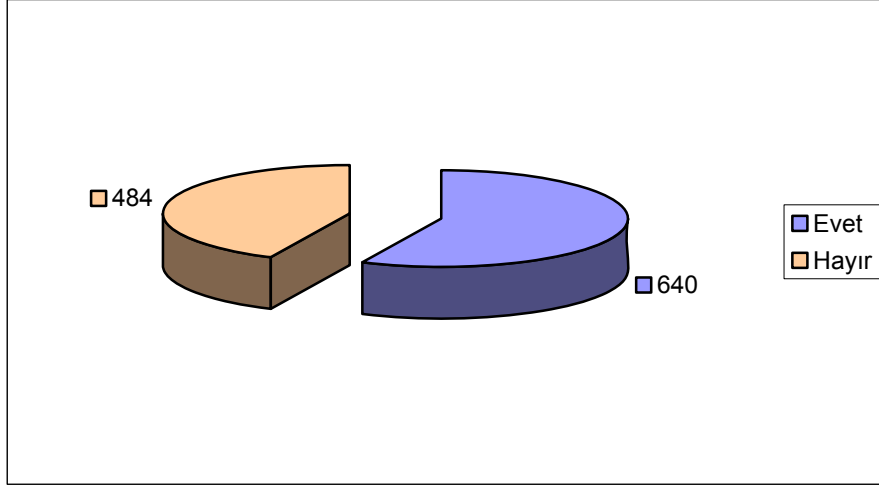
Arkadaşlarınızla oyun oynarken ya da tenefüslerde "istemediğiniz halde" size yapıldığını düşündüğünüz, "ayıp" olduğunu düşündüğünüz davranışlarda bulunan çocuklar var mı?

Size yapıldığını düşündüğünüz, "ayıp" olduğunu düşündüğünüz davranışlarda bulunan çocuklar var mı?	Frekans	Geçerli Yüzde
Evet	597	53,4
Hayır	521	46,6
Toplam	1118	100,0
Cevapsız	18	
Toplam	1136	

Örneklemimizi oluşturan öğrenciler, arkadaşlarınızla oyun oynarken ya da tenefüslerde "istemediğiniz halde" size yapıldığını düşündüğünüz, "ayıp" olduğunu düşündüğünüz davranışlarda bulunan çocuklar var mı? sorusuna % 53.4 oranında evet, % 46.6 oranında hayır cevabını vermişlerdir.

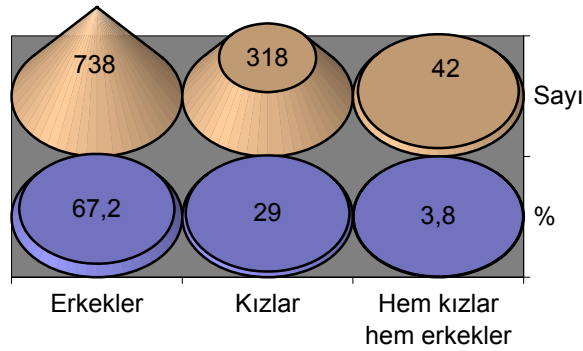
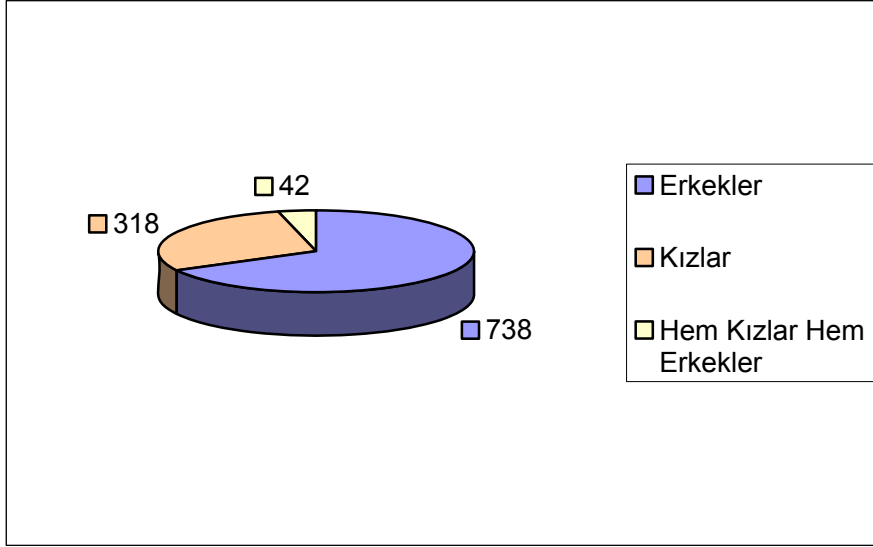
Arkadaşlarınızla oyun oynarken ya da okulda teneffüslerde, kantinde, tuvaletlerde, "ayıp" olduğunu dűşündüđünüz davranışlarda bulunan çocuklar var mı?

"ayıp" olduđunu dűşündüđünüz davranıřlarda bulunan çocuklar var mı?	Frekans	Geçerli Yüzde
Evet	640	56,9
Hayır	484	43,1
Toplam	1124	100,0
Cevapsız	12	
Toplam	1136	

Öğrenciler kendilerine sorulan, arkadaşlarınızla oyun oynarken ya da okulda teneffüslerde, kantinde, tuvaletlerde, "ayıp" olduğunu düşündüğünüz davranışlarda bulunan çocuklar var mı? sorusuna ise; % 56.9 oranında evet, % 43.1 oranında da hayır şeklinde cevap vermişlerdir.

Sizce erkek çocuklar mı yoksa kız çocuklar mı daha ayıplanacak davranışlarda bulunmaktadır?

Sizce erkek çocuklar mı yoksa kız çocuklar mı daha ayıplanacak davranışlarda bulunmaktadır?	Frekans	Geçerli Yüzde
Erkekler	738	67,2
Kızlar	318	29,0
Hem kızlar hem erkekler	42	3,8
Toplam	1098	100,0
Cevapsız	38	
Toplam	1136	

Öğrencilerin % 67.2'si erkeklerin ayıplanacak davranışları daha çok yaptıklarını, % 29'u kızların ayıplanacak davranışları daha çok yaptıklarını, % 3.8'i de hem erkeklerin hem kızların ayıplanacak davranışları yaptıklarını düşündüklerini belirtmişlerdir.

Ayıp davranışları kimin daha çok yaptığı düşüncesinin cinsiyete göre dağılımı

Ayıp davranışları kimin daha çok yaptığı düşüncesinin cinsiyete göre dağılımı		Cinsiyet		Toplam	
		Kız	Erkek		
Sizce erkek çocuklar mı yoksa kız çocuklar mı daha ayıplanacak davranışlarda bulunmaktadır?	Erkekler	Sayı	454	280	734
		Satır (%)	61,9%	38,1%	100,0%
		Sütun (%)	82,7%	51,6%	67,2%
		Toplam (%)	41,6%	25,6%	67,2%
	Kızlar	Sayı	73	243	316
		Satır (%)	23,1%	76,9%	100,0%
		Sütun (%)	13,3%	44,8%	28,9%
		Toplam (%)	6,7%	22,3%	28,9%
	Hem kızlar Hem erkekler	Sayı	22	20	42
		Satır (%)	52,4%	47,6%	100,0%
		Sütun (%)	4,0%	3,7%	3,8%
		Toplam (%)	2,0%	1,8%	3,8%
Toplam	Sayı	549	543	1092	
	Satır (%)	50,3%	49,7%	100,0%	
	Sütun (%)	100,0%	100,0%	100,0%	
	Toplam (%)	50,3%	49,7%	100,0%	

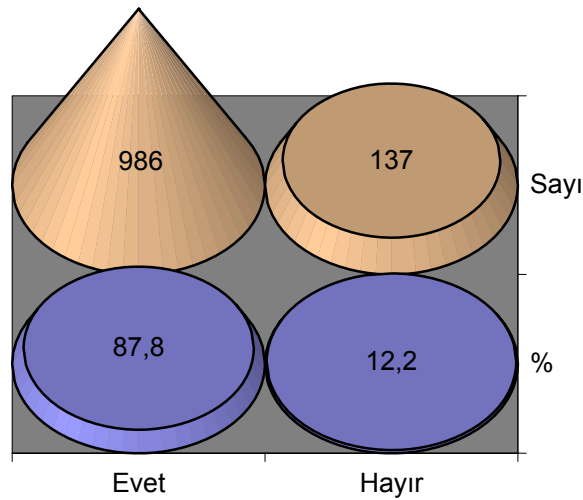
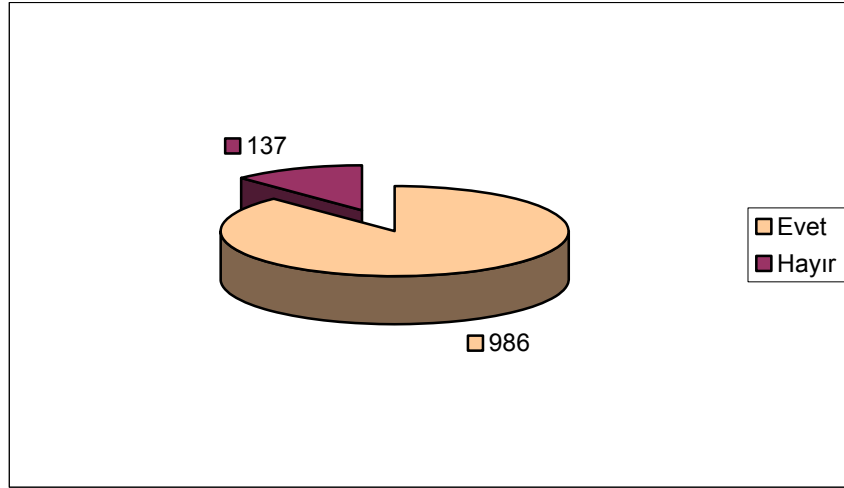
Ayıp davranışları erkeklerin mi yoksa kızların mı yaptığı yönündeki görüşlerle cinsiyetleri karşılaştırdığımızda; ayıp davranışları daha çok erkeklerin yaptığını söyleyen öğrencilerin % 61.9'u kız, % 38.1'i erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Ayıp davranışları kızların daha çok yaptığını belirten öğrencilerin ise; % 23,1'i kız, %76,9'u da erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

TACİZ TÜRLERİ

Türk Dil Kurumunun sözlüğüne göre “taciz”: tedirgin etme, canını sıkma anlamlarına gelmektedir.

Öğrencilerin Yanıtları arasında “taciz” edilme sözcüğü geçiyor olduğundan bunun hukuki ya da farklı uzmanlık alanlarındaki karşılıklarının öğrenciler tarafından kastedilmiş olma ihtimali göz ardı edilerek ortak bir referans noktası olarak sözcüğün Türk Dil Kurumu sözlüğündeki karşılığının kullanılması uygun görülmüştür.

İsteğiniz dışında size dokunulmasından rahatsız olur musunuz?

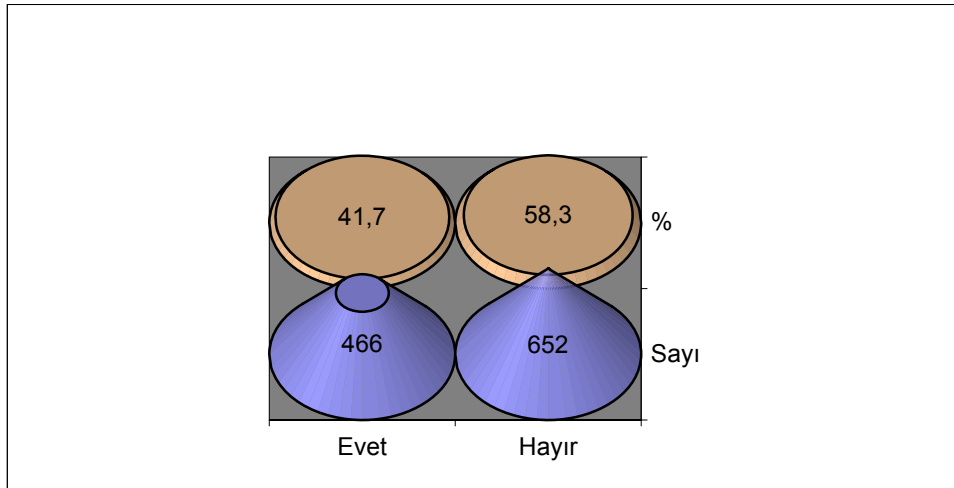

İsteğiniz dışında size dokunulmasından rahatsız olur musunuz?	Frekans	Geçerli Yüzde
Evet	986	87,8
Hayır	137	12,2
Toplam	1123	100,0
Cevapsız	13	
Toplam	1136	

Anketimizi cevaplandıran öğrencilerin % 87.8'i istekleri dışında kendilerine dokunulmasından rahatsızlık duyacaklarını belirtirken, % 12.2'i bundan rahatsızlık duymayacaklarını belirtmişlerdir.

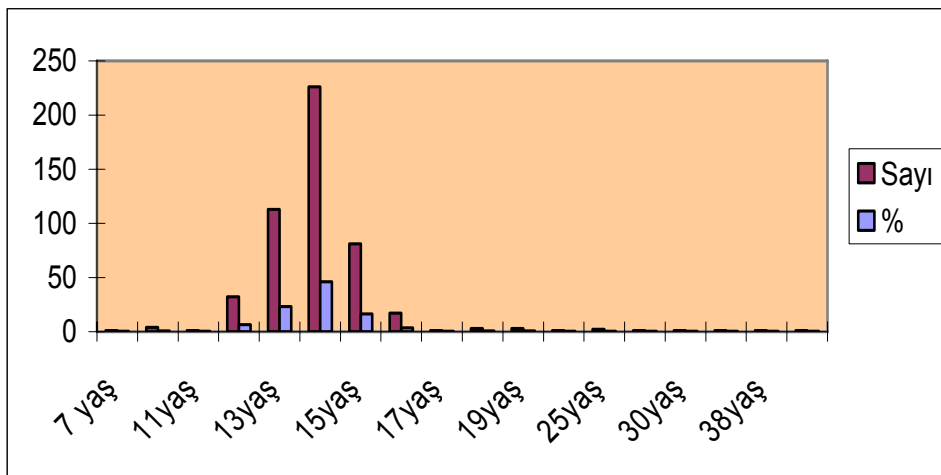
İsteğiniz dışında size dokunulması durumuyla hiç karşılaştınız mı?

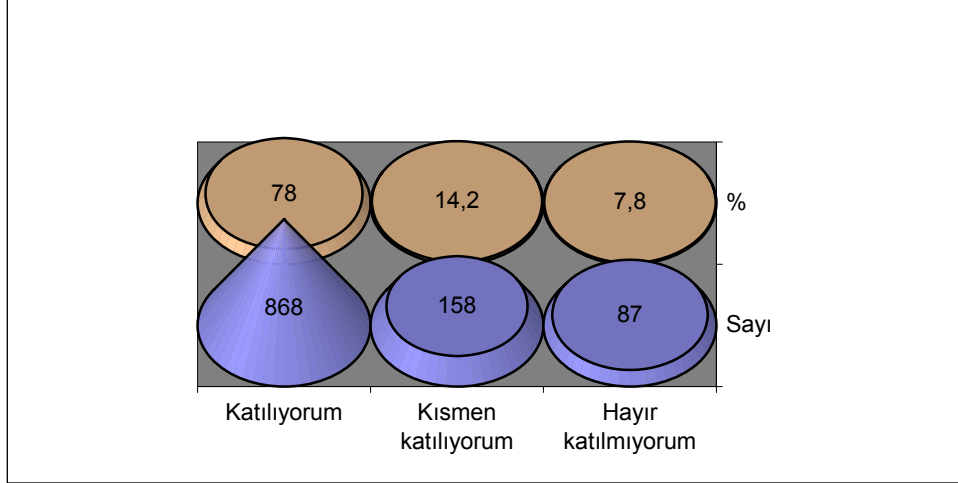
Böyle bir durumla hiç karşılaştınız mı?		
	Frekans	Yüzde
Evet	466	41,7
Hayır	652	58,3
Toplam	1118	100,0

İsteğiniz dışında size dokunduğunu düşündüğünüz kişinin yaşı (yaklaşık) nedir?

İsteğiniz dışında size dokunduğunu düşündüğünüz kişinin yaşı		
Yaklaşık Yaş	Sayı	Geçerli %
7	1	,2
10	4	,8
11	1	,2
12	32	6,5
13	113	23,1
14	226	46,1
15	81	16,5
16	17	3,5
17	1	,2
18	3	,6
19	3	,6
23	1	,2
25	2	,4
28	1	,2
30	1	,2
37	1	,2
38	1	,2
50	1	,2
Toplam	490	100,0

“İnsanların bedenlerinin sadece kendilerine ait olduğu ve onların izni olmaksızın kimsenin ona dokunamayacağı” görüşüne katılıyor musunuz?

"İnsanların bedenlerinin sadece kendilerine ait olduğu ve onların izni olmaksızın kimsenin ona dokunamayacağı" görüşüne katılıyor musunuz?		
	Sayı	Geçerli %
Katılıyorum	868	78,0
Kısmen katılıyorum	158	14,2
Hayır katılmıyorum	87	7,8
Toplam	1113	100,0

"İnsanların bedenlerinin sadece kendilerine ait olduğu ve onların izni olmaksızın kimsenin ona dokunamayacağı" görüşüne katılıyor musunuz? * Cinsiyet					
			Cinsiyet		Toplam
			Kız	Erkek	
"İnsanların bedenlerinin sadece kendilerine ait olduğu ve onların izni olmaksızın kimsenin ona dokunamayacağı" görüşüne katılıyor musunuz?	Katılıyorum	Sayı	456	408	864
		% satır	52,8%	47,2%	100,0%
		% sütun	81,7%	74,2%	78,0%
		% Toplam	41,2%	36,8%	78,0%
	Kısmen katılıyorum	Sayı	75	83	158
		% satır	47,5%	52,5%	100,0%
		% sütun	13,4%	15,1%	14,3%
		% Toplam	6,8%	7,5%	14,3%
	Hayır katılmıyorum	Sayı	27	59	86
		% satır	31,4%	68,6%	100,0%
		% sütun	4,8%	10,7%	7,8%
		% Toplam	2,4%	5,3%	7,8%
Toplam	Sayı	558	550	1108	
	% satır	50,4%	49,6%	100,0%	
	% sütun	100,0%	100,0%	100,0%	
	% Toplam	50,4%	49,6%	100,0%	

"İnsanların bedenlerinin sadece kendilerine ait olduğu ve onların izni olmaksızın kimsenin ona dokunamayacağı" görüşüne "katılmayanlar"ın %68,6 sı erkek, %31,4'ü kızlardan oluşmaktadır.

Cinsiyete göre "İnsanların bedenlerinin sadece kendilerine ait olduğu ve onların izni olmaksızın kimsenin ona dokunamayacağı" görüşüne "katılıp", "katılmama" açısından anlamlı bir ilişki söz konusudur (Chi-square:14,922 p<0.05).

TACİZ TÜRLERİ

Taciz türleri, kişilerin kendilerine rahatsızlık verdiğini ve en fazla ayıpladıkları davranış türleri üzerinden, öğrencilerin doğrudan doğruya kendi öznel ifadeleri çerçevesinde temalaştırılmıştır.

A. TOPLAM YANITLAR İÇİNDEKİ DAĞILIM

I. Öğrenciler Arasındaki Taciz Türleri

1.Sözlü Taciz

1.1.Şiddete Yönelik Sözlü Taciz

1.2.Şakaya Yönelik Sözlü Taciz

2.Fiziksel Taciz

2.1.Şiddete Yönelik Fiziksel Taciz

2.2. Şakaya Yönelik Fiziksel Taciz

3.Cinsel Taciz

3.1. Kızların Erkeklerle Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler

3.2. Erkeklerin Kızlara Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler

3.3. Hem Kızlara Hem de Erkeklerle Yönelik Cinsellik İçerikli Türler

II. Öğrencilerle Eğitim Kurumu Arasındaki İlişkiler Açısından Taciz Türleri

1. Kurumsal Taciz

1.1. Kurumsal Olana Yönelik Taciz

1.2.Kurumsal Olanı Temsil edenlerce Yapılan Taciz

B. BİRİNCİ ÖNCELİKLİ RAHATSIZLIK DUYULAN EN FAZLA AYIPLANAN DAVRANIŞ TÜRLERİ İÇİNDEKİ DAĞILIM

I. Öğrenciler Arasındaki Taciz Türleri

1.Sözlü Taciz

1.1.Şiddete Yönelik Sözlü Taciz

1.2.Şakaya Yönelik Sözlü Taciz

2.Fiziksel Taciz

2.1.Şiddete Yönelik Fiziksel Taciz

2.2. Şakaya Yönelik Fiziksel Taciz

3.Cinsel Taciz

- 3.1. Kızların Erkeklerle Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler
- 3.2. Erkeklerin Kızlara Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler
- 3.3. Hem Kızlara Hem de Erkeklerle Yönelik Cinsellik İçerikli Türler

II. Öğrencilerle Eğitim Kurumu Arasındaki İlişkiler Açısından Taciz Türleri

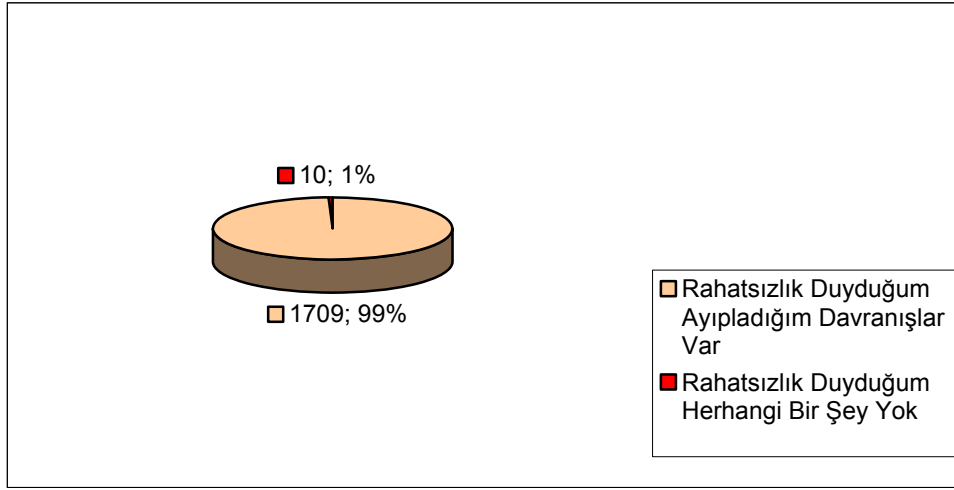
1. Kurumsal Taciz

- 1.1. Kurumsal Olana Yönelik Taciz
- 1.2. Kurumsal Olanı Temsil edenlerce Yapılan Taciz

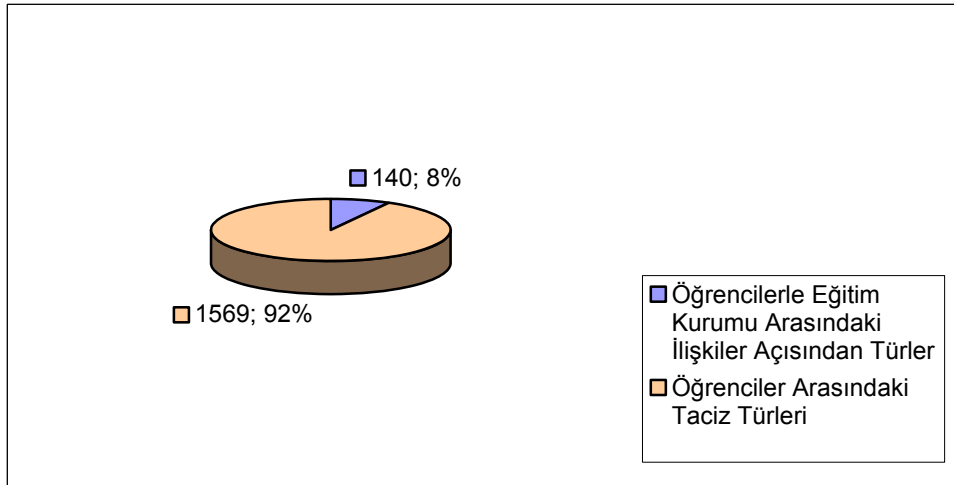
A. TOPLAM YANITLAR İÇİNDEKİ DAĞILIM

TOPLAM YANITLAR İÇİNDE DAĞILIM	Size yapılmasından en fazla rahatsızlık duyduğunuz, en fazla ayıpladığınız davranışlar nelerdir?	SAYI	TOPLAM CEVAPLAR İÇİNDEKİ %
TACİZ TÜRÜ	Tacizin Gösterilme Biçimi		
I. Öğrenciler Arasındaki Taciz Türleri			
1.Sözlü Taciz			
1.1.Şiddete Yönelik Sözlü Taciz	1. Küfür 2. Saygısızlık, küçük düşürülme, emir verilmesi 3. İftira, yalan, dedikodu	539 66 23	31.4 3.8 1.3
1.2.Şakaya Yönelik Sözlü Taciz	4. Lakap takma 5. Alay edilmesi, dalga geçilmesi, gıcıklık, terbiyesiz sulu laflar	53 56	3.1 3.3
2.Fiziksel Taciz			
2.1.Şiddete Yönelik Fiziksel Taciz	6. Kavga dövüş 7. Fiziksel darp ve dayak	38 49	2.2 2.9
2.2. Şakaya Yönelik Fiziksel Taciz	8. Saç çekme-bozma 9. Tükürme 10. Hoşa gitmeyen el-kol işaret ve hareketleri, el şakaları, vurma, dokunma	94 10 215	5.5 0.6 12.5
3.Cinsiyetlere Göre Taciz			
3.1. Kızların Erkeklerle Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler	11. Kızların Eteklerini Kısaltması 12. Açık Saçık Giyinmeleri 13. İstenmeyen fiziksel ve Cinsel Temas, (pandik atma) 14. Erkeklerle ilişkilerinde Çok Yüz Göz Olmaları (öpüşmeleri, erkeklerle çok yakın olmaları) 15. Açık Saçık Konuşmalar, fıkralar	3 2 18 28 3	0.2 0.1 1.0 1.6 0.2
3.2. Erkeklerin Kızlara Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler	16. Etek Kaldırma, Eteğin Altından Bakmak 17. Cinsellik içeren açık saçık konuşmalar, fıkralar, 18. Sarkıntılığa yönelik kaba davranış ve temaslara (gıdıklama) 19. Pandik Atma 20. Laf Atma, Ahlaksız Teklifler	44 29 114 12 30	2.6 1.7 6.6 0.7 1.7
3.3.Hem Kızlara Hem de Erkeklerle Yönelik Cinsellik İçerikli Türler	21. Hem kızlara hem de erkeklere yönelik hem cinsler arası taciz olduğu düşünülen türler: Cinsel organ gösterilmesi; erkeklerin birbirlerine dokunmaları, ellemeleri, taciz etmeleri; mastürbasyon; tuvalette iken kapının açılması, gözetlenmesi, bakılması; tuvalette birbirinin üzerine işeme 22. Okul duvarlarına veTuvaletlere cinsel içerikli ahlaksız şeyler yazılması	60 83	3.5 4.8
II. Öğrencilerle Eğitim Kurumu Arasındaki İlişkiler Açısından Türler			
1. Kurumsal Taciz			
1.1. Kurumsal Olana Yönelik Taciz	23. Derslerde konuşulması, öğretmenin sözünün kesilmesi, öğretmene saygısızlık 24. Okulda sigara içilmesi, çakmak getirilmesi 25. Kopye çekmek 26. Ders çalışırken rahatsız edilmek 27. Okulu, okulun tuvaletlerini kirletmek, pis bırakmak 28. Okulu asmak	5 18 2 7 77 1	0.3 1.0 0.1 0.4 4.5 0.1
1.2.Kurumsal Olanı Temsil edenlerce Yapılan Taciz	29. Öğretmenlerin azarlamaları, onur kırıcı sözleri 30. Saç uzatmaya izin verilmemesi, saç kesilmesi 31. Öğretmenlerin öğrencileri dövmesi, kafasına vurması	11 7 12	0.6 0.4 0.7
Rahatsızlık duyduğum herhangi bir şey yok	32. Rahatsızlık duyduğum herhangi bir şey yok	10	0.6
TOPLAM		1719	100

Toplam Yanıtlar İçinde Yapılmasından Rahatsızlık Duyulan, Ayıplanan Herhangi Bir Davranış Bulunup Bulunmadığının Dağılımı

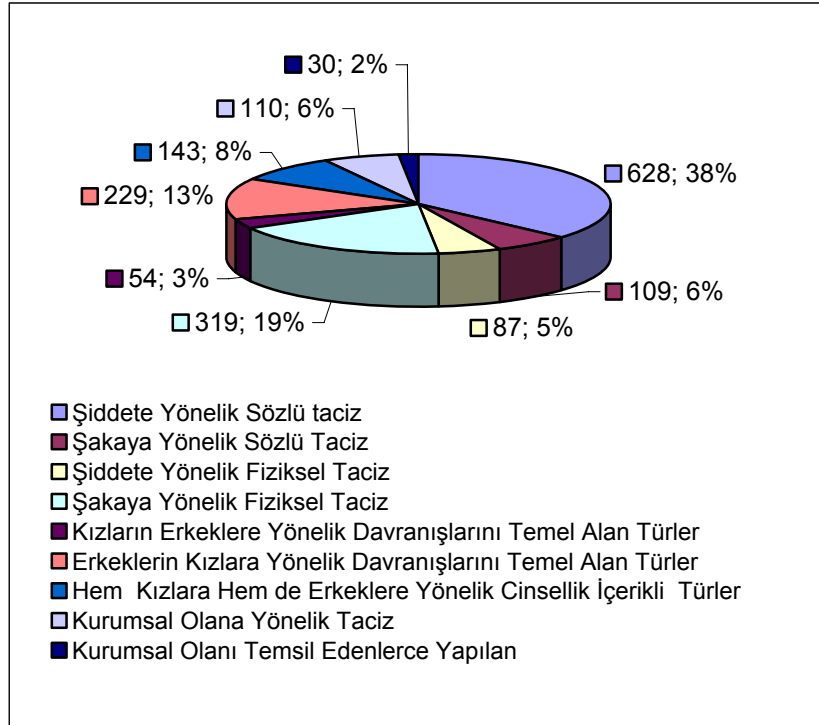

Taciz Türleri İçinde Öğrenciler Arasındaki ve Öğrenci Kurum İlişkileri Açısından Taciz Türlerinin Toplam Yanıtlar İçindeki Dağılımı

Taciz Türleri İçinde Öğrenciler Arasındaki ve Öğrenci Kurum İlişkileri Açısından Taciz Türlerinin Toplam Yanıtlar İçindeki Genel Dağılımı

“Size yapılmasından en fazla rahatsızlık duyduğunuz, en fazla ayıpladığımız davranışlar nelerdir?” (Toplam Cevaplar İçindeki Dağılım)			
Taciz Türleri		Sayı	Toplam cevaplar içindeki Yüzde (%)
ÖĞRENCİLER ARASI TACİZ TÜRLERİ			
SÖZLÜ TACİZ	Şiddete Yönelik Sözlü taciz	628	36.5
	Şakaya Yönelik Sözlü Taciz	109	6.3
FİZİKSEL TACİZ	Şiddete Yönelik Fiziksel Taciz	87	5,1
	Şakaya Yönelik Fiziksel Taciz	319	18.6
CİNSEL İÇERİKLİ TACİZ	Kızların Erkeklerle Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler	54	3.1
	Erkeklerin Kızlara Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler	229	13.3
	Hem Kızlara Hem de Erkeklerle Yönelik Cinsellik İçerikli Türler	143	8.3
ÖĞRENCİ KURUM İLİŞKİLERİ			
	Kurumsal Olana Yönelik Taciz	110	6.4
	Kurumsal Olanı Temsil Edenlerce Yapılan	30	1.7
Rahatsızlık Duyduğum Ayıpladığım Herhangi Bir Şey Yok		10	0.6
Toplam Yanıtlar		1719	100,0

Toplam Yanıtlar İçinde Taciz Türlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

TOPLAM YANITLAR İÇİNDEKİ TACİZ TÜRLERİNE GÖRE DAĞILIM	Cinsiyet		Satır Toplamı Sayı %	
	Kız	Erkek		
Şiddete Yönelik Sözlü Taciz	Sayı	314	310	624
	% Satır	50.3	49.7	36.7
	% Sütun	35.2	38.5	
	% Toplam	18.5	18.2	
Şakaya Yönelik Sözlü taciz	Sayı	49	60	109
	% Satır	45.0	55.0	6.4
	% Sütun	5.5	7.4	
	% Toplam	2.9	3.5	
Şiddete Yönelik Fiziksel Taciz	Sayı	40	45	85
	% Satır	47.1	52.9	5.0
	% Sütun	4.5	5.6	
	% Toplam	2.4	2.6	
Şakaya Yönelik Fiziksel Taciz	Sayı	167	151	318
	% Satır	52.5	47.5	18.7
	% Sütun	18.7	18.7	
	% Toplam	9.8	8.9	
Cinsiyete Göre Kızların Erkeklerle Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler	Sayı	23	31	54
	% Satır	42.6	57.4	3.2
	% Sütun	2.6	3.8	
	% Toplam	1.4	1.8	
Cinsiyete Göre Erkeklerin Kızlara Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler	Sayı	174	54	228
	% Satır	76.3	23.7	13.4
	% Sütun	19.5	6.7	
	% Toplam	10.2	3.2	
Hem Kızlara Hem de Erkeklerle Yönelik Cinsellik İçerikli Türler	Sayı	67	74	141
	% Satır	47.5	52.5	8.3
	% Sütun	7.5	9.2	
	% Toplam	3.9	4.4	
Kurumsal Olana Yönelik taciz	Sayı	52	58	110
	% Satır	47.3	52.7	6.5
	% Sütun	5.8	7.2	
	% Toplam	3.1	3.4	
Kurumsal Olanı Temsil Edenlerce Yapılan taciz	Sayı	7	23	30
	% Satır	23.3	76.7	1.8
	% Sütun	0.8	2.9	
	% Toplam	0.4	1.4	
Sütun Toplamı Sayı		893	806	1699
Sütun Toplamı %		52.6	47.4	100

Kızların %35.2'si erkeklerin %38.5'i, "Şiddete Yönelik Sözlü Taciz" kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade etmişlerdir (bkz. sütun), söz konusu kategoriye giren davranışlardan rahatsızlık duyanların, %50.3'ü kız, %49,7'si erkektir (bkz. satır). Toplam cevaplar içinde (bkz. toplam), Kız ve "Şiddete

Yönelik Sözlü Taciz” kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade edenlerin oranı %18,5 (314 kişi) iken erkeklerin bu kategorideki oranı %18.2 (310 kişidir) dir.

Kızların % 5.5`si erkeklerin % 7.4`ü, “Şakaya Yönelik Sözlü Taciz” kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade etmişlerdir. Söz konusu kategoriye giren davranışlardan rahatsızlık duyanların, % 45`i kız, % 55`i erkektir. Toplam cevaplar içinde, kız ve “Şakaya Yönelik Sözlü Taciz” kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade edenlerin oranı % 2.9 (49 kişi) iken erkeklerin bu kategorideki oranı % 3.5 (60 kişidir) dir.

Kızların %4.5`si erkeklerin %5.6`sı, “Şiddete Yönelik Fiziksel Taciz” kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade etmişlerdir. Söz konusu kategoriye giren davranışlardan rahatsızlık duyanların, %47.1`i kız, %52.9`u erkektir. Toplam Yanıtlar içinde, Kız ve “Şiddete Yönelik Fiziksel Taciz” kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade edenlerin oranı %2.4 (40 kişi) iken erkeklerin bu kategorideki oranı %2.6 (45 kişidir) dir.

Kızların ve erkeklerin % 18.7`si, “Şakaya Yönelik Fiziksel Taciz” kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade etmişlerdir. Söz konusu kategoriye giren davranışlardan rahatsızlık duyanların, % 52.5`i kız, % 47.5`i erkektir. Toplam cevaplar içinde, kız ve “Şakaya Yönelik Fiziksel Taciz” kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade edenlerin oranı % 9.8 (167 kişi) iken erkeklerin bu kategorideki oranı % 8.9 (151 kişi) dir.

Kızların %2.6`sı, erkeklerin %3.8`i “Cinsiyete Göre Kızların Erkeklerle Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler” kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade etmişlerdir. Söz konusu kategoriye giren davranışlardan rahatsızlık duyanların, % 42.6`sı kız, % 57.4`ü erkektir. Toplam cevaplar içinde, kız ve “Cinsiyete Göre Kızların Erkeklerle Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler” kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade edenlerin oranı % 1.4 (23 kişi) iken erkeklerin bu kategorideki oranı % 1.8 (31 kişi) dir.

Kızların % 19.5'i, erkeklerin % 6.7'si "Cinsiyete Göre Erkeklerin Kızlara Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler" kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade etmişlerdir. Söz konusu kategoriye giren davranışlardan rahatsızlık duyanların, % 76.3'ü kız, % 23.7'si erkektir. Toplam Yanıtlar içinde, Kız ve "Cinsiyete Göre Erkeklerin Kızlara Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler" kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade edenlerin oranı % 10.2 (174 kişi) iken erkeklerin bu kategorideki oranı % 3.2 (54 kişi)'dir.

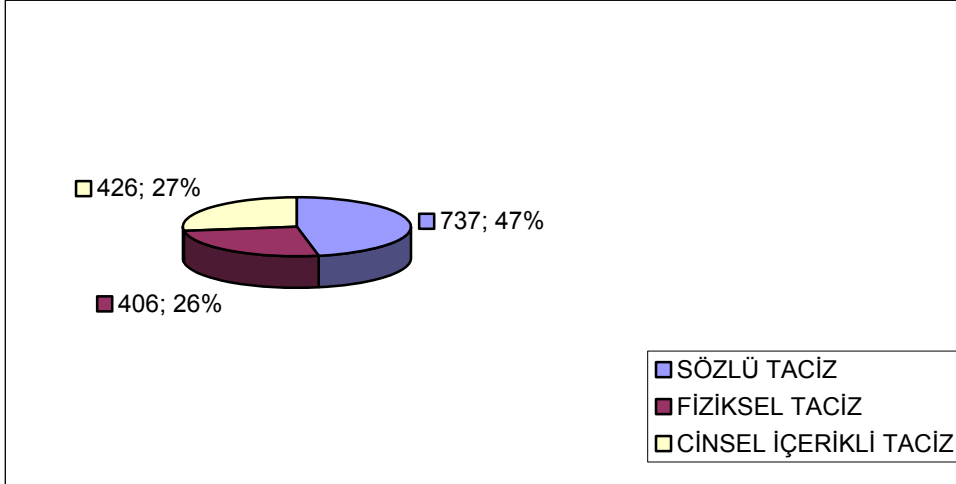
Kızların % 7.5'i, erkeklerin % 9.2'si "Hem Kızlara Hem de Erkeklerle Yönelik Cinsellik İçerikli Türler" kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade etmişlerdir. Söz konusu kategoriye giren davranışlardan rahatsızlık duyanların, % 47.5'i kız, % 52.5'i erkektir. Toplam cevaplar içinde, kız ve "Hem Kızlara Hem de Erkeklerle Yönelik Cinsellik İçerikli Türler" kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade edenlerin oranı % 3.9 (67 kişi) iken erkeklerin bu kategorideki oranı % 4.4 (74 kişi)'dir.

Kızların % 5.8'i, erkeklerin % 7.2'si "Kurumsal Olana Yönelik Türler" kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade etmişlerdir. Söz konusu kategoriye giren davranışlardan rahatsızlık duyanların, % 47.3'ü kız, % 52.7'i erkektir. Toplam cevaplar içinde, kız ve "Kurumsal Olana Yönelik Türler" kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade edenlerin oranı % 3.1 (52 kişi) iken erkeklerin bu kategorideki oranı % 3.4 (58 kişi)'dir.

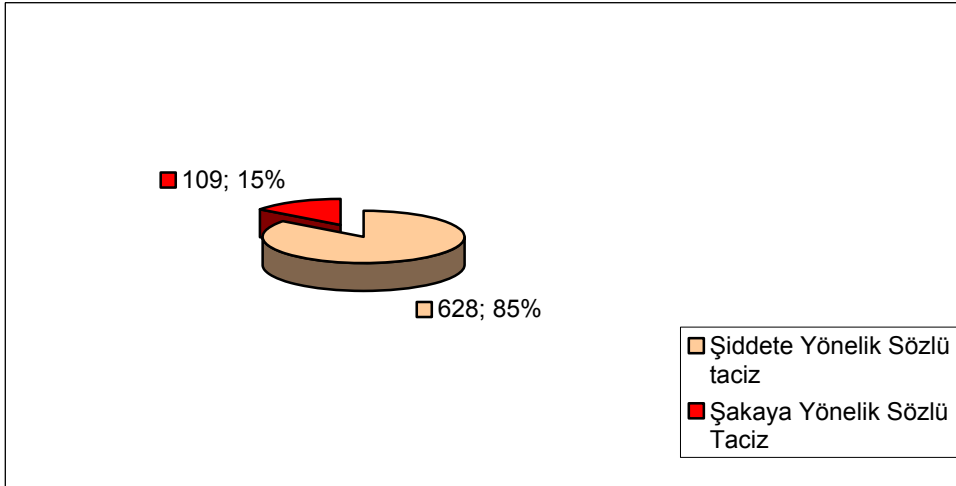
Kızların % 0.8'i, erkeklerin % 2.9'u "Kurumsal Olanı Temsil Edenlerce Yapıldığı İfade Türler" kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade etmişlerdir. Söz konusu kategoriye giren davranışlardan rahatsızlık duyanların, %23.3'ü kız, % 76.7'si erkektir. Toplam cevaplar içinde, kız ve "Kurumsal Olanı Temsil Edenlerce Yapıldığı İfade Türler" kategorisine girebilecek konulardan rahatsızlık duyduklarını ifade edenlerin oranı % 0.4 (7 kişi) iken erkeklerin bu kategorideki oranı % 1.4 (23 kişi)'dir.

I. ÖĞRENCİLER ARASINDAKİ İLİŞKİLERDE TACİZ TÜRLERİ

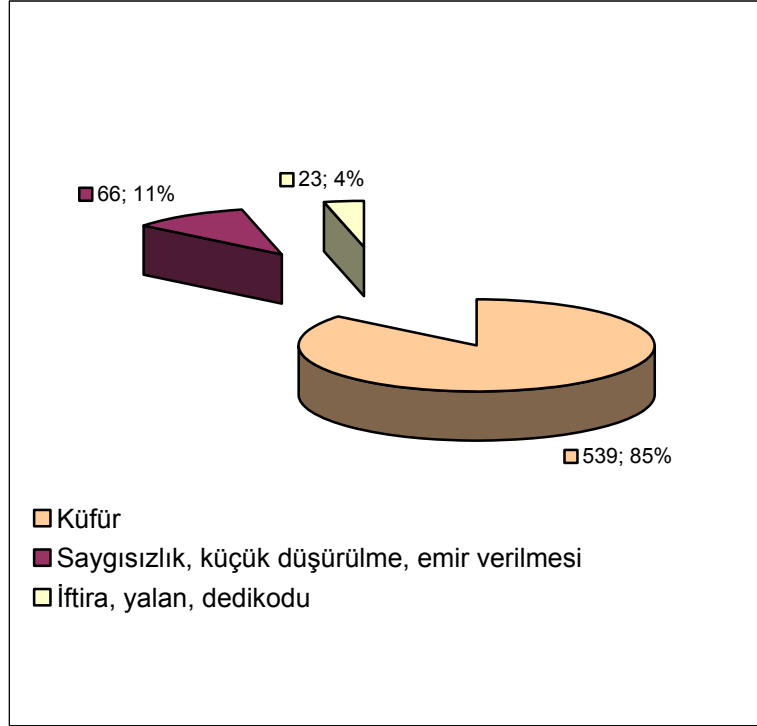
Öğrenciler Arası İlişkilerde, Toplam Yanıtlar İçinde Taciz Duygusuna İlişkin Türlerin Dağılımı

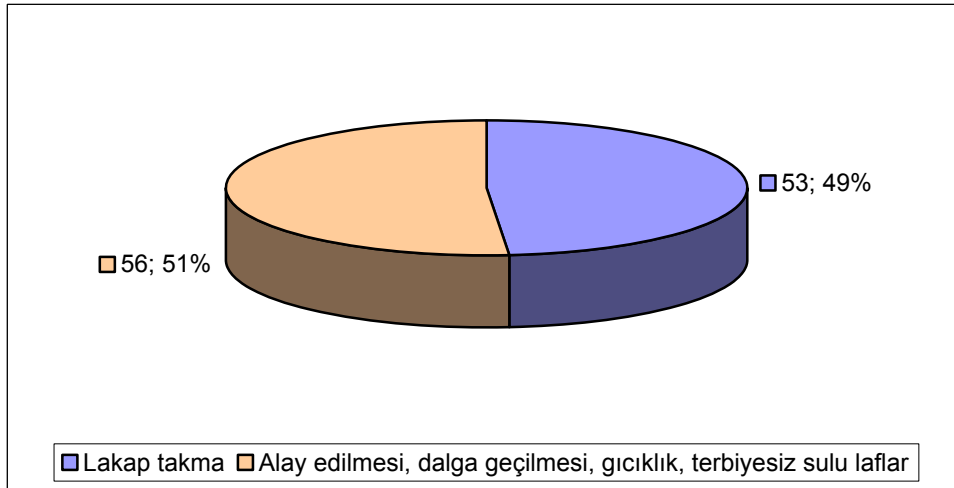
1.1.Sözlü Taciz

1.1.1.Şiddete Yönelik Sözlü Taciz

1.1.2. Şakaya Yönelik Sözlü Taciz

“Okulda, hoşunuza gitmeyen, konuşma biçimlerini ya da çirkin olduğunu düşündüğünüz hitap şekillerini size göre en çok kimler kullanmaktadır?”

Okulda hoşunuza gitmeyen konuşma biçimlerini ya da çirkin olduğunu düşündüğünüz hitap şekillerini size göre en çok kimler kullanmaktadır?		
	Sayı	Geçerli %
Kızlar	205	18,4
Erkekler	869	77,8
Hem Kızlar Hem Erkekler	43	3,8
Toplam	1117	100,0

Hoşa Gitmeyen Hitap Şekillerini En Çok Kullananlar *Cinsiyet					
			Cinsiyet		Toplam
			Kız	Erkek	
Hoşa Gitmeyen Hitap Şekillerini En Çok Kullananlar	Kızlar	Sayı	43	162	205
		% satır	21,0%	79,0%	100,0%
		% sütun	7,7%	29,5%	18,4%
		% Toplam	3,9%	14,6%	18,4%
	Erkekler	Sayı	497	367	864
		% satır	57,5%	42,5%	100,0%
		% sütun	88,4%	66,7%	77,7%
		% Toplam	44,7%	33,0%	77,7%
	Hem Kızlar Hem Erkekler	Sayı	22	21	43
		% satır	51,2%	48,8%	100,0%
		% sütun	3,9%	3,8%	3,9%
		% Toplam	2,0%	1,9%	3,9%
Toplam	Sayı	562	550	1112	
	% satır	50,5%	49,5%	100,0%	
	% sütun	100,0%	100,0%	100,0%	
	% Toplam	50,5%	49,5%	100,0%	

“Hoşa gitmeyen hitap şekillerini en çok “kızlar”ın kullandığını söyleyenlerin; %79`u erkek, % 21`i kızlardan oluşmaktadır.

“Hoşa gitmeyen hitap şekillerini en çok “erkeklerin kullandığını söyleyenlerin; %57,5`i kız, % 42,5`i erkeklerden oluşmaktadır.

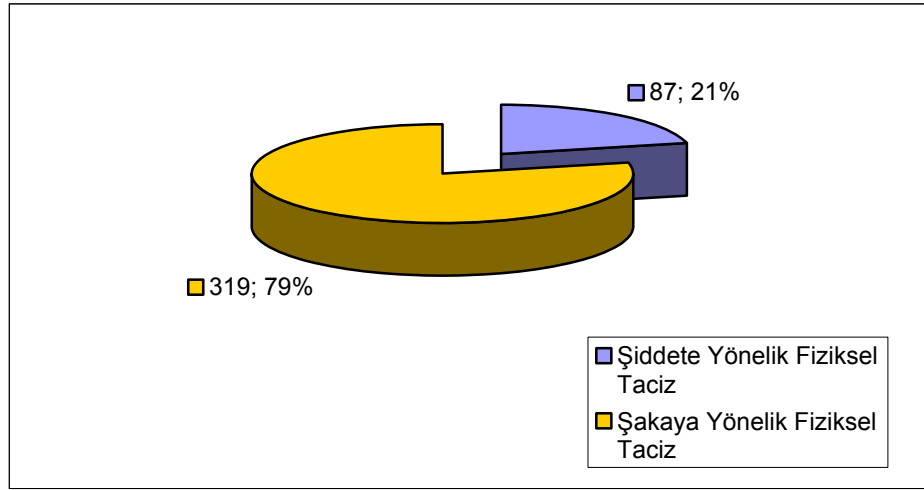
“Hoşa gitmeyen hitap şekillerini en çok “hem erkeklerin hem de kızların” kullandığını söyleyenlerin; % 51,2`si kız, % 48,8`i erkektir.

Kızların % 88,4`ü, erkeklerin % 66,7`si “Hoşa gitmeyen hitap şekillerini en çok “erkeklerin kullandıklarını düşünmektedirler.

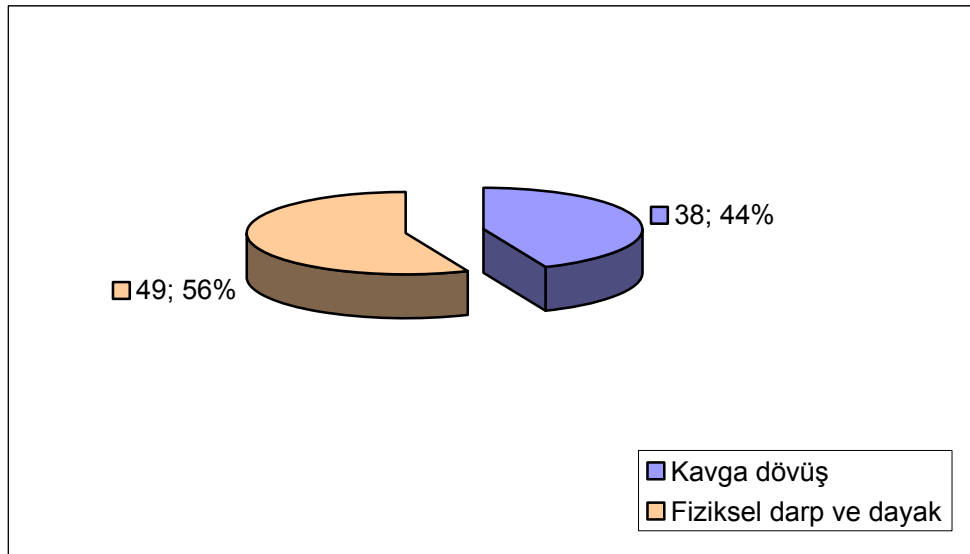

Cinsiyete göre, “Hoşa gitmeyen hitap şekillerini en çok kimlerin kullandıkları” konusundaki görüş arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (Chi-square:88,542 p<0.05).

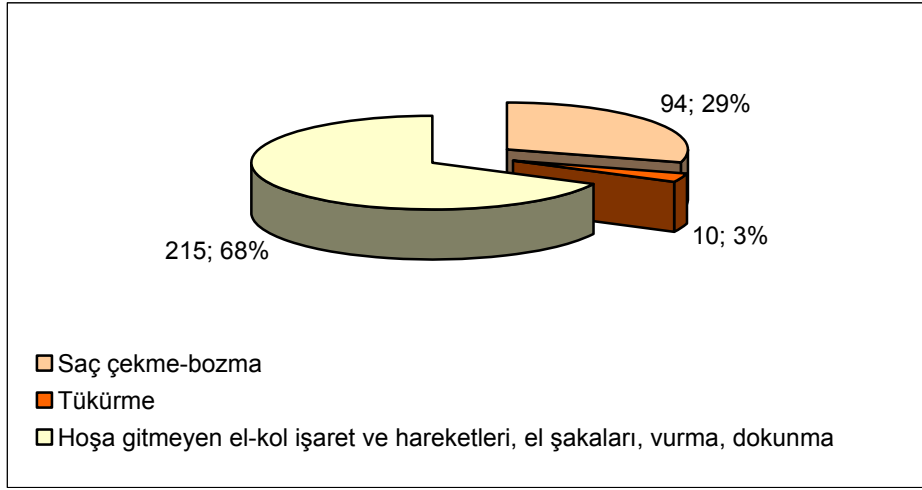
1.2.Fiziksel Taciz – Toplam Yanıtlar Açısından Dağılım

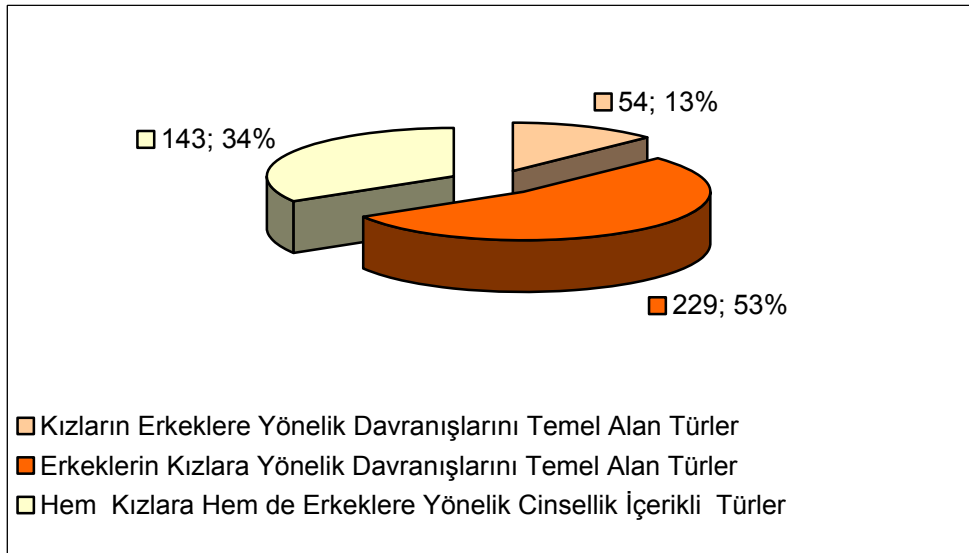
1.2.1. Şiddete Yönelik Fiziksel Taciz

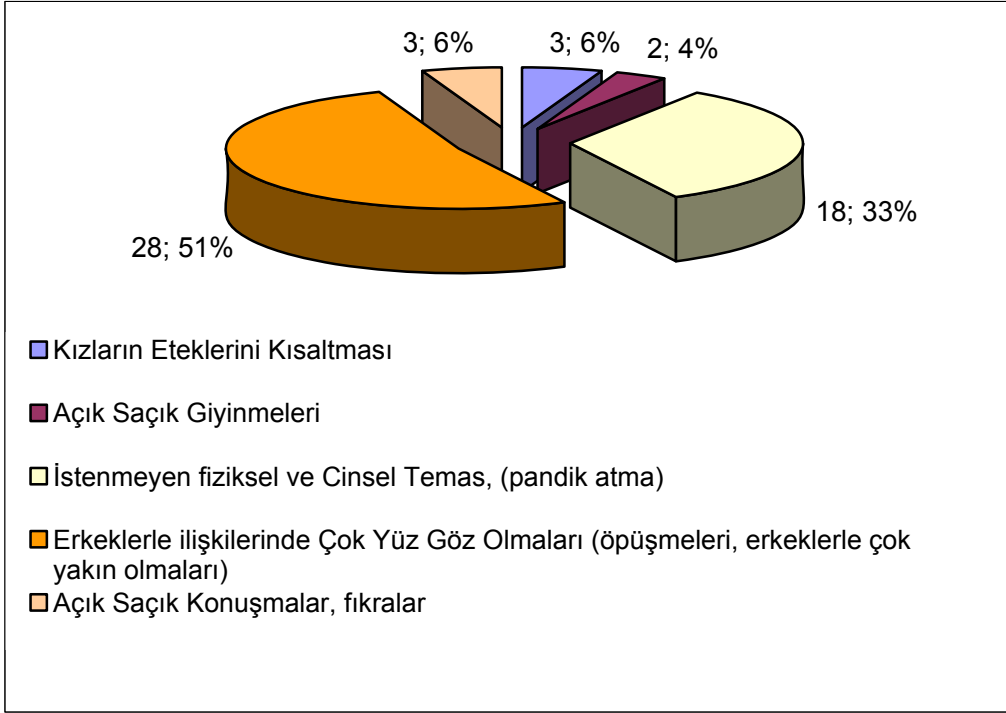
1.2.2. Şakaya Yönelik Fiziksel Taciz

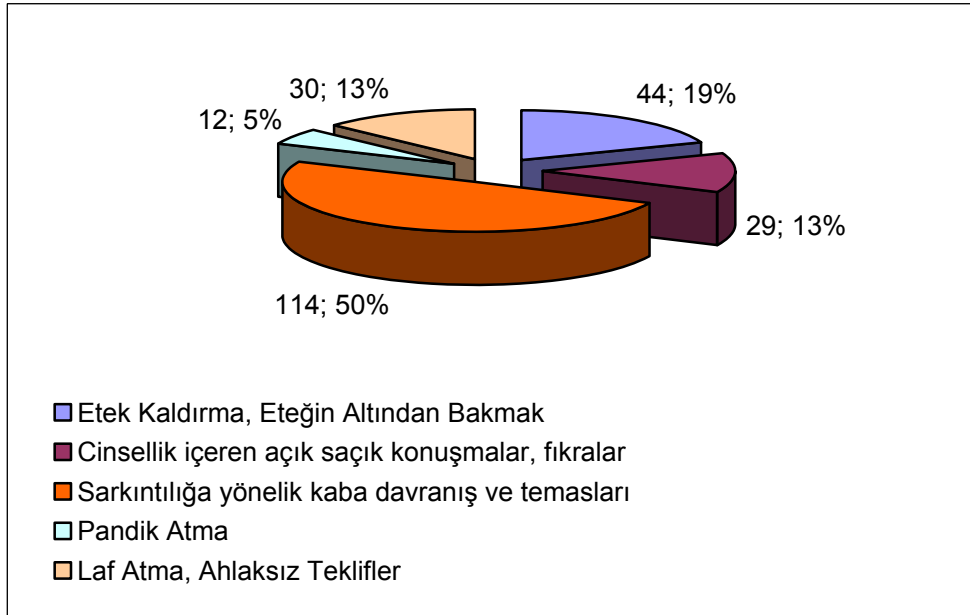
1.3.Cinselliğe İlişkin Taciz

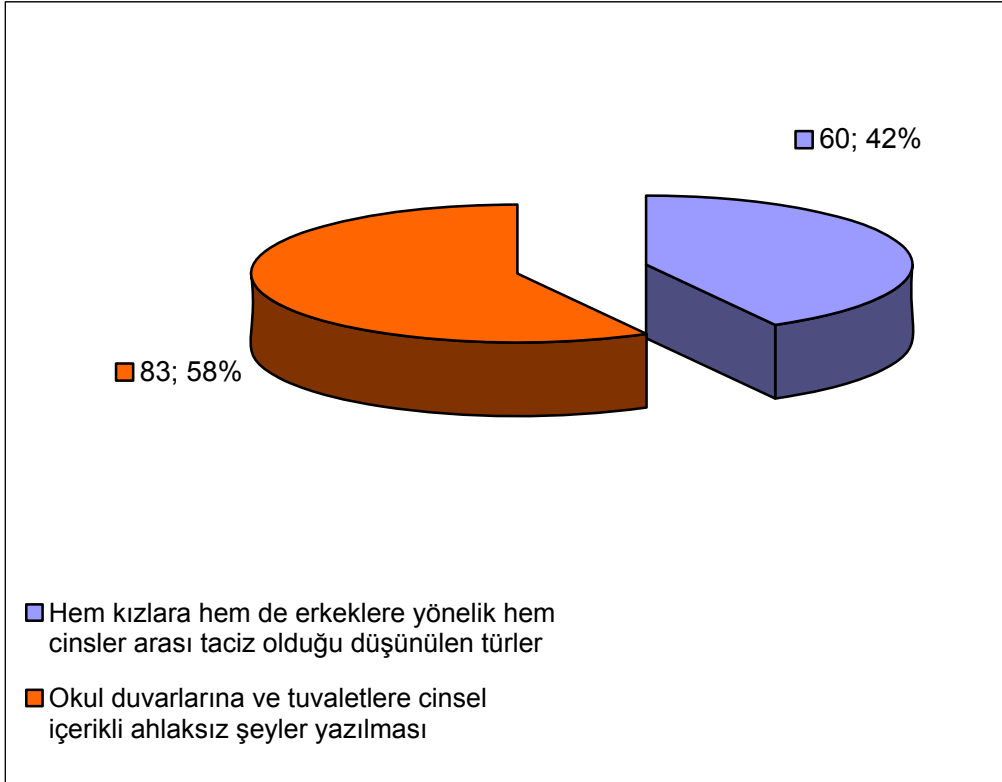
1.3.1. Kızların Erkeklerle Yönelik Davranışlarını Temel Alan Cinsellik İçerikli Taciz Türleri Açısından Dağılım

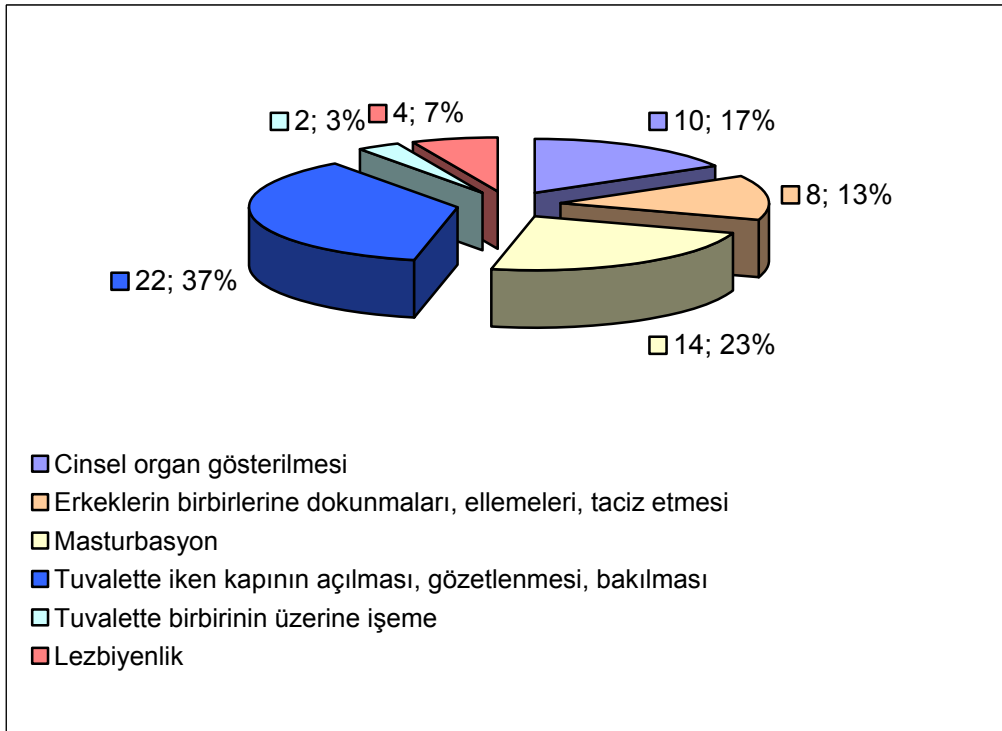
1.3.2. Erkeklerin Kızlara Yönelik Davranışlarını Temel Alan Cinsellik İçerikli Taciz Türleri Açısından Dağılım

1.3.3. Hem Kızlara Hem de Erkeklerle Yönelik Cinsellik İçerikli Türlerin Dağılımı

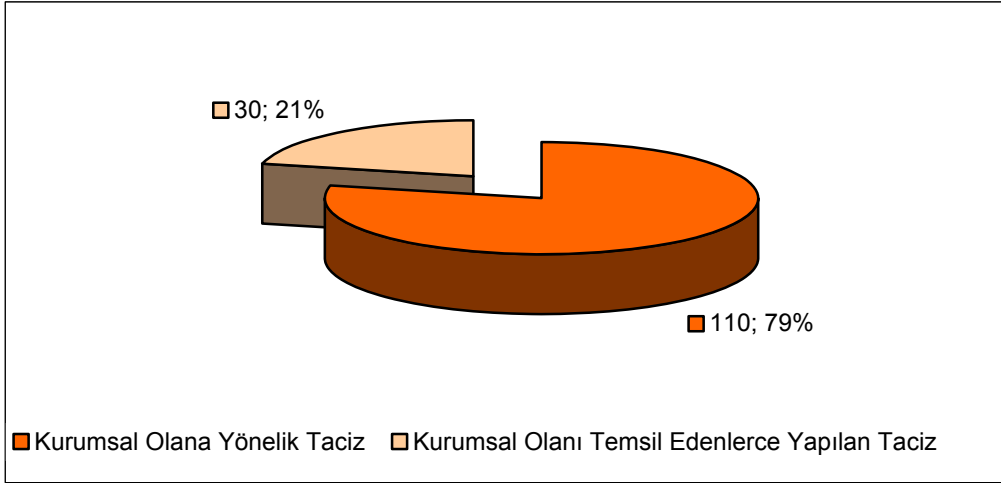

1.3.3.1. Hem Kızlara Hem De Erkeklerle Yönelik Hem Cinsler Arası Taciz Olduğu Düşünülen Türler

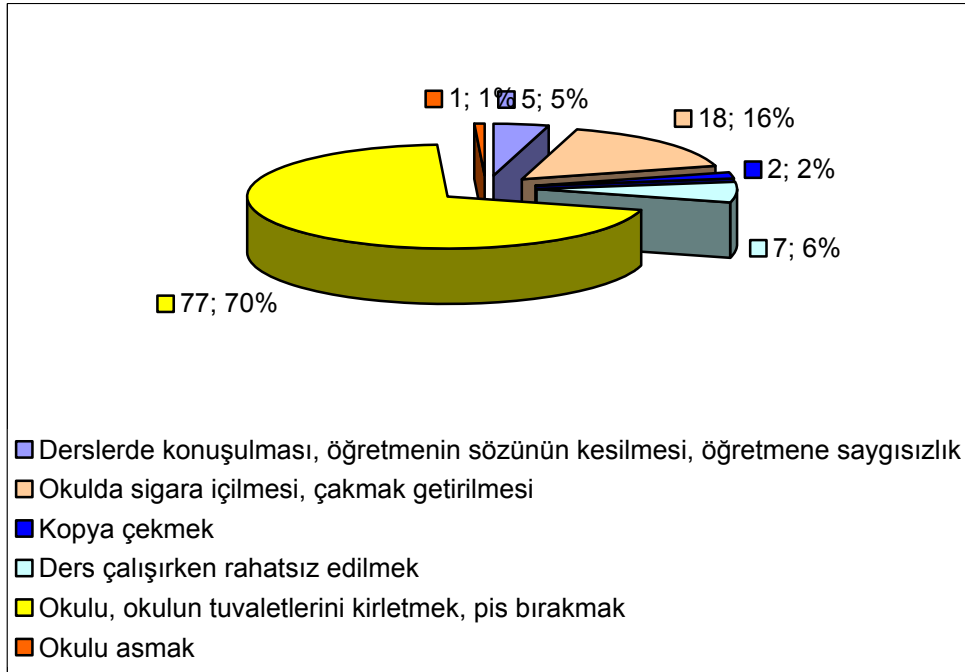

II. ÖĞRENCİLERLE EĞİTİM KURUMU ARASINDAKİ İLİŞKİLER AÇISINDAN TÜRLER

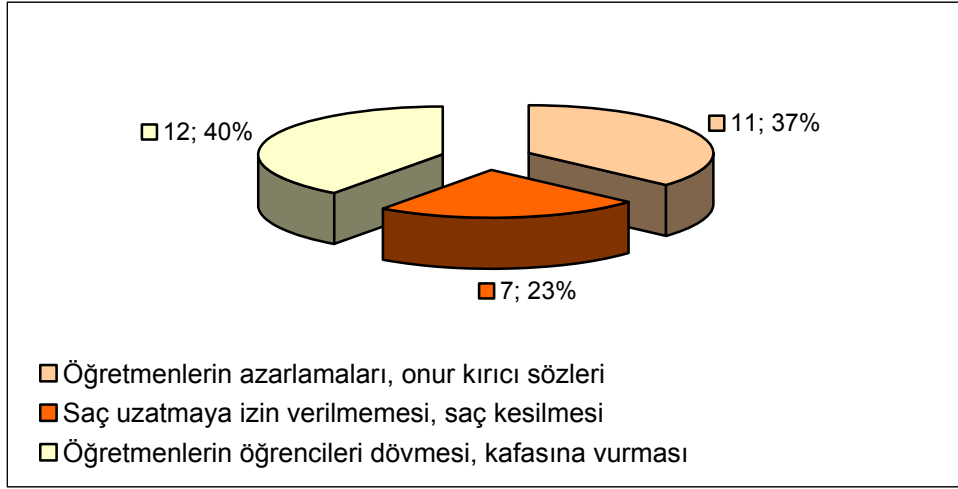
Öğrenci Kurum İlişkileri Açısından Toplam Yanıtlar İçinde Taciz Duygusuna İlişkin Türlerin Dağılımı

2.1. Kurumsal Olana Yönelik Taciz

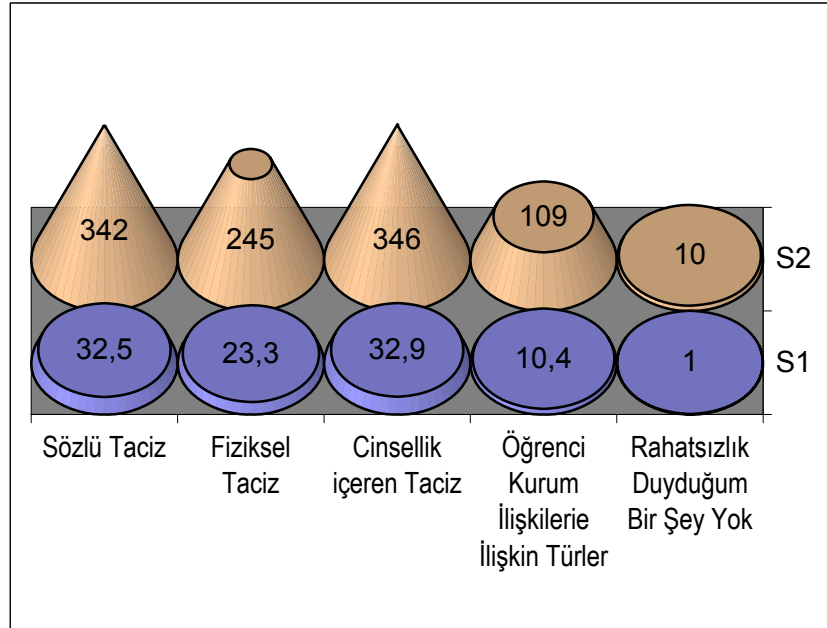
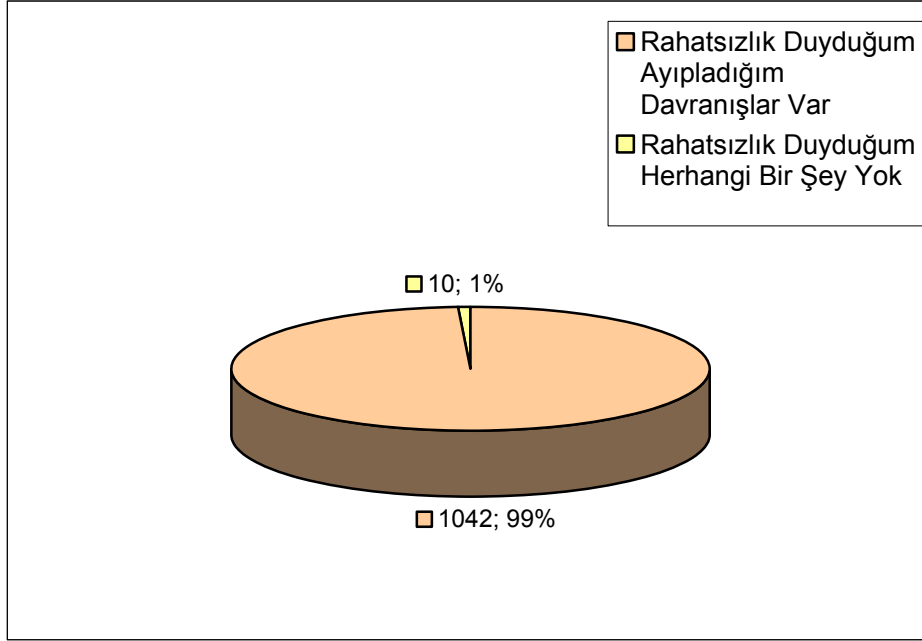
2.2. Kurumsal Olanı Temsil Edenlerce Yapılan Taciz

B. BİRİNCİ ÖNCELİKLİ RAHATSIZLIK DUYULAN EN FAZLA AYIPLANAN DAVRANIŞ TÜRLERİ İÇİNDEKİ DAĞILIM

TACİZ TÜRÜ	Tacizin Gösterilme Biçimi	SAYI	%	Geçerli %
I. Öğrenciler Arasındaki Taciz Türleri				
1.Sözlü Taciz				
1.1.Şiddete Yönelik Sözlü Taciz	1. Küfür 2. Saygısızlık, küçük düşürülme, emir verilmesi 3. İftira, yalan, dedikodu	210 40 14	18.5 3.5 1.2	20.0 3.8 1.3
1.2.Şakaya Yönelik Sözlü Taciz	4. Lakap takma 5. Alay edilmesi, dalga geçilmesi, gıcıklık, terbiyesiz sulu laflar	46 32	4.0 2.8	4.4 3.0
2.Fiziksel Taciz				
2.1.Şiddete Yönelik Fiziksel Taciz	6. Kavga dövüş 7. Fiziksel darp ve dayak	29 20	2.6 1.8	2.8 1.9
2.2. Şakaya Yönelik Fiziksel Taciz	8. Saç çekme-bozma 9. Tükürme 10. Hoşa gitmeyen el-kol işaret ve hareketleri, el şakaları, vurma, dokunma	57 7 132	5.0 0.6 11.6	5.4 0.7 12.5
3.Cinsiyetlere Göre Taciz				
3.1. Kızların Erkeklerle Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler	11. Kızların Eteklerini Kısaltması 12. Açık Saçık Giyinmeleri 13. İstenmeyen fiziksel ve Cinsel Temas, (pandik atma) 14. Erkeklerle ilişkilerinde Çok Yüz Göz Olmaları (öpüşmeleri, erkeklerle çok yakın olmaları) 15. Açık Saçık Konuşmalar, fıkralar	3 2 17 21 3	0.3 0.2 1.5 1.8 0.3	0.3 0.2 1.6 2.0 0.3
3.2. Erkeklerin Kızlara Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler	16. Etek Kaldırma, Eteğin Altından Bakmak 17. Cinsellik içeren açık saçık konuşmalar, fıkralar, 18. Sarkıntılığa yönelik kaba davranış ve temasları (gıdıklama) 19. Pandik Atma 20. Laf Atma, Ahlaksız Teklifler	42 17 91 9 22	3.7 1.5 8.0 0.8 1.9	4.0 1.6 8.7 0.9 2.1
3.3.Hem Kızlara Hem de Erkeklerle Yönelik Cinsellik İçerikli Türler	21. Hem kızlara hem de erkeklerle yönelik hem cinsler arası taciz olduğu düşünülen türler 22. Okul duvarlarına veTuvaletlere cinsel içerikli ahlaksız şeyler yazılması	53 66	4.7 5.8	5.0 6.3
II. Öğrencilerle Eğitim Kurumu Arasındaki İlişkiler Açısından Türler				
1. Kurumsal Taciz				
1.1. Kurumsal Olana Yönelik Taciz	23. Derslerde konuşulması, öğretmenin sözünün kesilmesi, öğretmene saygısızlık 24. Okulda sigara içilmesi, çakmak getirilmesi 25. Kopye çekmek 26. Ders çalışırken rahatsız edilmek 27. Okulu, okulun tuvaletlerini kirletmek, pis bırakmak 28. Okulu asmak	3 18 2 4 57 28	0.3 1.6 0.2 0.4 5.0	0.3 0.2 0.2 0.4 5.4
1.2.Kurumsal Olanı Temsil edenlerce Yapılan Taciz	29. Öğretmenlerin azarlamaları, onur kırıcı sözleri 30. Saç uzatmaya izin verilmemesi, saç kesilmesi 31. Öğretmenlerin öğrencileri dövmesi, kafasına vurması	10 6 9	0.9 0.5 0.8	1.0 0.6 0.9
Rahatsızlık duyduğum herhangi bir şey yok	32. Rahatsızlık duyduğum herhangi bir şey yok	10	0.9	1.0
TOPLAM		1052	92.6	100.0
Yanıtsız		84	7.4	
TOPLAM		1136	100.00	

Birinci Öncelikli Cevaplar İçinde Taciz Olduğu Düşünülen Herhangi Bir Davranışın Bulunup Bulunmadığına İlişkin Dağılım

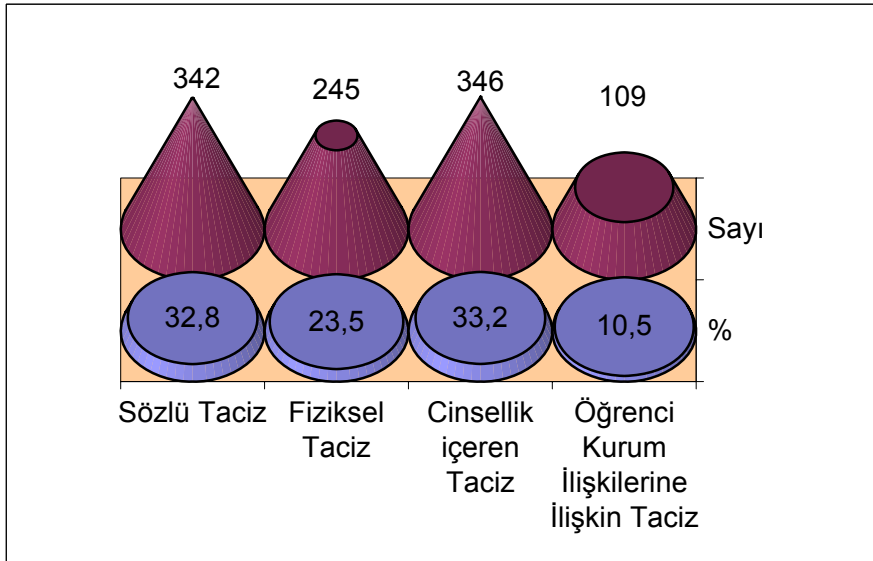
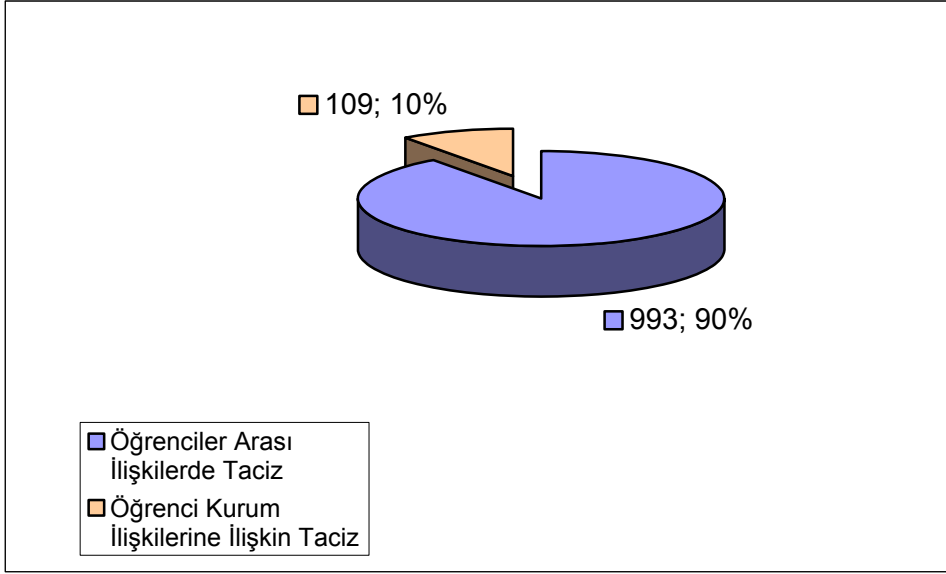

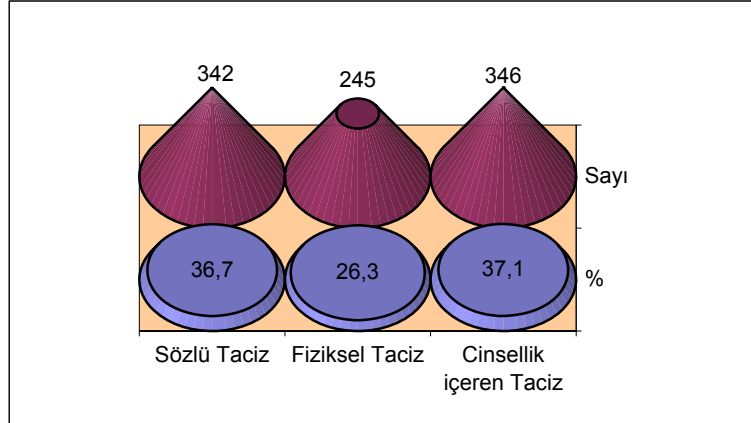
TACİZ TÜRLERİ İÇİNDEKİ DAĞILIMLAR

TACİZ TÜRÜ	Tacizin Gösterilme Biçimi	SAYI	%	Geçerli %
I. Öğrenciler Arasındaki Taciz Türleri				
1.Sözlü Taciz				
1.1.Şiddete Yönelik Sözlü Taciz	1. Küfür 2. Saygısızlık, küçük düşürülme, emir verilmesi 3. İftira, yalan, dedikodu	210 40 14	18.5 3.5 1.2	20.2 3.8 1.3
1.2.Şakaya Yönelik Sözlü Taciz	4. Lakap takma 5. Alay edilmesi, dalga geçilmesi, gıcıklık, terbiyesiz sulu laflar	46 32	4.0 2.8	4.4 3.1
2.Fiziksel Taciz				
2.1.Şiddete Yönelik Fiziksel Taciz	6. Kavga dövüş 7. Fiziksel darp ve dayak	29 20	2.6 1.8	2.8 1.9
2.2. Şakaya Yönelik Fiziksel Taciz	8. Saç çekme-bozma 9. Tükürme 10. Hoşa gitmeyen el-kol işaret ve hareketleri, el şakaları, vurma, dokunma	57 7 132	5.0 0.6 11.6	5.5 0.7 12.7
3.Cinsiyetlere Göre Taciz				
3.1. Kızların Erkeklerle Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler	11. Kızların Eteklerini Kısaltması 12. Açık Saçık Giyinmeleri 13. İstenmeyen fiziksel ve Cinsel Temas, (pandik atma) 14. Erkeklerle ilişkilerinde Çok Yüz Göz Olmaları (öpüşmeleri, erkeklerle çok yakın olmaları) 15. Açık Saçık Konuşmalar, fıkralar	3 2 17 21 3	0.3 0.2 1.5 1.8 0.3	0.3 0.2 1.6 2.0 0.3
3.2. Erkeklerin Kızlara Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler	16. Etek Kaldırma, Eteğin Altından Bakmak 17. Cinsellik içeren açık saçık konuşmalar, fıkralar, 18. Sarkıntılığa yönelik kaba davranış ve temasları (gıdıklama) 19. Pandik Atma 20. Laf Atma, Ahlaksız Teklifler	42 17 91 9 22	3.7 1.5 8.0 0.8 1.9	4.0 1.6 8.7 0.9 2.1
3.3.Hem Kızlara Hem de Erkeklerle Yönelik Cinsellik İçerikli Türler	21. Hem kızlara hem de erkeklere yönelik hem cinsler arası taciz olduğu düşünülen türler 22. Okul duvarlarına ve Tuvaletlere cinsel içerikli ahlaksız şeyler yazılması	53 66	4.7 5.8	5.1 6.3
II. Öğrencilerle Eğitim Kurumu Arasındaki İlişkiler Açısından Türler				
1. Kurumsal Taciz				
1.1. Kurumsal Olana Yönelik Taciz	23. Derslerde konuşulması, öğretmenin sözünün kesilmesi, öğretmene saygısızlık 24. Okulda sigara içilmesi, çakmak getirilmesi 25. Kopya çekmek 26. Ders çalışırken rahatsız edilmek 27. Okulu, okulun tuvaletlerini kirletmek, pis bırakmak 28. Okulu asmak	3 18 2 4 57 28	0.3 1.6 0.2 0.4 5.0	0.3 1.7 0.2 0.4 5.5
1.2.Kurumsal Olanı Temsil edenlerce Yapılan Taciz	29. Öğretmenlerin azarlamaları, onur kırıcı sözleri 30. Saç uzatmaya izin verilmemesi, saç kesilmesi 31. Öğretmenlerin öğrencileri dövmesi, kafasına vurması	10 6 9	0.9 0.5 0.8	1.0 0.6 0.9
	Toplam	1042	91,7	100,0
	32. Rahatsızlık duyduğum herhangi bir şey yok 33. Yanıtsız	10 84	0,9 7,4	
	TOPLAM	1136	100.00	

Birinci Öncelikli Taciz Türleri İçindeki Dağılım

I. Öğrenciler Arasındaki Taciz Türleri

Taciz Türleri * Cinsiyet					
			Cinsiyet		Toplam
			Kız	Erkek	
Taciz Türleri	Sözlü Taciz	Sayı	155	186	341
		% satır	45,5%	54,5%	100,0%
		% sütun	31,6%	42,6%	36,8%
		% Toplam	16,7%	20,1%	36,8%
	Fiziksel Taciz	Sayı	126	116	242
		% satır	52,1%	47,9%	100,0%
		% sütun	25,7%	26,5%	26,1%
		% Toplam	13,6%	12,5%	26,1%
	Cinsellik içeren Taciz	Sayı	209	135	344
		% satır	60,8%	39,2%	100,0%
		% sütun	42,7%	30,9%	37,1%
		% Toplam	22,5%	14,6%	37,1%
Total	Sayı	490	437	927	
	% satır	52,9%	47,1%	100,0%	
	% sütun	100,0%	100,0%	100,0%	
	% Toplam	52,9%	47,1%	100,0%	

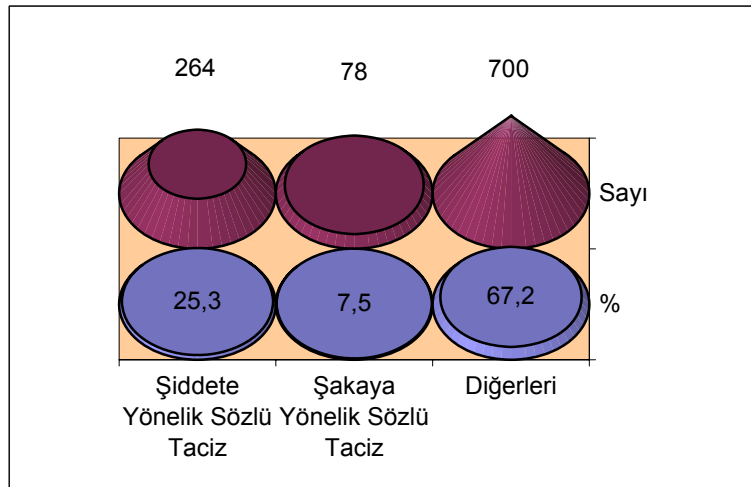
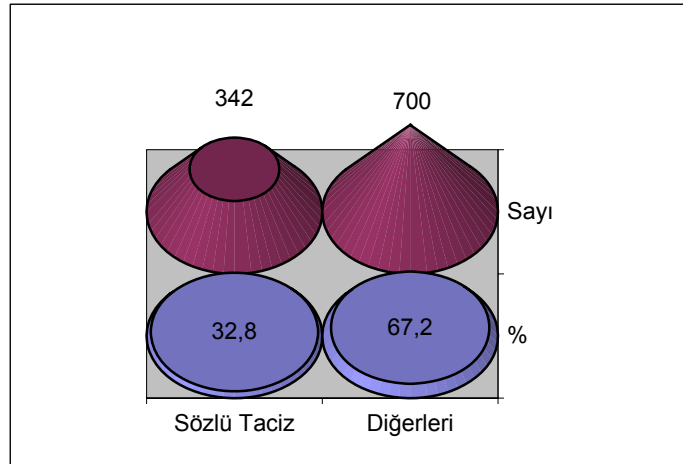
Kızların, % 31,6'sı "Sözlü Taciz" kategorisine, % 25,7'si "Fiziksel Taciz" kategorisine ve % 42,7'si de "Cinsellik İçeren Taciz" kategorisine girebilecek konulardan; "rahatsızlık" duyduklarını-en fazla "ayıp"ladıkları ifade etmişlerdir. Erkeklerin, % 42,6'sı "Sözlü Taciz" kategorisine, % 26,5'si "Fiziksel Taciz"

kategorisine ve % 30,9'u da "Cinsellik İçeren Taciz" kategorisine girebilecek konulardan; "rahatsızlık" duyduklarını-en fazla "ayıp"ladıkları ifade etmişlerdir.

Cinsellik içeren konulardan rahatsızlık duyduklarını-en fazla "ayıpladıkları" davranışların bu tür içine dahil edilebileceğimiz kızların oranı % 60,8 (209 kişi) iken erkeklerin oranı % 39,2 (135 kişi)'dir.

Cinsiyet ile Taciz Türleri (en fazla rahatsızlık duyulan en fazla ayıplanan davranış türleri) arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (Chi-square:16,173, $p<0.05$).

1.Sözlü Taciz

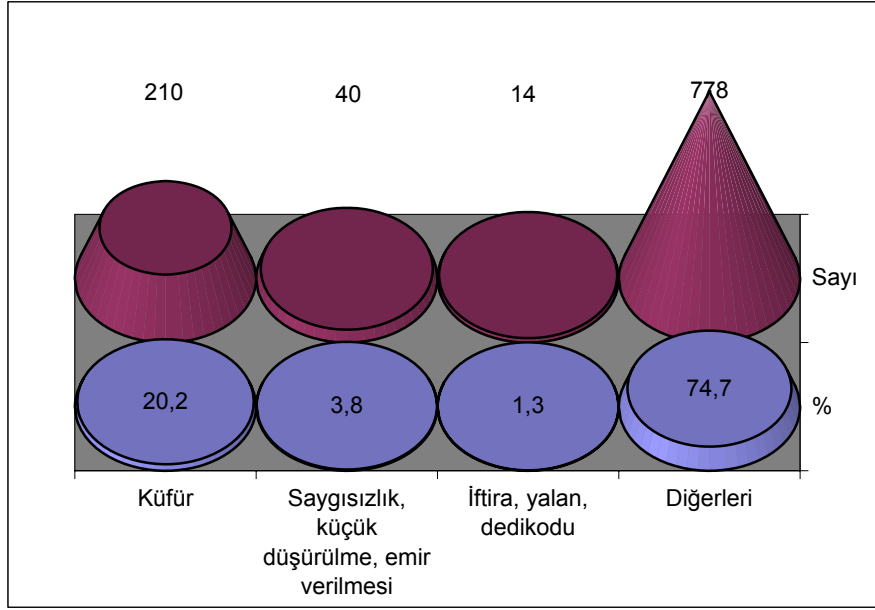

Taciz Türleri * Cinsiyet					
			Cinsiyet		Toplam
			Kız	Erkek	
Taciz Türleri	Sözlü Taciz	Sayı	155	186	341
		Beklenen Sayı	175,1	165,9	341,0
		% satır	45,5%	54,5%	100,0%
		% sütun	29,1%	36,9%	32,9%
		% Toplam	15,0%	18,0%	32,9%
	Diğerleri	Sayı	377	318	695
		Beklenen Sayı	356,9	338,1	695,0
		% satır	54,2%	45,8%	100,0%
		% sütun	70,9%	63,1%	67,1%
		% Toplam	36,4%	30,7%	67,1%
Toplam	Sayı	532	504	1036	
	Beklenen Sayı	532,0	504,0	1036,0	
	% satır	51,4%	48,6%	100,0%	
	% sütun	100,0%	100,0%	100,0%	
	% Toplam	51,4%	48,6%	100,0%	

Sözlü Taciz kategorisine dahil edilebilecek olan konulardan rahatsızlık duyanların % 54,5'i erkek ve % 45,5'i kızdır. Diğer kategorilere dahil olan konulardan rahatsızlık duyanların % 45,8'i erkek, % 54,2'si kızdır.

Taciz türleri kategorileri olarak "Sözlü Taciz" ve "Diğerleri" açısından cinsiyete göre anlamlı bir ilişki söz konusudur (Chi-square:7,075, $p < 0.05$ ve beklenen minimum değer= 165,89)

1.1.Şiddete Yönelik Sözlü Taciz

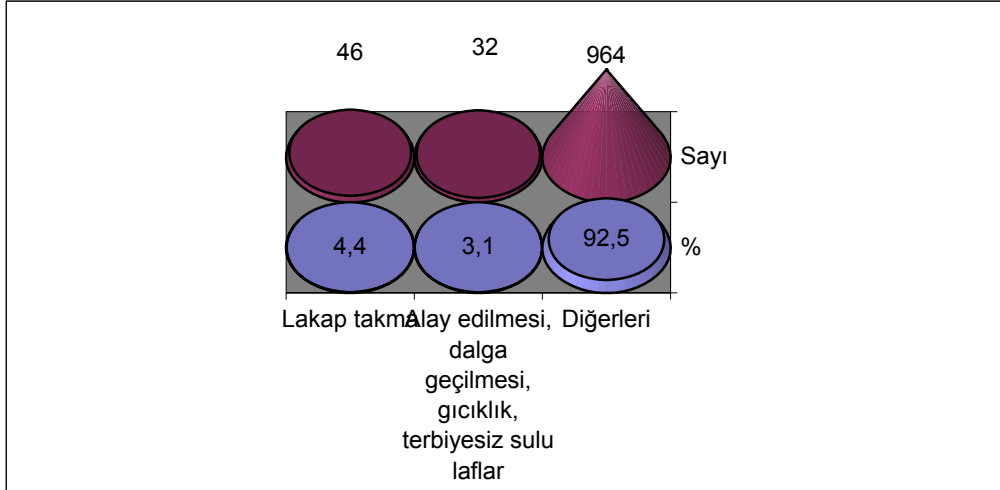

Şiddete Yönelik Sözlü Taciz Türleri * Cinsiyet					
			Cinsiyet		Toplam
			Kız	Erkek	
Şiddete Yönelik Sözlü Taciz Türleri	Küfür	Sayı	89	120	209
		% satır	42,6%	57,4%	100,0%
		% sütun	71,8%	86,3%	79,5%
		% Toplam	33,8%	45,6%	79,5%
	Saygısızlık, küçük düşürülme, emir verilmesi	Sayı	25	15	40
		% satır	62,5%	37,5%	100,0%
		% sütun	20,2%	10,8%	15,2%
		% Toplam	9,5%	5,7%	15,2%
	İftira, yalan, dedikodu	Sayı	10	4	14
		% satır	71,4%	28,6%	100,0%
		% sütun	8,1%	2,9%	5,3%
		% Toplam	3,8%	1,5%	5,3%
Toplam	Sayı	124	139	263	
	% satır	47,1%	52,9%	100,0%	
	% sütun	100,0%	100,0%	100,0%	
	% Toplam	47,1%	52,9%	100,0%	

“İftira, yalan ve dedikodu”dan birinci öncelikli olarak rahatsızlık duyan-ayrıplayanların; % 71,4`kız, % 28,6`sı erkektir, “Saygısızlık, küçük düşürülme ve emir

verilmesi”nden rahatsızlık duyan-ayıplayanların; % 62,5’i kız, % 37,5’i erkektir. “Küfür”den rahatsızlık duyan-ayıplayanların; % 42,6’sı kız, % 57,4’ü erkektir. Şiddete Yönelik Sözlü Taciz kategorisine dahil olan davranışlardan rahatsızlık duyma-ayıplama ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (Chi-square:8,843, $p<0.05$)

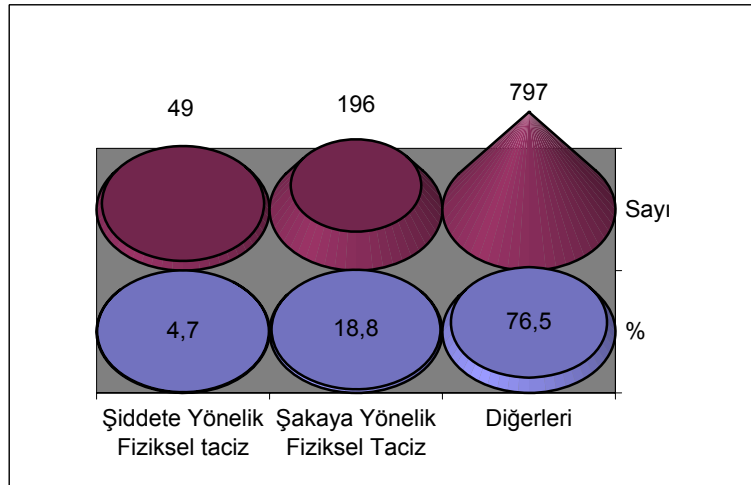
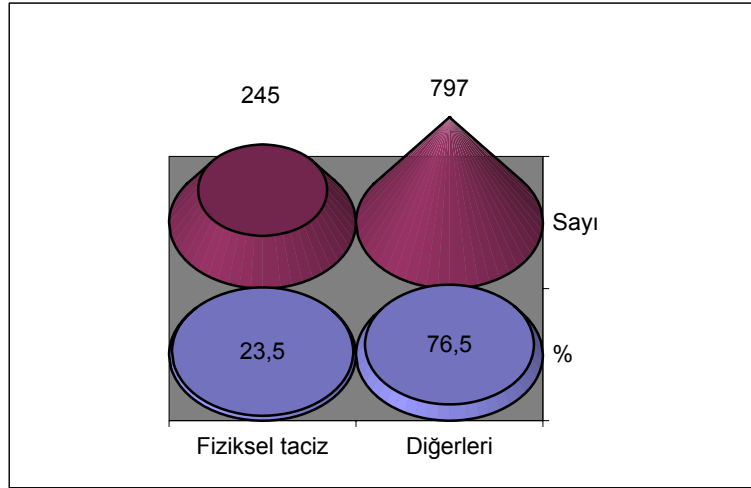
1.2.Şakaya Yönelik Sözlü Taciz

Taciz Türleri * Cinsiyet					
			Cinsiyet		Toplam
			Kız	Erkek	
Taciz Türleri	Diğerleri	Sayı	501	457	958
		% satır	52,3%	47,7%	100,0%
		% sütun	94,2%	90,7%	92,5%
		% Toplam	48,4%	44,1%	92,5%
	Lakap Takma	Sayı	13	33	46
		% satır	28,3%	71,7%	100,0%
		% sütun	2,4%	6,5%	4,4%
		% Toplam	1,3%	3,2%	4,4%
	Alay edilmesi, dalga geçilmesi, Gıcıklık vb...	Sayı	18	14	32
		% satır	56,3%	43,8%	100,0%
		% sütun	3,4%	2,8%	3,1%
		% Toplam	1,7%	1,4%	3,1%
Toplam	Sayı	532	504	1036	
	% satır	51,4%	48,6%	100,0%	
	% sütun	100,0%	100,0%	100,0%	
	% Toplam	51,4%	48,6%	100,0%	

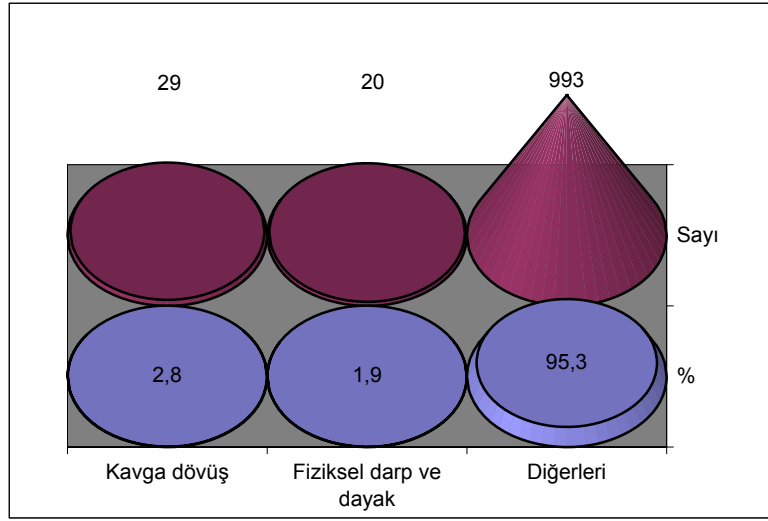
“Lakap” takılmasından birinci öncelikli olarak rahatsızlık duyan-ayıplayanların; %28,3`ü kız, % 71,7`si erkektir, “Alay edilmesi, dalga geçilmesi vb.”den rahatsızlık duyan-ayıplayanların; % 56,3`ü kız, % 43,8`i erkektir. Şakaya Yönelik Sözlü Taciz kategorisine dahil olan davranışlardan rahatsızlık duyma-ayıplama ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (Chi-square:10,467, $p<0.05$)

2.Fiziksel Taciz

2.1.Şiddete Yönelik Fiziksel Taciz

Taciz Türleri * Cinsiyet					
			Cinsiyet		Toplam
			Kız	Erkek	
Taciz Türleri	Diğerleri	Sayı	515	474	989
		% satır	52,1%	47,9%	100,0%
		% sütun	96,8%	94,0%	95,5%
		% Toplam	49,7%	45,8%	95,5%
	Kavga, dövüş	Sayı	9	18	27
		% satır	33,3%	66,7%	100,0%
		% sütun	1,7%	3,6%	2,6%
		% Toplam	,9%	1,7%	2,6%
	Fiziksel darp ve dayak	Sayı	8	12	20
		% satır	40,0%	60,0%	100,0%
		% sütun	1,5%	2,4%	1,9%
		% Toplam	,8%	1,2%	1,9%
Toplam	Sayı	532	504	1036	
	% satır	51,4%	48,6%	100,0%	
	% sütun	100,0%	100,0%	100,0%	
	% Toplam	51,4%	48,6%	100,0%	

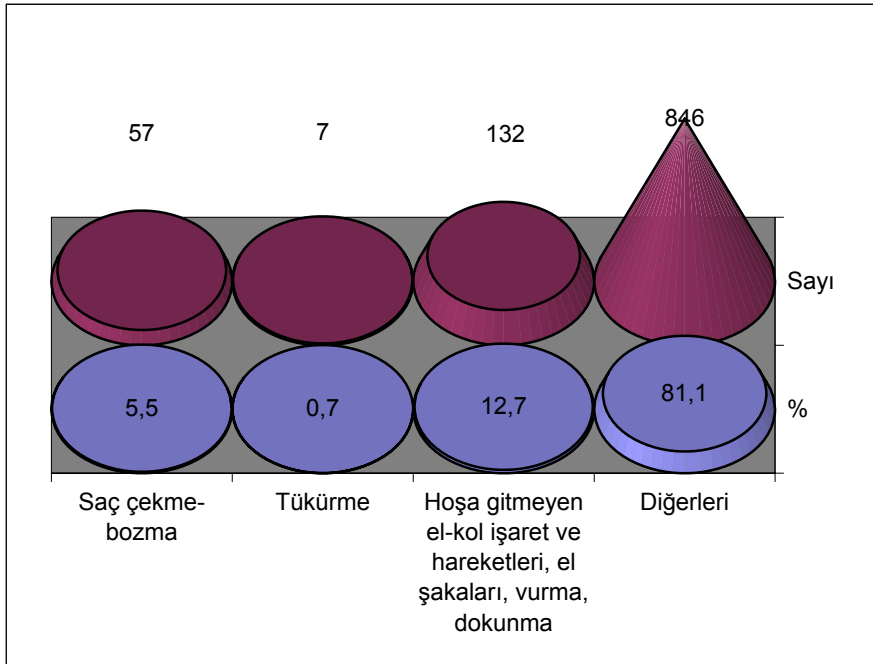
“Kavga dövüş” den rahatsızlık duyan-ayıplayanların % 66,7’si erkek, % 33,3’ü kızlardan oluşmaktadır. “Fiziksel darp ve dayak” tan rahatsızlık duyduklarını ifade edenlerde ise bu oran erkeklerde % 60 ve kızlarda % 40’tır.

Toplam cevaplar içinde erkek ve “kavga, dövüşten” rahatsızlık duyduğunu ifade edenlerin oranı %1,7 (18 kişi), erkek ve “fiziksel darp ve dayak”tan rahatsızlık duyduklarını ifade edenlerin oranı % 1,2 (12 kişi)`dir.

Toplam cevaplar içinde kız ve “kavga, dövüşten” rahatsızlık duyduğunu ifade edenlerin oranı % 0,9 (9 kişi), kız ve “fiziksel darp ve dayak”tan rahatsızlık duyduklarını ifade edenlerin oranı % 0,8 (8 kişi)`dir.

Taciz türlerinin bu şekilde kodlanışının dağılımı açısından cinsiyete göre anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Chi-square:4,746, p>0.05).

2.2. Şakaya Yönelik Fiziksel Taciz

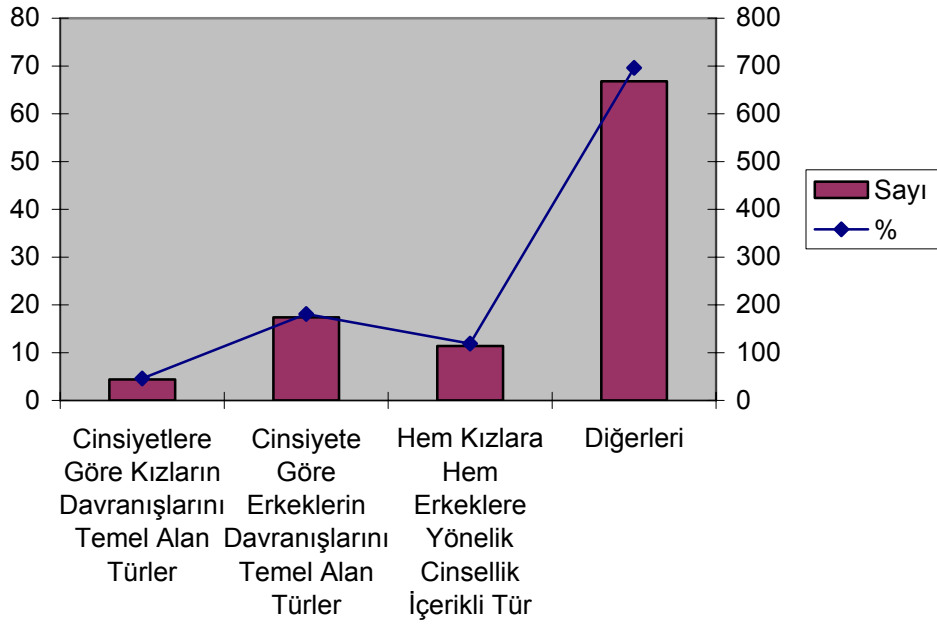
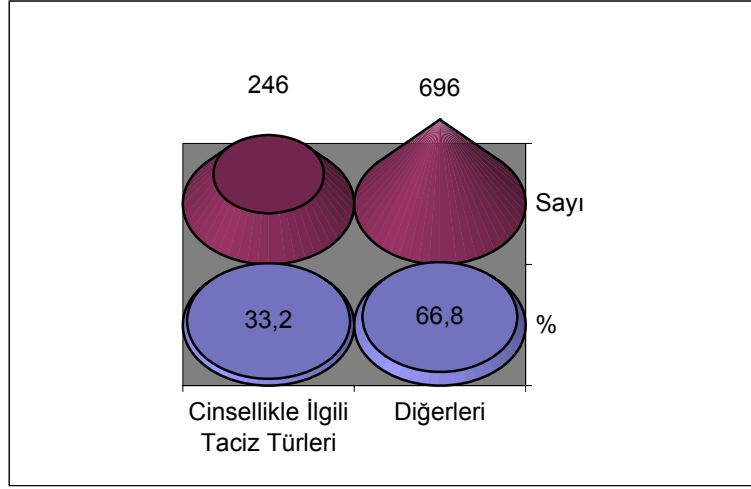
Taciz Türleri * Cinsiyet					
			Cinsiyet		Toplam
			Kız	Erkek	
Taciz Türleri	Diğerleri	Sayı	423	418	841
		% satır	50,3%	49,7%	100,0%
		% sütun	79,5%	82,9%	81,2%
		% Toplam	40,8%	40,3%	81,2%
	Saç çekme-bozma	Sayı	46	11	57
		% satır	80,7%	19,3%	100,0%
		% sütun	8,6%	2,2%	5,5%
		% Toplam	4,4%	1,1%	5,5%
	Tükürme	Sayı	3	4	7
		% satır	42,9%	57,1%	100,0%
		% sütun	,6%	,8%	,7%
		% Toplam	,3%	,4%	,7%
	Hoşa gitmeyen el-kol işaret ve hareketleri, el şakaları vb.	Sayı	60	71	131
		% satır	45,8%	54,2%	100,0%
		% sütun	11,3%	14,1%	12,6%
		% Toplam	5,8%	6,9%	12,6%
Toplam	Sayı	532	504	1036	
	% satır	51,4%	48,6%	100,0%	
	% sütun	100,0%	100,0%	100,0%	
	% Toplam	51,4%	48,6%	100,0%	

“Saç çekme-bozma” dan rahatsızlık duyan-ayıplayanların; % 80,7’si kız, %19,3’ü erkektir. “Tükürme”den rahatsızlık duyan-ayıplayanların; % 42,6 sı kız, %57,1 i erkektir. “Hoşa gitmeyen el, kol şakaların vb..”den rahatsızlık duyan ayıplayanların; %45,8’i kız, % 54,2’si erkektir.

Toplam cevaplar içinde; kız ve “saç çekme-bozma” dan rahatsızlık duyan-ayıplayanların oranı % 4,4 (46 kişi) iken erkeklerde bu oran % 1,1 (11 kişi)`dir.

Taciz türlerinin bu şekilde kodlanması ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (Chi-square:21,847 p<0.05).

3.Cinsel Taciz

Taciz Türleri * Cinsiyet					
			Cinsiyet		Toplam
			Kız	Erkek	
Taciz Türleri	Diğerleri	Sayı	323	369	692
		% satır	46,7%	53,3%	100,0%
		% sütun	60,7%	73,2%	66,8%
		% Toplam	31,2%	35,6%	66,8%
	Cinsiyetlere Göre Kızların Davranışlarını Temel Alan Türler	Sayı	21	25	46
		% satır	45,7%	54,3%	100,0%
		% sütun	3,9%	5,0%	4,4%
		% Toplam	2,0%	2,4%	4,4%
	Cinsiyetlere Göre Erkekleri Davranışlarını Temel Alan Türler	Sayı	133	48	181
		% satır	73,5%	26,5%	100,0%
		% sütun	25,0%	9,5%	17,5%
		% Toplam	12,8%	4,6%	17,5%
	Hem Kız Hem Erkeklerle Yönelik Hem Cinslere Yönelik	Sayı	55	62	117
		% satır	47,0%	53,0%	100,0%
		% sütun	10,3%	12,3%	11,3%
		% Toplam	5,3%	6,0%	11,3%
Toplam	Sayı	532	504	1036	
	% satır	51,4%	48,6%	100,0%	
	% sütun	100,0%	100,0%	100,0%	
	% Toplam	51,4%	48,6%	100,0%	

“Kızların davranışları”ndan rahatsızlık duyan ayıplayanların; % 45,7’si kız, %54,3’ü erkektir.

“Erkeklerin davranışları”ndan rahatsızlık duyan ayıplayanların; % 73,5’i kız, %26,5’i erkektir.

“Hem cinslerinin davranışlarını da içeren ve her iki cinsiyeti de rahatsız eden” davranışlardan rahatsızlıklarını dile getirenlerin; % 47’si kız, % 53’ü erkektir.

Taciz türlerinin bu şekilde kodlanması ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (chi-square: 43,016, p<0.05).

Cinselliğe İlişkin Taciz Türleri * Cinsiyet					
			Cinsiyet		Toplam
			Kız	Erkek	
Cinselliğe İlişkin Taciz Türleri	Cinsiyetlere Göre Kızların Davranışlarını Temel Alan Türler	Sayı	21	25	46
		% satır	45,7%	54,3%	100,0%
		% sütun	10,0%	18,5%	13,4%
		% Toplam	6,1%	7,3%	13,4%
	Cinsiyetlere Göre Erkeklerin Davranışlarını Temel Alan Türler	Sayı	133	48	181
		% satır	73,5%	26,5%	100,0%
		% sütun	63,6%	35,6%	52,6%
		% Toplam	38,7%	14,0%	52,6%
	Hem Kız Hem Erkeklerle Yönelik Hem Cinslere Yönelik	Sayı	55	62	117
		% satır	47,0%	53,0%	100,0%
		% sütun	26,3%	45,9%	34,0%
		% Toplam	16,0%	18,0%	34,0%
Toplam	Sayı	209	135	344	
	% satır	60,8%	39,2%	100,0%	
	% sütun	100,0%	100,0%	100,0%	
	% Toplam	60,8%	39,2%	100,0%	

“Kızların davranışları”ndan rahatsızlık duyan ayıplayanların; % 54,3`ü erkek, %45,7`si kızdır.

“Erkeklerin davranışları”ndan rahatsızlık duyan ayıplayanların; % 73,5`i kız, %26,5`i erkektir.

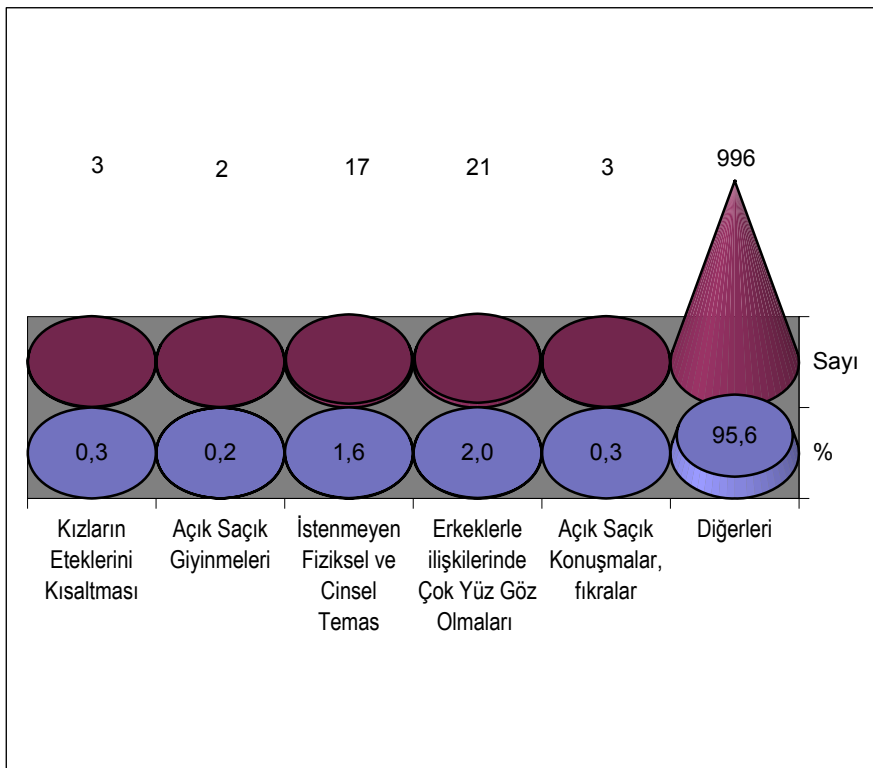
“Hem cinslerinin davranışlarını da içeren ve her iki cinsiyeti de rahatsız eden” davranışlardan rahatsızlıklarını dile getirenlerin; % 53`ü erkek, % 47`si kızdır.

Toplam cevaplar içindeki dağılım göz önünde bulundurulduğunda, kız ve “erkeklerin davranışları”ndan rahatsızlık duyan ayıplayanların oranı % 38,7; kız ve “kızların davranışları”ndan rahatsızlık duyanların oranı % 6,1; kız ve “Hem cinslerinin davranışlarını da içeren ve her iki cinsiyeti de rahatsız eden” davranışlardan rahatsızlıklarını dile getirenlerin oranı % 16`dır.

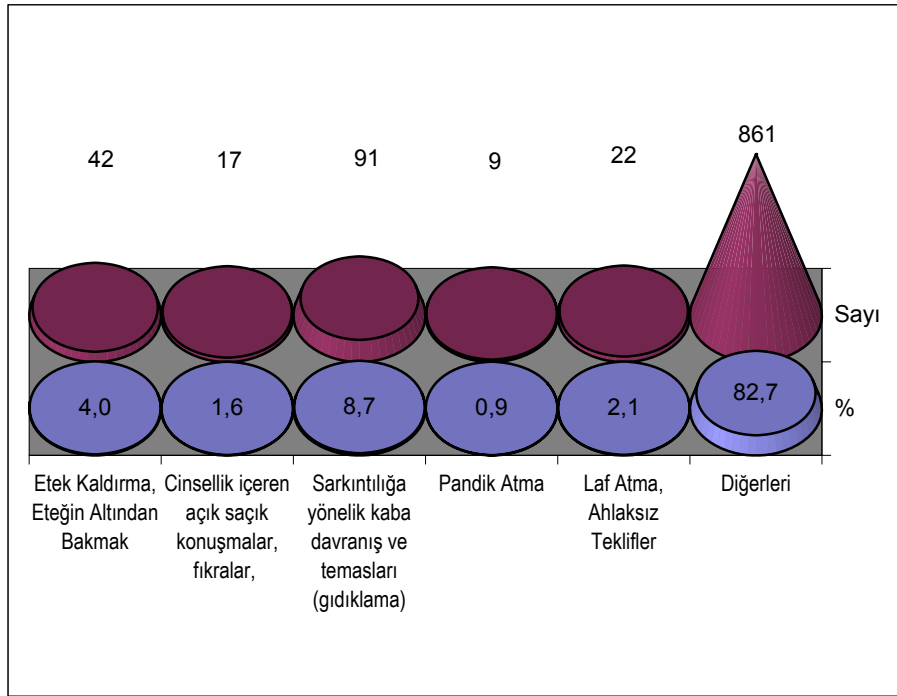
Toplam cevaplar içinde aynı dağılımın erkekler açısından oranları ise; % 14, %7,3 ve % 18`dir.

Cinselliğe ilişkin taciz türleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (chi-square=25,967 p<0.05).

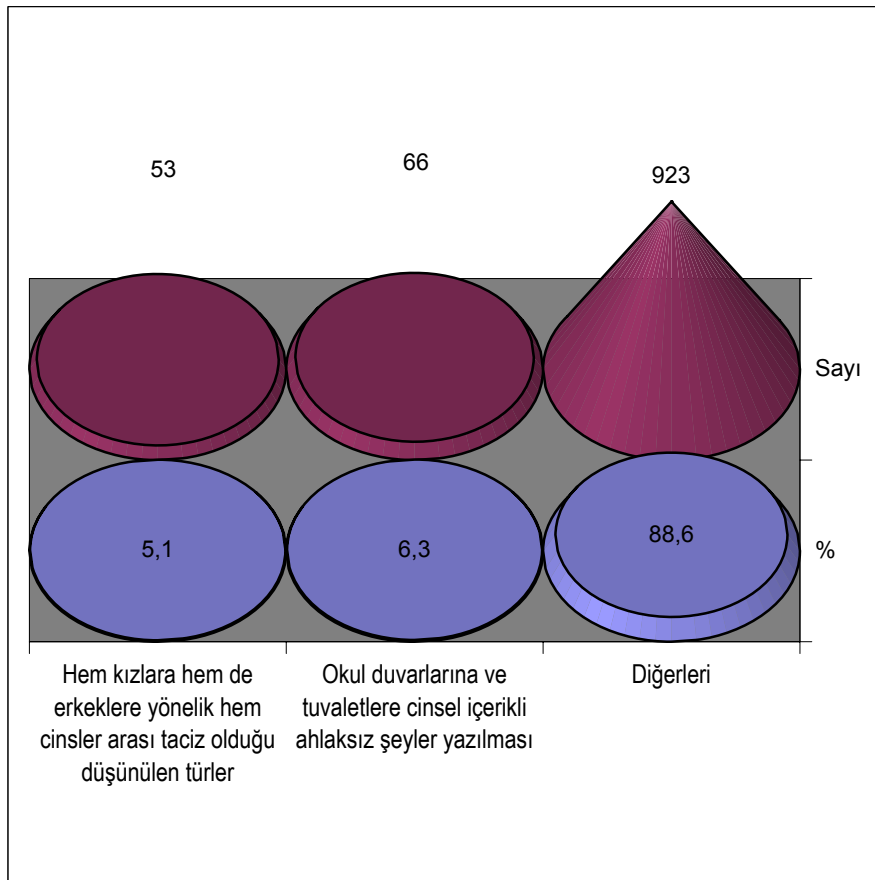
3.1. Kızların Erkeklerle Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler

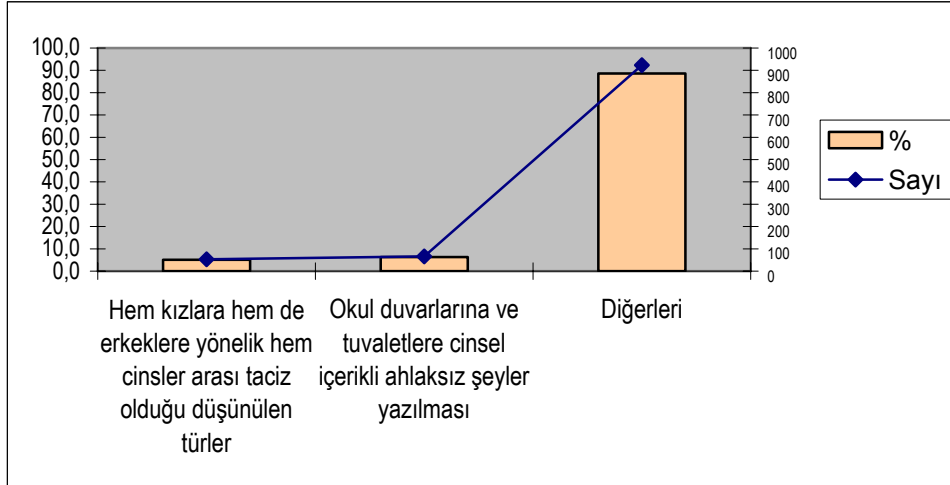
3.2. Erkeklerin Kızlara Yönelik Davranışlarını Temel Alan Türler

3.3. Hem Kızlara Hem de Erkeklerle Yönelik Cinsellik İçerikli Türler

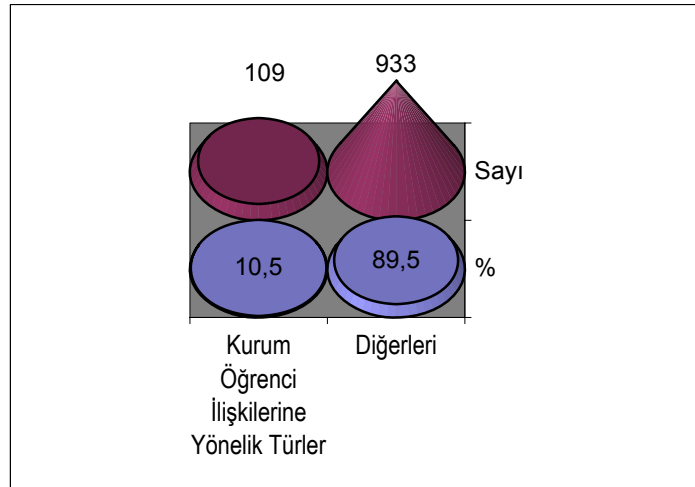

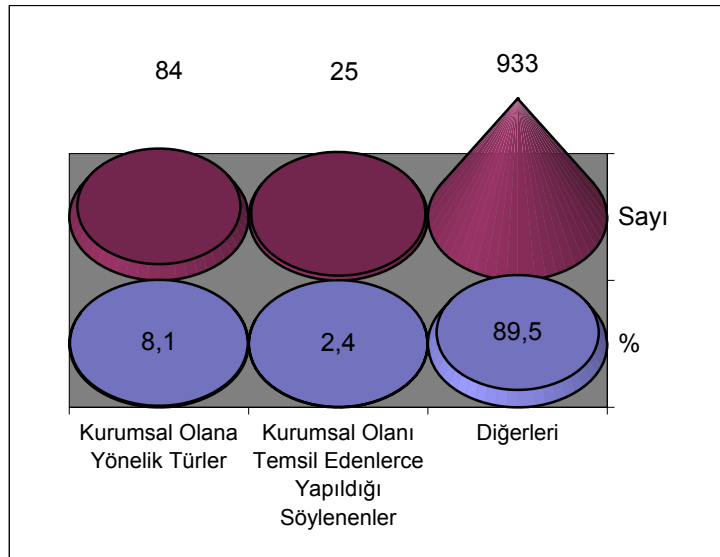

II. Öğrencilerle Eğitim Kurumu Arasındaki İlişkiler Açısından Taciz Türleri

1. Kurum Öğrenci İlişkilerine Yönelik Taciz

Kurum Öğrenci İlişkilerine Yönelik Türler * Cinsiyet					
			Cinsiyet		Toplam
			Kız	Erkek	
Kurum Öğrenci İlişkilerine Yönelik Türler	Kurumsal Olana Yönelik Taciz	Sayı	37	47	84
		Beklenen Sayı	32,4	51,6	84,0
		% satır	44,0%	56,0%	100,0%
		% sütun	88,1%	70,1%	77,1%
		% Toplam	33,9%	43,1%	77,1%
	Kurumsal Olanı Temsil Edenlerce Yapıldığı Söylenen Taciz	Sayı	5	20	25
		Beklenen Sayı	9,6	15,4	25,0
		% satır	20,0%	80,0%	100,0%
		% sütun	11,9%	29,9%	22,9%
		% Toplam	4,6%	18,3%	22,9%
Toplam	Sayı	42	67	109	
	Beklenen Sayı	42,0	67,0	109,0	
	% satır	38,5%	61,5%	100,0%	
	% sütun	100,0%	100,0%	100,0%	
	% Toplam	38,5%	61,5%	100,0%	

Kızların % 88,1'i "kurumsal olana yönelik" davranışlardan, % 11,9'u ise "kurum ve kurumu temsil edenlerce" yapılan davranışlardan rahatsızlık duyduklarını ve ayıpladıklarını ifade etmişlerdir.

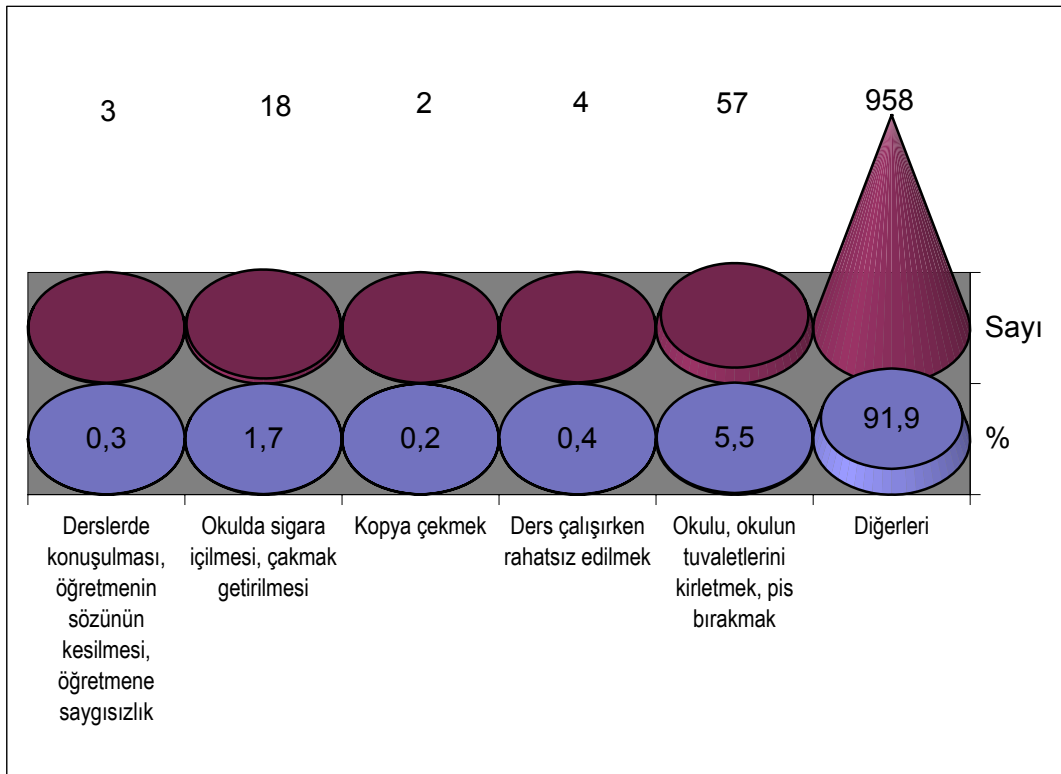
Erkeklerin ise, % 70, 1'i "kurumsal olana yönelik" davranışlardan, % 29,9'u ise "kurum ve kurumu temsil edenlerce" yapılan davranışlardan rahatsızlık duyduklarını ve ayıpladıklarını ifade etmişlerdir.

Kız ve "kurumsal olana yönelik" davranışlardan rahatsızlık duyduklarını ve ayıpladıklarını ifade edenlerin oranı % 33,9 (37 kişi) iken kız ve "kurumsal ve kurumsal olanı temsil eden kişilerce yapılan" davranışlardan rahatsızlık duyduklarını ayıpladıklarını ifade edenlerin oranı % 4,6 (5 kişi)'dir.

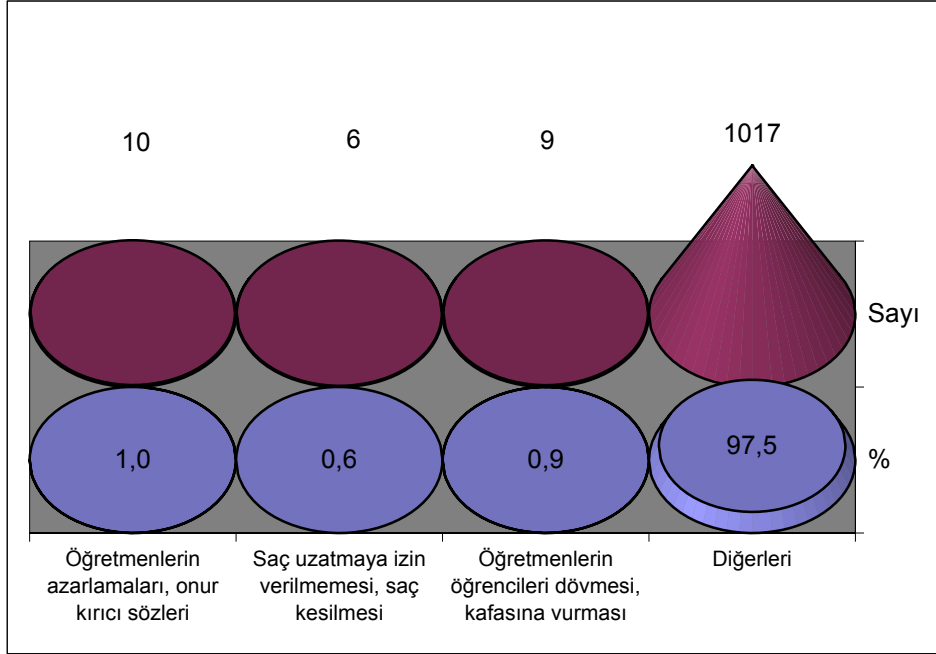
Erkek ve "kurumsal olana yönelik" davranışlardan rahatsızlık duyduklarını ve ayıpladıklarını ifade edenlerin oranı % 43,1 (47 kişi) iken erkek ve "kurum ve kurumsal olanı temsil eden kişilerce yapılan" davranışlardan rahatsızlık duyduklarını ayıpladıklarını ifade edenlerin oranı % 18,3 (20 kişi)'dir.

Söz konusu dağılımda anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (Chi-square: 4,704 $p < 0.05$ ve Beklenen en küçük değer 9,63 olduğundan)

1.1. Kurumsal Olana Yönelik Taciz

1.2.Kurumsal Olanı Temsil edenlerce Yapılan Taciz

5. SONUÇ

“İlköğretim okulu 7 ve 8. sınıflarında okuyan öğrencilerin ‘okulda şiddet ve taciz kavramlarına ilişkin kavramsallaştırmaları” adlı araştırmamız Türkiye’nin yedi coğrafi bölgesinde yer alan muhtelif illerde gerçekleştirilmiştir. Nicel bir araştırma olan çalışmamızda, alan kapsamı dahilindeki İlköğretim okullarının 7. ve 8. sınıflarında okumakta olan 1136 öğrenciye anket formu uygulanmıştır.

Anket formlarını dolduran öğrencilerin %50.3’nü kız, %49.7’sini erkekler oluşturmaktadır.

Örneklekimizi oluşturan öğrencilerin anne ve babalarının eğitim durumlarına bakıldığında; her iki kategoride de en yüksek oranı ilkokul mezunlarının oluşturduğu görülmektedir. Bu oranları sırasıyla lise mezunu, ortaokul mezunu, yüksekokul/üniversite mezunları izlemektedir.

Öğrencilerin babalarının mesleği konusunda en yüksek oranı %56.1 ile serbest meslek sahipleri almaktadır. Annelerinin mesleklerine göre dağılımında ise; ev hanımı ya da çalışmıyor durumda olanların oranının % 89.4 olduğu dikkati çekmektedir.

Öğrencilerin televizyon dizilerini seyretmede ilk tercihlerinin hangi tür diziler olduğuna yönelik soruda % 21 oranı ile mafya dizileri ilk sırayı almaktadır. Bunu %19.5 ile komedi dizileri izlemektedir.

Atari salonu ya da internet kafelere giden öğrenciler arasında en çok oynanan oyun türü % 66.5 ile savaş ve dövüş oyunları olarak gözlenirken; futbol oyunu % 12.1, araba ve motor yarış oyunları % 9.9 oranına sahiptir. Bunun yanında öğrencilerin % 7.1’i sanal sohbet (chat), bilgi alma ve araştırma yapmak amacıyla internet kafelere gittiklerini belirtmişlerdir.

Araştırmada öğrencilerin % 22.5’i anne ve babalarının kavga ettiğini belirtirken, % 77.5’i de kavga etmediklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin % 75’i annelerinden, % 80’i babalarından hiç dayak yemediklerini ifade etmişlerdir. Anne ve babalarının kendilerini her zaman veya sık sık dövdüğünü ifade edenlerin oranları % 1’in çok altındadır. Dolayısıyla, örneklem grubumuzda yer alan öğrencilerin ailelerinde dayak olgusuna sık rastlanmadığı görülmektedir.

Ailelerde karar alma sürecinde anne ve babanın ortak karar alması durumu % 55 oranında olduğu görülürken, dede veya ninenin sözünün geçmesi % 1.4 gibi düşük bir orana tekabül etmektedir.

Örneklelimizi oluşturan öğrencilerin % 53.4'ü, okulda arkadaşlarınızla oyun oynarken ya da teneffüslerde "istemediğiniz halde" size yapıldığını ve "ayıp" olduğunu düşündüğünüz davranışlarda bulunan çocuklar var mı? sorusuna evet cevabını vermişlerdir. Taciz yönelik davranış türlerinin daha çok hangi cinsiyete mensup öğrenciler tarafından gerçekleştirildiğine gösteren dağılıma bakıldığında; öğrencilerin % 67.2'si erkeklerin, % 29'u kızların, % 3.8'i de hem erkeklerin hem kızların ayıplanacak davranışları daha çok yaptıklarını düşündüklerini belirtmişlerdir. Ayıp davranışları daha çok erkeklerin yaptığını söyleyen öğrencilerin % 61.9'u kız, % 38.1'i erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Ayıp davranışları kızların daha çok yaptığını belirten öğrencilerin ise; % 23,1'i kız, % 76,9'u da erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

Taciz türleri, kişilerin kendilerine rahatsızlık verdiğini ve en fazla ayıpladıkları davranış türleri üzerinden, öğrenciler doğrudan doğruya kendi öznel ifadeleri çerçevesinde, sözlü, fiziksel ve cinsel taciz olarak sınıflandırmışlardır. Bununla birlikte, öğrencilerle eğitim kurumları arasındaki ilişkileri esas alan taciz türleri ise, kurumsal olana yönelik taciz ve kurumsal olanı temsil edenlerce yapılan taciz şeklinde temalaştırılmıştır.

Bu çerçevede, öğrencilerin maruz kaldıkları taciz türlerine göre oluşan dağılıma bakıldığında; toplam cevaplar içerisinde sözlü tacize maruz kaldıklarını ifade edenlerin oranı % 42.8, fiziksel tacize maruz kalanların oranı % 23.7, cinsel tacize uğradıklarını belirtenlerin oranları % 24.7'dir. Aynı şekilde, öğrencilerin toplam cevapları içerisinde kurumsal olana yönelik ve kurumsal olanı temsil edenlerce yapılan taciz türlerine maruz kaldıklarını belirtenlerin oranlarının ise % 8.1 olduğu görülmektedir.

Kız öğrenciler taciz kategorisine giren davranış türlerinden en fazla cinsel taciz içeren davranışlardan rahatsızlık duymaktadırlar. Bunu sırasıyla, 'sözlü taciz' ve 'fiziksel taciz' izlemektedir. Erkek öğrenciler ise en fazla 'sözlü taciz' türleri içinde yer alan davranışlardan rahatsızlık duyduklarını ve ayıpladıklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin kendi ifadelerine göre, oluşturulan taciz türleri kavramlaştırmaları içinde şiddete yönelik sözlü taciz türlerinden en fazla rahatsızlık duydukları ve ayıpladıkları davranışlar arasında kız öğrencilerin 'saygısızlık', 'küçük düşürülme' ve

'emir verilmesi', 'iftira', 'yalan ve dedikodu', birinci öncelikli olarak rahatsızlık duyarak ayıpladıkları davranışlar arasında yer almaktadır. Erkek öğrenciler ise bu kategoride yer alan davranış türü olan küfürden rahatsızlık duyarak ayıpladıklarını belirtmişlerdir.

Şakaya yönelik sözlü taciz türlerinde; erkek öğrenciler en fazla rahatsızlık duyarak ayıpladıkları davranışı 'lakap takma' olarak belirtirken, kız öğrenciler arasında bu kategoriye giren davranış türü 'alay edilmesi' ve 'dalga geçilmesi'dir.

Şakaya yönelik fiziksel taciz türlerinde yer alan 'saç çekme ve bozma' davranışlarından en fazla rahatsızlık duyanlar kız öğrenciler olurken, erkek öğrenciler en fazla 'tükürme' ve 'el şakaları' vb. davranış türlerinden rahatsızlık duyarak ayıpladıklarını belirtmişlerdir.

Şiddete yönelik fiziksel taciz türlerindeki dağılıma bakıldığında; erkek öğrenciler bu kategoride yer alan 'kavga-dövüş' ile 'fiziksel darp' ve 'dayak' gibi davranışlardan kız öğrencilerden daha çok rahatsızlık duymaktadırlar.

Kurumsal taciz türleri içinde yer alan davranışların dağılımına bakıldığında; hem erkek, hem de kız öğrenciler en fazla rahatsızlık duyup, ayıpladıkları davranış türünün 'kurumsal olana yönelik' olduğunu belirtmişlerdir. Aynı tür davranışlardan 'kurum ve kurumu temsil edenlerce' yapılan davranışlardan rahatsızlık daha alt sırada bulunmaktadır.

6. KAYNAKÇA

- YILDIRIM, Aysel, (1998). *Sıradan Şiddet*, İstanbul:Boyut Kitapları
- MICHAUD, Yves, (1991). *Şiddet*, İstanbul: İletişim Yayınları, Cep Üniversitesi
- ATMAN, Ümit Cihan, (2003). “Kadına Yönelik Şiddet; Cinsel Taciz/İrza Geçme”, *Sted Dergisi*, cilt 12, sayı 9
- SHAW, Jon A., JOHN, Lewis ve diğerleri, (2000). “Child on Child Sexual Abuse: Psychological Perspectives”, *Child Abuse & Neglect*, Vol.24, No.12, pp. 1591-1600.
- ASTOR, Ron Avı, MEYER, Heather Ann, (2001). “The Conceptualization of Violence-Prone School Subcontexts”, *Urban Education*, Vol. 36, No. 3, pp. 374-399.
- İLKARACAN, Pınar, Gülçür, Leyla ve Arın, Canan, (1996). *Sıcak Yuva Masalı Aile İçi Şiddet ve Cinsel Taciz*, İstanbul: Metis Yayınları.
- SEARCH, Gay, (1993). *Son Tabu Çocuklara Karşı Cinsel Suçlar*, İstanbul: Sarmal Yayınevi.
- LAND, Deborah, (2003). “Teasing Apart Secondary Students’ Conceptualizations of Peer Teasing, Bullying and Sexual Harassment”, *School Psychology International*, Vol. 24 (2), pp. 147-165.
- WARM, T.R., (1997). “The Role of Teasing in Development and Vice Versa”, *Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics*, Vol. 18, pp. 97-101.
- KAPCI, Emine Gül, (2004). “İlköğretim Öğrencilerinin Zorbalığa Maruz Kalma Türünün ve Sıklığının Depresyon, Kaygı ve Benlik Saygısıyla İlişkisi”, *A.Ü. Eğitim Bilimleri Dergisi*, cilt 37, sayı 1, sy. 1-13.

EK 1**Sevgili Öğrenciler,**

Türk Eğitim Sen tarafından yürütülmekte olan, Türkiye`deki Devlet Okulları`nın 7. ve 8. sınıflarda okuyan öğrencilere yönelik araştırmamız kapsamındaki bu sorulara vereceğiniz cevaplar, bilimsel değerlendirme amacıyla kullanılacaktır. Lütfen **Anket formlarına adınızı ve soyadınızı yazmayınız.**

.....Teşekkür ederiz

1. Kaç yaşındasınız?Yazınız.....
2. Cinsiyetiniz nedir?
  - 1.( )Kız   2.( )Erkek
3. Babanızın eğitim durumu nedir? İşaretleyiniz?
  - 1.( ) Okur-yazar değil
  - 2.( ) Okur-yazar
  - 3.( ) İlkokul mezunu
  - 4.( ) Orta okul mezunu
  - 5.( ) Lise mezunu
  - 6.( )Yüksek okul /üniversite mezunu
- 4.Annenizin eğitim durumu nedir? İşaretleyiniz?
  - 1.( ) Okur-yazar değil
  - 2.( ) Okur-yazar
  - 3.( ) İlkokul mezunu
  - 4.( ) Orta okul mezunu
  - 5.( ) Lise mezunu
  - 6.( )Yüksek okul /üniversite mezunu
5. Nerede doğdunuz?
  - 1.( )Köy   2.( )İlçe   3.( ) İl
6. Kaç kardeşiniz var?(Kendinizi dahil **etmeyiniz !**) .....
7. Evinizde kimlerle birlikte yaşıyorsunuz?.....
8.   1. Anneniz hayatta mı?   1. ( )Evet   2. ( )Hayır
           2. Babanız hayatta mı?   1. ( )Evet   2. ( )Hayır
9. Babanızın mesleği nedir?.....
- 10.Annenizin mesleği nedir?.....
11. Televizyon seyrediyor musunuz?
  - 1.( )Evet   2.( ) Hayır
12. Televizyon seyrediyorsanız hangi tür filmleri seyrediyorsunuz?
  - 1).....
  - 2).....

13. Televizyon seyrediyorsanız hangi tür dizileri seyrediyorsunuz?

1).....

2).....

14. Çizgi filmlerden en çok hangilerini seyrediyorsunuz?.....

15. Atari salonlarına ya da internet kafelere gider misiniz?

1.( )Evet 2.( ) Hayır

16. Atari Salonlarını ya da İnternet kafelere gidiyorsanız genellikle hangi oyunları oynuyorsunuz?

1).....

2).....

17. Anneniz ve babanız kavga ederler mi?

1.( )Evet 2.( ) Hayır

18. Anneniz ve babanız ne kadar sıklıkla kavga ederler?

1.( )Her gün kavga ederler

2.( ) Hafta da bir iki defa kavga ederler.

3.( ) Seyrek olarak kavga ederler.

4.( ) Hiç kavga etmezler.

19. Ailenizde karar alırken en çok kimin sözü geçer?

1.( ) Babamın

2.( ) Annemin

3.( ) Her ikisi ortak karar alırlar

4.( ) Dedemin veya ninemin sözü geçer

5.( ) Diğer.....

20. Anneniz sizi döver mi?

1.( )Ara sıra döver 2.( ) Sık Sık döver 3.( )Her zaman döver 4.( )Dövmez

21. Babanız sizi döver mi?

1.( )Ara sıra döver 2.( ) Sık Sık döver 3.( )Her zaman döver 4.( )Dövmez

22. Babanız annenizi döver mi?

1.( )Ara sıra döver 2.( ) Sık Sık döver 3.( )Her zaman döver 4.( )Dövmez

23. Şu an “Çıktığınız” biri var mı?

1.( ) Evet 2.( ) Hayır

24. Karşı cinsten ilgi duyduğunuz, “arkadaşlık” kurmak istediğiniz biri var mı?

1.( ) Evet 2.( ) Hayır

25. Karşı cinsle olan ilişkilerinizde, “koymanız gereken” sınırlar olduğunu düşünüyor musunuz?

1.( )Evet 2.( ) Hayır

26. Çıktığınız-sevgili olarak arkadaşlık kurduğunuz biri bu sınırları aşmaya çalıştığında tepkiniz ne olur?

Belirtiniz.....

27. Arkadaşlarınızla oyun oynarken ya da teneffüslerde “istemediğiniz halde” size yapıldığını düşündüğünüz “ayıp” olduğunu düşündüğünüz davranışlarda bulunan çocuklar var mıdır?

1.( ) Evet 2.( ) Hayır

28. Arkadaşlarımızla oyun oynarken ya da okulda teneffüslerde, kantinde, tuvaletlerde, “ayıp” olduğunu düşündüğünüz davranışlarda bulunan çocuklar var mı?

1.( ) Evet 2.( ) Hayır

29. Sizce, oyunlarınızda, teneffüslerde ya da tuvaletlerde yapılması en ayıp “davranışlar” nelerdir?

Yazarak bu davranışları belirtiniz.....

30. Sizce erkek çocuklar mı, yoksa kız çocuklar mı daha ayıplanacak davranışlarda bulunmaktadırlar?

1.( ) Erkekler 2.( ) Kızlar

31. Size yapılmasından en fazla rahatsızlık duyduğunuz, en fazla ayıpladığınız davranışlar nelerdir? Örneğin saç çekilmesi, küfür edilmesi gibi. .

Yazarak bu davranışları belirtiniz.....

32. İsteğiniz dışında size dokunulmasından rahatsız olur musunuz?

1. ( ) Evet 2. ( ) Hayır

33. Böyle bir durumla karşılaştığınızda tepkiniz ne olur?

Belirtiniz.....

34. Böyle bir durumla hiç karşılaştınız mı?

1. ( ) Evet 2.( ) Hayır

35. Böyle bir durumla karşılaştıysanız size karşı bu davranışta bulunan kişinin

Cinsiyeti.....

Yaşı (yaklaşık).....

Olayın nerede olduğu.....

36. “İnsanların bedenlerinin sadece kendilerine ait olduğu ve onların izni olmaksızın kimsenin ona dokunamayacağı” görüşüne katılıyor musunuz?

1.( ) Katılıyorum 2.( ) Kısmen katılıyorum 3. ( ) Hayır Katılmıyorum

37. Okulda, hoşunuza gitmeyen, konuşma biçimleri ya da çirkin olduğunu düşündüğünüz hitap şekillerini size göre en çok kimler kullanmaktadır?

1. ( ) Kızlar 2. ( ) Erkekler

38. Öğrenciler arasında şizi en fazla rahatsız eden konuşma ya da “dalga geçme” konularının içerikleri aşağıdakilerden hangisine daha fazla uymaktadır?

1. ( ) Beceriksizliklere işaret edenler
2. ( ) Zihinsel yetersizliklere işaret edenler
3. ( ) Fiziki güzellik ya da bedene ilişkin olanlar
4. ( ) Cinsellik içerenler
5. ( ) Cinsiyetler arası eşitsizlikleri vurgulayanlar
6. ( ) Diğer belirtiniz.....

39. Öğretmenlerinizin de zaman zaman sizlere rahatsız edici hitaplarda bulunduğu durumlar oluyor mu?

1. ( ) Evet ise Örnek veriniz..... 2. ( )
Hayır

40. Okulda “serseri” olduğunu düşündüğünüz kişiler nasıl davranmaktadırlar?

.....
.....

41. “Hanım hanımcık kız” sizce ne demektir?.....